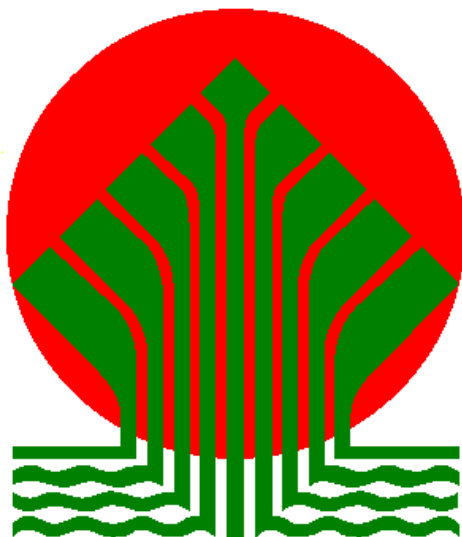

**Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej**

**SPRAWOZDANIE
z działalności
Narodowego Funduszu Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej
w 2011 roku**

Warszawa, kwiecień 2012

Zeszły rok zapowiadał zmiany w kierunkach finansowania ekologii przez Narodowy Fundusz. Jest to przejście od inwestycji w gospodarce wodno-ściekowej, która w poprzednich latach miała czasami nawet 80-procentowy udział w wypłatach Narodowego Funduszu, w kierunku gospodarki wodnej, gospodarki odpadami i ochrony klimatu.

Sz szczególnie ten ostatni obszar rośnie jak na drożdżach. W latach 2008-2010 dofinansowaliśmy termomodernizację ok. 1240 budynków użyteczności publicznej, w latach 2011-2013 dofinansujemy ok. 2500 budynków. Z kolei efekty uzyskane w ramach Priorytetu IV PO IiŚ wskazują na ogromny potencjał w sektorze przedsiębiorstw (redukcja o 1,2 mln ton CO₂ z projektów zakończonych w zeszłym roku). Chcąc w pełni uruchomić ten potencjał, wprowadziliśmy program Efektywne Wykorzystanie Energii, który jest nakierowany na ok. 200 największych energożerców w Polsce. Składa się z komponentu dotacyjnego (na audyty) i pożyczkowego (na inwestycje). Już wsparliśmy 16 audytów, które wskazują na możliwość zaoszczędzenia 12% energii finalnej. Z kolei w segmencie OZE bardzo dobre efekty przyniósł program dopłat do kolektorów słonecznych, z którego skorzystało już blisko 18 tys. gospodarstw domowych. Ciekawym efektem ekologicznym tego programu jest to, że w połowie przypadków energia słoneczna zastępuje węgiel kamienny.

Również inwestycje w gospodarce odpadami komunalnymi nabierają rozmachu. W zeszłym roku zostało dopięte finansowanie dla 6. spalarni odpadów komunalnych, które są wspierane zarówno z funduszy unijnych, jak i ze środków krajowych (o łącznym nakładzie ok. 4,1 mld zł). Inwestycje te są wyzwaniem dla wszystkich interesariuszy. Ich wykonanie w pełni przyczynia się do spełnienia dyrektywy odpadowej.

W gospodarce wodnej działania idą dwutorowo. Z jednej strony został przygotowany pakiet 21 inwestycji wspieranych funduszami unijnymi. Do najważniejszych należy Wrocławski Węzeł Wodny o nakładach przekraczających 1,9 mld zł. Z drugiej strony Narodowy Fundusz zaangażował się mocno w działania przeciwpowodziowe, włączając się w finansowanie Zbiornika Świnna Poręba (w latach 2011-2013

Narodowy Fundusz wypłaci ok. 1 mld zł na ten cel) i innych drobniejszych, ale bardzo ważnych inwestycji (ok. 0,5 mld zł).

W gospodarce wodno-ściekowej dokonana się zmiana jakościowa. Narodowy Fundusz podjął dwa działania, które nie były wspierane, a powinny być realizowane, żeby do końca uporządkować sprawy środowiskowe w tym obszarze. Został uruchomiony program priorytetowy wspierający przydomowe oczyszczalnie ścieków i przyłącza do kanalizacji. Dzięki temu dajemy szansę uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej w miejscowościach, gdzie rozbudowa sieci kanalizacyjnej nie jest uzasadniona ekonomicznie, bądź też rozbudowano sieć, a nie jest ona w pełni wykorzystywana. Drugi program priorytetowy wspiera przeróbkę osadu ściekowego. Jest to problem, który narasta wraz z uruchamianiem kolejnych oczyszczalni ścieków, a nie został odpowiednio kompleksowo rozwiązany na etapie projektowania tych obiektów.

Warto też odnotować, że zakończone w 2011 r. inwestycje w gospodarce wodno-ściekowej (głównie współfinansowane z Funduszu Spójności) poprawiły standardy usług dla ponad 12 mln ludzi w Polsce. Jest to zasługa wielu osób z Narodowego Funduszu, ministerstw, miast, gmin, przedsiębiorstw – zwińczenie kilkunastoletniego wysiłku.

Utrzymujemy też wysoką aktywność w zakresie edukacji ekologicznej, na którą w zeszłym roku przeznaczyliśmy ponad 36 mln zł (ponad 2 razy więcej niż w 2007 r.). Ochrona przyrody jest finansowana zarówno ze środków krajowych, jak i europejskich, wśród których wiodącym programem jest LIFE+. Na ochronę przyrody w ubiegłym roku przeznaczyliśmy ok. 43 mln zł (co stanowi ponad 2 razy więcej niż w 2007 r.).

Bardzo dziękuję pracownikom i współpracownikom za pracę w zeszłym roku. Pracownikom należą się dodatkowe podziękowania za udostępnienie fotografii, które wzbogacają Sprawozdanie.

Jan Rączka
Prezes Zarządu
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Spis treści

I	Kalendarium wybranych wydarzeń w Narodowym Funduszu w 2011 r.	3
II	Władze Narodowego Funduszu	5
III	Synteza działalności Narodowego Funduszu w 2011 r.	6
IV	Realizacja Planu finansowego Narodowego Funduszu w 2011 r.	25
	IV.1 Wykonanie Planu finansowego Narodowego Funduszu w 2011 r.	25
	IV.1.1 Część A tabeli Planu finansowego Narodowego Funduszu	25
	IV.1.1.1 Przychody	25
	IV.1.1.2 Koszty	29
	IV.1.1.3 Środki przekazane innym podmiotom	30
	IV.1.1.4 Wynik finansowy	31
	IV.1.2 Część B tabeli Planu finansowego Narodowego Funduszu	31
	IV.1.3 Część C tabeli Planu finansowego Narodowego Funduszu	32
	IV.1.4 Część D tabeli Planu finansowego Narodowego Funduszu	32
	IV.2 Wpływy i wydatki środków finansowych	35
	IV.3 Stan zobowiązań na koniec roku	36
	IV.4 Przychody i wydatki środków europejskich rozliczanych z rachunków bilansowych	36
	IV.5 Zobowiązania wieloletnie	36
	IV.6 Podsumowanie	37
	IV.7 Tabele realizacji Planu finansowego	37
V	Realizacja Planu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2011 r...	47
	V.1 Wstęp	47
	V.2 Finansowanie przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich.....	48
	V.2.1 Wstęp	48
	V.2.2 Tabele finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2011 r.....	49
	V.2.3 Realizacja Planu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2011 r. dla przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich - objaśnienia	52
	V.2.4 Ochrona wód	57
	V.2.5 Gospodarka wodna	58
	V.2.6 Ochrona klimatu i atmosfery	60
	V.2.7 Ochrona ziemi	62
	V.2.8 Ochrona przyrody i krajobrazu	65
	V.2.9 Leśnictwo	66
	V.2.10 Górnictwo	67
	V.2.11 Geologia	68
	V.2.12 Monitoring Środowiska	69
	V.2.13 Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	70
	V.2.14 Edukacja ekologiczna	72
	V.2.15 Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze	74
	V.2.16 Efektywne wykorzystanie energii w przedsiębiorstwach	75
	V.2.17 Inne kierunki i formy finansowania ochrony środowiska	76
	V.2.17.1 Umorzenia pożyczek	76
	V.2.17.2 Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	76
VI	Finansowanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich	76
	VI.1 Wstęp	76

VI.2	Tabele finansowania przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich	78
VI.3	Realizacja Planu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2011 r. dla przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich - objaśnienia	80
VI.4	ISPA (2000-2003)/Fundusz Spójności (2004-2006)	81
VI.4.1	Wstęp	81
VI.4.2	Stan realizacji przedsięwzięć dofinansowywanych z ISPA/Funduszu Spójności na koniec 2011 r.	81
VI.4.3	Finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych realizowanych z udziałem środków Funduszu Spójności i środków Narodowego Funduszu	83
VI.4.4	Rzeczowy i finansowy stan realizacji przedsięwzięć ISPA/Funduszu Spójności na 31.12.2011 r.	83
VI.4.5	Wstępne oszacowanie uzyskanych efektów rzeczowych i ekologicznych z realizacji przedsięwzięć ISPA/Funduszu Spójności	85
VI.5	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (2007-2013)	86
VI.5.1	Priorytet I - Gospodarka wodno-ściekowa	87
VI.5.2	Priorytet II - Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	88
VI.5.3	Priorytet III - Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska	90
VI.5.4	Priorytet IV - Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska	91
VI.5.5	Priorytet V - Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych	92
VI.5.6	Priorytet IX - Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna	93
VI.5.7	Pomoc techniczna z PO IiŚ	95
VI.6	Pozostałe środki europejskie	96
VI.6.1	Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego	96
VI.6.2	Instrument Finansowy LIFE+	97
VI.6.3	Ekologiczny Fundusz Partnerski PHARE	98
VI.6.4	Ekologiczny Fundusz Partnerski SIDA	99
VII	Kadra pracownicza Narodowego Funduszu	99
VII.1	Zatrudnienie	99
VII.2	Zarządzanie zasobami ludzkimi	100
VII.3	Szkolenia	100
VIII	Stosowanie zasad społecznej odpowiedzialności w działaniach Narodowego Funduszu w 2011 r.	102
IX	Załączniki	104

I. Kalendarium wybranych wydarzeń w Narodowym Funduszu w 2011 r.

STYCZEŃ

Inauguracja programu priorytetowego „Efektywne wykorzystanie energii” z budżetem 820 mln zł, z możliwością udzielenia dotacji na audyt energetyczny i pożyczki na inwestycje energooszczędne w przedsiębiorstwach

Wybór przez Komisję Europejską NFOŚiGW na gospodarza spotkania LIFE+ „Regional Kick off Meeting”

Podpisanie umowy na „Usuwanie szkód powodziowych powstałych w 2010 r. na terenie gminy Wierzchosławice, Pow. Tarnowski, Woj. Małopolskie” - kwota dotacji ze środków NFOŚiGW - ok. 14 mln zł

LUTY

Inauguracyjne spotkanie Forum „Dobre praktyki w gospodarce odpadami” - platformy komunikacji pomiędzy ekspertami, przedstawicielami organów tworzących prawo oraz beneficjentami programów finansowych, w tym samorządami zainteresowanymi poszukiwaniem dobrych rozwiązań w gospodarowaniu odpadami

„Europejski system handlu emisjami” - XXI spotkanie Klubu NFOŚiGW - forum dla wymiany poglądów, prowadzenia polemik i dyskusji na najbardziej aktualne tematy z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej

MARZEC

Podpisanie umowy o dofinansowanie w ramach PO IiŚ projektu „Budowa Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych dla Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Metropolitalnego” - kwota dofinansowania z Funduszu Spójności - ok. 340 mln zł

Podpisanie umowy na przywrócenie do sprawności systemu kanalizacyjnego i oczyszczalni ścieków komunalnych w Tarnobrzegu oraz zbiornika retencyjnego, zniszczonych w wyniku powodzi 2010 r. - kwota dotacji ze środków NFOŚiGW - ok. 17 mln zł

KWIECIEŃ

Konferencja prasowa z udziałem banków współpracujących przy realizacji programu dot. dopłat na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych przeznaczonych na zakup i montaż kolektorów słonecznych na dachu siedziby NFOŚiGW, gdzie zainstalowano system kolektorów słonecznych do podgrzewania wody

Podpisanie umów o dofinansowanie w ramach PO IiŚ projektów:
- „Program Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Krakowie” - kwota dofinansowania z Funduszu Spójności - ok. 372 mln zł
- „Budowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów dla miasta Kielce i powiatu kieleckiego” - kwota dofinansowania z Funduszu Spójności - ok. 148 mln zł

MAJ

Podpisanie umowy z RZGW w Krakowie na dokończenie budowy zbiornika „Świnna Poręba” na rzece Skawie - kwota dotacji ze środków NFOŚiGW - ok. 320 mln zł. Przewidywane dofinansowanie NF na lata 2011-2013 wyniesie ok. 1.014 mln zł

Podpisanie umów o dofinansowanie z Funduszu Spójności w ramach PO IiŚ projektów:
- „Budowa Zakładu Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego” - kwota dofinansowania z Funduszu Spójności - 255 mln zł
- „Uporządkowanie gospodarki odpadami na terenie subregionu konińskiego” - kwota dofinansowania z Funduszu Spójności - ok. 154 mln zł

CZERWIEC

Podpisanie Memorandum of Understanding dotyczącego Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego na lata 2009-2014 z alokacją 247 mln euro na programy środowiskowe prowadzone w Polsce

Ogłoszenie III konkursu w ramach programupriorytetowego „Zarządzenie energią w budynkach użyteczności publicznej” w ramach Systemu zielonych inwestycji (GIS)

LIPIEC

Podpisanie dwóch pierwszych, spośród sześciu zaplanowanych w „Programie Żuławskim”, umów o dofinansowanie PO LiŚ na „Kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Żuław” - kwota dofinansowania z Funduszu Spójności - ok. 167 mln zł

Ogłoszenie programu priorytetowego Narodowego Funduszu na wsparcie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków oraz podłączenia budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego z budżetem ok. 300 mln zł

Podpisanie umowy na „Usuwanie szkód powodziowych z 2010 r. w obrębie zlewni rzeki Białej” - kwota dotacji ze środków NFOŚiGW - ok. 27 mln zł

SIERPIEŃ

Podpisanie umowy o dofinansowanie w ramach PO LiŚ projektu „Przeciwdziałanie skutkom odpływu wód opadowych na terenach górskich. Zwiększenie retencji i utrzymanie potoków i związanej z nimi infrastruktury w dobrym stanie” - kwota dofinansowania z Funduszu Spójności - 119 mln zł

Wyróżnienie NFOŚiGW, jako jedynej polskiej instytucji, prestiżowym Certyfikatem Dobrych Praktyk Europejskiej Nagrody Sektora Publicznego 2011 (Best Practice Certificate EPSA 2011), przyznany za program dopłat na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych przeznaczonych na zakup i montaż kolektorów słonecznych

WRZESIEŃ

Prezes Zarządu NFOŚiGW dr Jan Rączka - pomysłodawca i organizator Forum „Energia- Efekt-Środowisko” otrzymuje nagrodę „Lidera Świata Energii” w kategorii „Promotor Wydarzenia Roku 2011” podczas XIV Międzynarodowej Konferencji Energetycznej EUROPOWER

Zawarcie porozumienia pomiędzy Narodowym Centrum Badań i Rozwoju i NFOŚiGW o przekazaniu w sumie 400 mln złotych na wsparcie zespołów i projektów badawczych związanych

z ochroną środowiska, m.in. na wdrażanie nowatorskich technologii proekologicznych w obszarach kluczowych dla ochrony środowiska

PAŹDZIERNIK

Podpisanie umów o dofinansowanie w ramach PO LiŚ projektów:
- „System gospodarki odpadami dla Miasta Poznania” - kwota dofinansowania z Funduszu Spójności - 352 mln zł
- „Zintegrowany system gospodarki odpadami dla aglomeracji białostockiej” - kwota dofinansowania z Funduszu Spójności - 210 mln zł

LISTOPAD

Udział Narodowego Funduszu w Międzynarodowych Targach Ochrony Środowiska POLEKO w Poznaniu

Podpisanie umów o dofinansowanie w ramach PO LiŚ projektów:
- „Kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Żuław - Etap I” - kwota dofinansowania z Funduszu Spójności - ok. 159 mln zł - „Gdański projekt wodno-ściekowy etap II” - kwota dofinansowania z Funduszu Spójności - ok. 164 mln zł

Podpisanie umowy na dofinansowanie modernizacji osadników w przestarzałej białoruskiej oczyszczalni ścieków w przygranicznym Brześciu - kwota dotacji ze środków NFOŚiGW pokrywająca całkowity koszt inwestycji - ok. 3,9 mln zł

Podpisanie umowy na „Budowę dwóch lodolamaczy do prowadzenia czynnej osłony przeciwlodowej w ramach ochrony przeciwpowodziowej” - kwota dotacji ze środków NFOŚiGW - ok. 42 mln zł

GRUDZIEŃ

Udzielenie przez NFOŚiGW preferencyjnej pożyczki na realizację projektu „Program gospodarki odpadami komunalnymi w Krakowie” - kwota pożyczki - 270 mln zł

Specjalne wyróżnienie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego za konsekwentne próby integrowania zadań w zakresie zarządzania polityką rozwoju

II. Władze Narodowego Funduszu

RADA NADZORCZA

Stanisław Gawłowski	- Przewodniczący
Józef Koziół	- Wiceprzewodniczący
Maciej Nowicki	- Wiceprzewodniczący
Kinga Flaga – Gieruszyńska	
Ryszard Grobelny	
Marek Gromiec	
Jerzy Ignaszak	
Jerzy Indra	
Marcin Korolec	(do 27.12.2011 r.)
Krzysztof Masiuk	
Mariusz Poznański	
Adam Zdziebło	

W 2011 r. odbyło się 12 posiedzeń Rady Nadzorczej, na których przyjęto łącznie 232 uchwały.

W 2011 roku Rada Nadzorcza podjęła uchwały w sprawie zatwierdzenia Sprawozdania finansowego Narodowego Funduszu za rok obrotowy 2010, a także Sprawozdania z działalności Narodowego Funduszu w 2010 r. Przyjęła uchwałę w sprawie projektu Planu finansowego Narodowego Funduszu na 2012 r. oraz Planu finansowego Narodowego Funduszu w układzie zadaniowym na lata 2012-2014. Ponadto uchwaliła Plan działalności na 2011 rok i jego zmianę, zmieniła Zasady udzielania dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu i Listę priorytetowych programów Narodowego Funduszu, planowanych do finansowania w roku 2011. Zatwierdziła Listę priorytetowych programów Narodowego Funduszu, planowanych do finansowania w roku 2012 oraz szeroki pakiet programów priorytetowych na rok 2011. Rada Nadzorcza uchwaliła także zmianę Wspólnej Strategii działania NFOŚiGW i WFOŚiGW na lata 2009-2012.

Rada Nadzorcza Narodowego Funduszu rozpatrywała wnioski Zarządu, o dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w kwocie o równowartości powyżej **1.000.000** euro, w przypadku dofinansowania w formie pożyczki, oraz w kwocie o równowartości powyżej **500.000** euro, w przypadku dotacji.

Wykonując funkcję nadzoru Rada przeprowadzała kontrole prawidłowości bieżącej działalności Narodowego Funduszu, zgodności podjętych decyzji z obowiązującymi procedurami oraz oceniała prawidłowość funkcjonowania spółek prawa handlowego, z udziałem kapitału Narodowego Funduszu. W ramach działań kontrolnych przeprowadziła kontrolę Konkursu o dofinansowanie ze środków NFOŚiGW przedsięwzięć w ramach programu priorytetowego Edukacja ekologiczna. Rada Nadzorcza przeprowadzała również okresowe oceny postępu w realizacji Planu finansowego oraz Planu działalności Narodowego Funduszu na 2011 r.

ZARZĄD

Jan Rączka	- Prezes Zarządu
Władysław Majka	- Zastępca Prezesa Zarządu
Małgorzata Skucha	- Zastępca Prezesa Zarządu
Jan Wiater	- Zastępca Prezesa Zarządu

W wyżej wymienionym składzie Zarząd Narodowego Funduszu działał przez cały rok 2011.

W 2011 r. Zarząd Narodowego Funduszu zebrał się na 109 posiedzeniach, na których przyjęto 1.548 uchwał.

Praca Zarządu koncentrowała się głównie na podejmowaniu decyzji, koordynowaniu prac i nadzorze, m.in. nad:

- wyborem przedsięwzięć do dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu i jego udzielaniem;
- uchwalaniem programów priorytetowych na 2011 r.;
- uchwaleniem projektu Planu finansowego Narodowego Funduszu na 2012 r., Planu finansowego Narodowego Funduszu w układzie zadaniowym na lata 2012-2014;
- obsługą i współfinansowaniem przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków bezzwrotnej pomocy europejskiej z Funduszu Spójności (ISPA/Fundusz Spójności), Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (PO IiŚ), Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (NMF i MF EOG), Instrumentu Finansowego LIFE+ oraz europejskich funduszy partnerskich PHARE i SIDA. Działania te dotyczyły wprowadzenia, bądź usprawnienia procedur naboru wniosków, ich oceny formalnej i merytorycznej oraz doprowadzenia do podpisania umowy finansowej, realizacji wypłat środków dla beneficjentów oraz późniejszego monitorowania i kontroli wykonania umów;
- wdrażaniem przedsięwzięć dofinansowywanych ze środków PO IiŚ w ramach priorytetów I, II, III i IV oraz IX (działania 9.1, 9.2, 9.3);
- bieżącą analizą i kontrolą sytuacji finansowej Narodowego Funduszu w 2011 r.;
- analizą zgodności wydatkowania środków z programami priorytetowymi, kryteriami wyboru przedsięwzięć do dofinansowania i Planem działalności Narodowego Funduszu na 2011 r.;
- analizą prawidłowości funkcjonowania spółek prawa handlowego, z udziałem środków Narodowego Funduszu, w tym przede wszystkim Banku Ochrony Środowiska S.A., którego głównym akcjonariuszem jest Narodowy Fundusz.

III. Synteza działalności Narodowego Funduszu w 2011 r.

Misją Narodowego Funduszu jest finansowe wspieranie przedsięwzięć, służących ochronie środowiska i poszanowaniu jego wartości, w oparciu o konstytucyjną zasadę zrównoważonego rozwoju.

Realizacji tak zdefiniowanej misji Narodowego Funduszu, oraz wynikającego z art. 400q ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (t.j.: Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.) obowiązku „prowadzenia gospodarki finansowej w sposób zapewniający pełne wykorzystanie środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną” podporządkowana była działalność Narodowego Funduszu w 2011 r.

Absorpcja bezzwrotnych środków europejskich, przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną oraz współfinansowanie przedsięwzięć realizowanych z tych środków, ze środków własnych, stanowiła w 2011 r., w ujęciu finansowym, najistotniejszy element działalności Narodowego Funduszu. Na ten cel wydatковано w 2011 r. ok. 65% ogółu środków przeznaczonych na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Działania zmierzające do wykorzystania środków pomocy europejskiej koncentrowały się w 2011 r. głównie wokół:

- wdrażania, przygotowania do wdrażania i współfinansowania, ze środków Narodowego Funduszu, przedsięwzięć realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko;
- współfinansowania i obsługi przedsięwzięć, które uzyskały dofinansowanie ze środków ISPA/Funduszu Spójności, w ramach perspektywy finansowej 2000-2006;
- obsługi przedsięwzięć realizowanych ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, EFP PHARE, SIDA i in.

Narodowy Fundusz wspierał również inne przedsięwzięcia, których realizacja nie angażuje środków europejskich, ale są one niezbędne dla realizacji polityki ekologicznej państwa i wynikają ze Strategii działania Narodowego Funduszu.

Tabela 1 przedstawia syntetyczną informację o wydatkach na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2011 r., z wyszczególnieniem:

- finansowania ze środków własnych Narodowego Funduszu;
- transferów środków europejskich, obsługiwanych przez rachunki Narodowego Funduszu lub na podstawie zleceń płatności do Banku Gospodarstwa Krajowego (środki PO IiŚ).

Tabela 1 Środki wydatkowane na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2011 r. – zestawienie syntetyczne (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2010 r.	Plan 2011 r.	Wykonanie 2011 r.	Wskaźnik 5/4 (%)	Wskaźnik 5/3 (%)
1	Środki NFOŚiGW na finansowanie przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich - finansowanie w dziedzinach	1 088 468	1 627 370	1 367 238	84,0%	125,6%
	z tego:					
1.1	Pożyczki	105 665	197 880	151 682	76,7%	143,5%
1.2	Dotacje	982 803	1 429 490	1 215 556	85,0%	123,7%
2	Środki NFOŚiGW na współfinansowanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich	1 178 581	320 670	284 222	88,6%	24,1%
	z tego:					
2.1	Pożyczki	891 148	284 540	251 357	88,3%	28,2%
2.2	Dotacje	15 311	36 130	32 865	91,0%	214,6%
2.3	Wzrost salda pożyczek na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć (ISPA/Fundusz Spójności)	272 122				
3	Dotacje ze środków europejskich obsługiwane przez NFOŚiGW	3 262 891 *)	1 985 650 **)	2 225 642	112,1%	68,2%
4	Razem środki NFOŚiGW i dotacje ze środków europejskich obsługiwane przez NFOŚiGW (1+2+3)	5 529 940	3 933 690	3 877 102	98,6%	70,1%

*) - wykonanie 2010 r. uwzględnia zwroty niewykorzystanych przez beneficjentów kwot z PO IiŚ do BGK

***) - plan dotyczy kwot zleceń płatności NFOŚiGW do BGK, wykonanie uwzględnia zwroty niewykorzystanych przez beneficjentów kwot z PO IiŚ do BGK

W 2011 r. ze środków własnych Narodowego Funduszu, wraz z transferem środków europejskich obsługiwanych przez tę instytucję, wydatkowano **3.877.102** tys. zł (poz. 4 tabeli 1). W stosunku do roku 2010, kiedy wydatkowano kwotę **5.529.940** tys. zł, oznacza to spadek o ok. 30%.

W 2011 r. Narodowy Fundusz na finansowanie ochrony środowiska ze środków własnych wydatkował **1.651.460** tys. zł (łącznie poz. 1 i 2 tabeli 1), z tego na:

- finansowanie dotacyjne – **1.248.421** tys. zł, z tego:
  - dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych – **558.962** tys. zł,
  - dotacje na realizację zadań bieżących – **413.310** tys. zł,

- środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych – **276.149** tys. zł,
- finansowanie pożyczkowe – **403.039** tys. zł.

Dodatkowo ze środków Unii Europejskiej i innych środków europejskich, obsługiwanych lub będących w dyspozycji Narodowego Funduszu, wydatkowano **2.225.642** tys. zł (poz. 3 tabeli 1), z tego:

- ISPA/Fundusz Spójności – perspektywa finansowa UE 2000-2006 – **391.596** tys. zł;
- ze środków europejskich z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – **1.759.279** tys. zł (środki wypłacone beneficjentom przez BGK);
- ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego – **72.237** tys. zł;
- ze środków europejskich rozliczanych bilansowo **2.530** tys. zł, z tego:
  - Memorandum 013 – **456** tys. zł,
  - EFP PHARE – **853** tys. zł,
  - EFP SIDA (BITS) – **1.221** tys. zł.

Uzupełnieniem środków własnych Narodowego Funduszu i obsługiwanych przez Narodowy Fundusz środków europejskich, były generowane w wyniku działalności tej instytucji, poprzez dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i częściowe spłaty kapitału, środki banków. Strumień bankowych środków finansowych, skierowanych do beneficjentów, wdrażających przedsięwzięcia z ISPA/Funduszu Spójności, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz z zakresu odnawialnych źródeł energii, wyniósł w 2011 r. **287.300** tys. zł, z tego:

- dla przedsięwzięć dofinansowanych środkami ISPA/Funduszu Spójności – **12.544** tys. zł;
- dla przedsięwzięć dofinansowanych środkami PO IiŚ (Priorytet I, IV i IX) – **70.479** tys. zł;
- dla przedsięwzięć z zakresu odnawialnych źródeł energii – **204.277** tys. zł.

W ramach finansowania pożyczkowego w kwocie **403.039** tys. zł (łącznie poz. 1.1 i 2.1 tabeli 1) Narodowy Fundusz przeznaczył środki, przede wszystkim, na:

- współfinansowanie przedsięwzięć finansowanych z udziałem środków europejskich – **251.357** tys. zł (poz. 2.1 tabeli 1) – ok. 62% środków pożyczkowych;
- przedsięwzięcia z zakresu ochrony ziemi – **80.146** tys. zł – ok. 20% środków pożyczkowych (głównie gospodarka odpadami);
- przedsięwzięcia z zakresu ochrony klimatu i atmosfery – **69.418** tys. zł – ok. 17% środków pożyczkowych (głównie wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii).

W ramach środków dotacyjnych Narodowy Fundusz wydatkował **1.248.421** tys. zł (łącznie poz. 1.2 i 2.2 tabeli 1), głównie z przeznaczeniem na:

- inwestycje z zakresu gospodarki wodnej – **320.247** tys. zł – ok. 26% środków dotacyjnych (budowa obiektów hydrotechnicznych);
- zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków (głównie likwidacja skutków powodzi z 2010 r.) – **181.539** tys. zł – ok. 15% środków dotacyjnych;
- ochronę ziemi – **133.971** tys. zł – ok. 11% środków dotacyjnych;
- ochronę klimatu i atmosfery – **129.444** tys. zł – ok. 10% środków dotacyjnych;

- geologię – **114.271** tys. zł – ok. 9% środków dotacyjnych;
- monitoring środowiska – **90.652** tys. zł – ok. 7% środków dotacyjnych;
- górnictwo – **73.186** tys. zł (w tym **53.831** tys. zł na roboty likwidacyjne i rekultywacyjne w górnictwie siarki) – ok. 6% środków dotacyjnych;
- edukację ekologiczną – **36.440** tys. zł – ok. 3% środków dotacyjnych;
- ochronę wód – **36.414** tys. zł – ok. 3% środków dotacyjnych.

Niższe o ok. 30% wydatkowanie środków własnych i dotacji ze środków europejskich obsługiwanych przez Narodowy Fundusz w 2011 r., w stosunku do wykonania 2010 r., to skutek, przede wszystkim, zakończenia kwalifikowalności wydatków dla przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków ISPA/Funduszu Spójności – perspektywa 2000-2006, a tym samym współfinansowania tych przedsięwzięć ze środków Narodowego Funduszu. W konsekwencji wystąpiły:

- niższa o **758.357** tys. zł kwota wypłat pożyczek inwestycyjnych na współfinansowanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków ISPA/Funduszu Spójności (90.397 tys. zł vs. 848.754 tys. zł);
- brak w 2011 r. wzrostu salda pożyczek na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć ISPA/Funduszu Spójności (w 2010 r. kwota **272.122** tys. zł);
- niższa o **1.445.158** tys. zł kwota wypłat środków dla beneficjentów z ISPA/Funduszu Spójności (391.596 tys. zł vs. 1.836.754 tys. zł).

Wykazanych powyżej zmniejszeń kwot wypłat w 2011 r., w stosunku do 2010 r., nie zrekompensowały:

- wyższa o **461.857** tys. zł kwota wypłat środków z BGK dla beneficjentów PO IiŚ (1.759.279 tys. zł vs. 1.297.422 tys. zł);
- wyższa o **87.032** tys. zł kwota wypłat pożyczek inwestycyjnych na współfinansowanie przedsięwzięć PO IiŚ (106.218 tys. zł vs. 19.186 tys. zł).

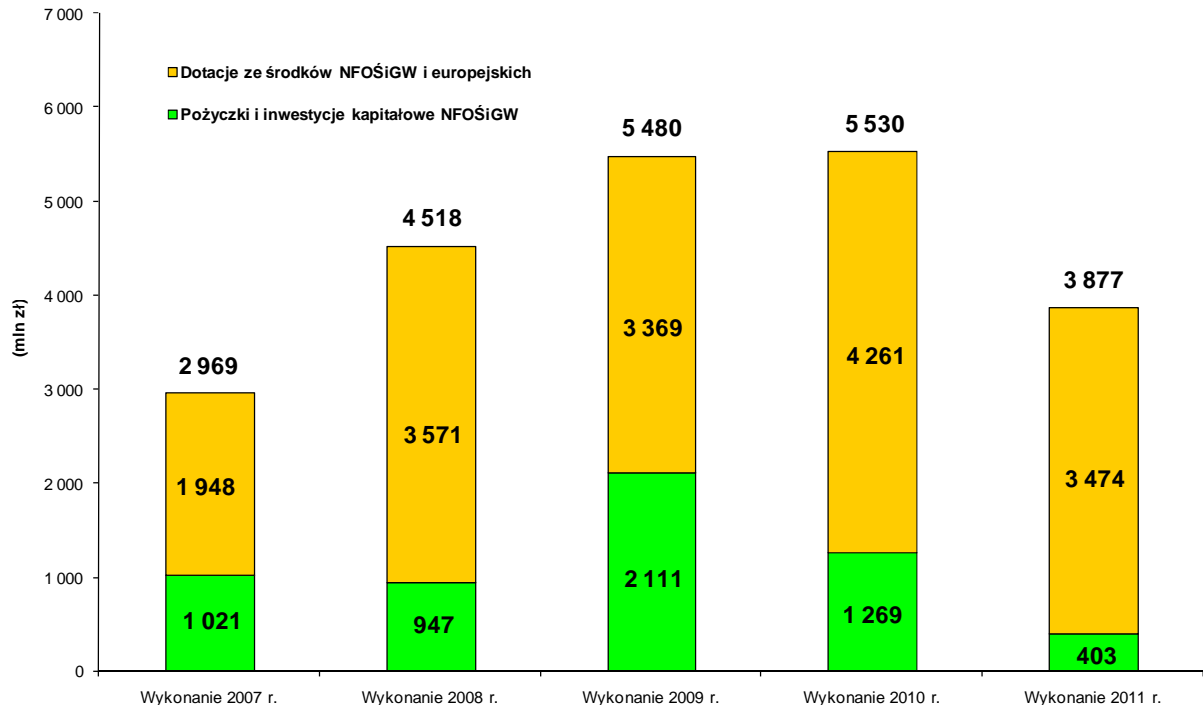
W latach 2010-2011 nastąpiła znaczna zmiana udziału dotacji w całości wydatków na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej ze środków własnych. Wzrósł on z ok. 50% w 2010 r. do ok. 76% w 2011 r. Główne przyczyny tego wzrostu to, przede wszystkim, zwiększenie finansowania dotacyjnego w dziedzinach, w zakresie:

- gospodarki wodnej o **218.864** tys. zł (głównie w związku z realizacją zadań w ramach „Programu budowy Zbiornika Świnna Poręba”);
- zapobiegania klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwania ich skutków o **90.571** tys. zł (usuwanie skutków klęski powodzi z 2010 r.);
- geologii o **50.009** tys. zł (zadania wskazane przez Ministra Środowiska);
- ochrony klimatu i atmosfery o **40.927** tys. zł (wzrost kwoty na dokonywanie częściowych spłat kapitału kredytów bankowych).

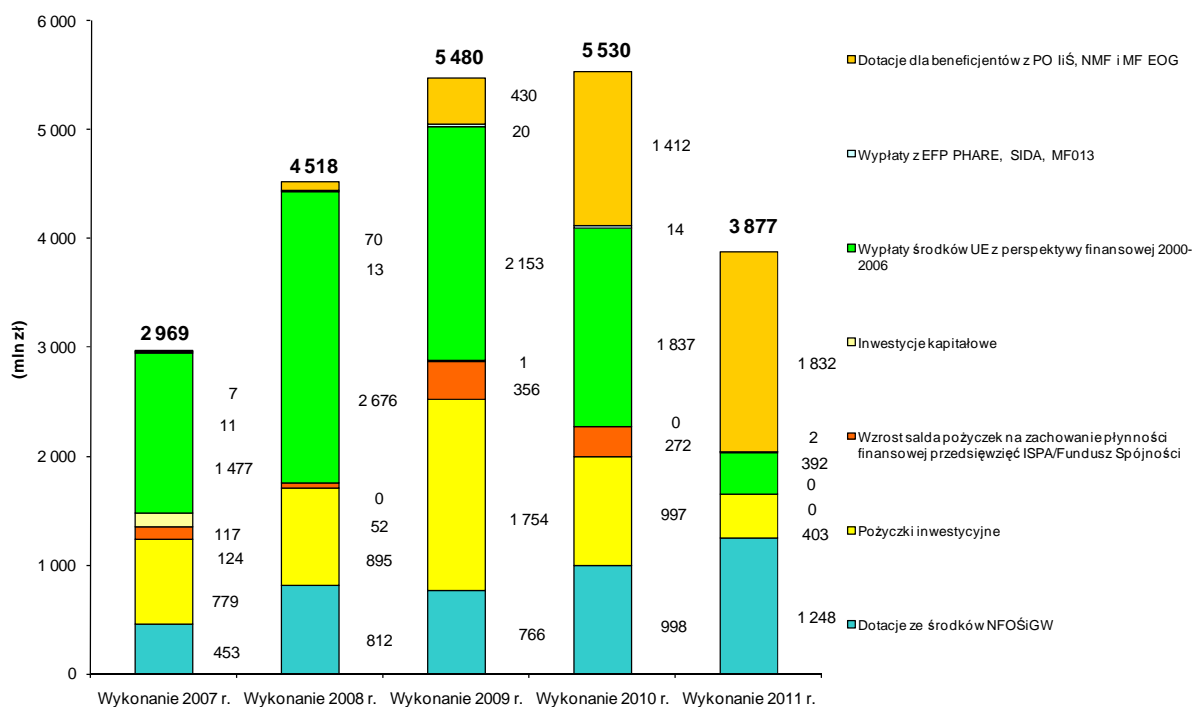
Rysunki 1a i 1b przedstawiają wydatki Narodowego Funduszu na ochronę środowiska i gospodarkę wodną w 2011 r., w porównaniu do ich realizacji w latach 2007-2010.

Rysunek 1a i 1b Wypłaty środków Narodowego Funduszu wraz z transferem środków europejskich obsługiwanych przez Narodowy Fundusz w latach 2007-2011 (mln zł).

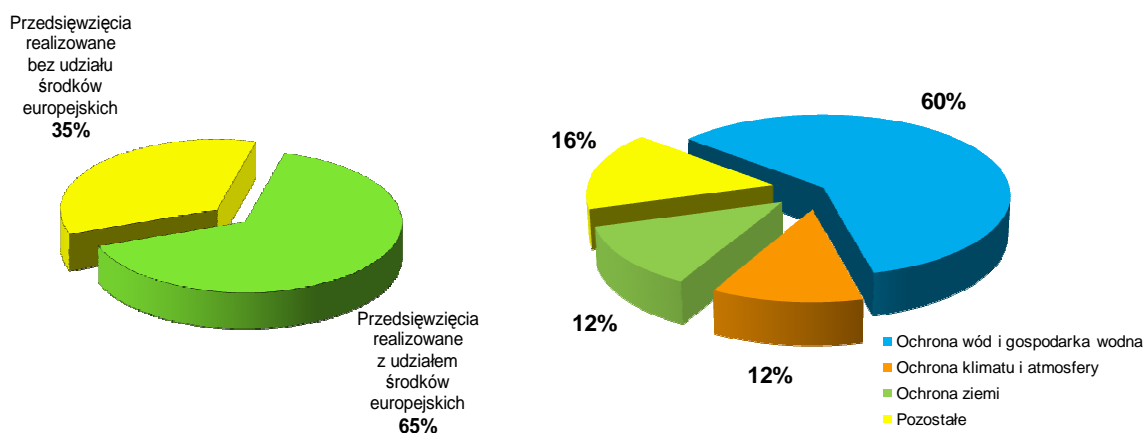
Rysunek 1a – ujęcie syntetyczne

Rysunek 1b – ujęcie szczegółowe

Rysunek 2 Struktura wypłat środków Narodowego Funduszu wraz z transferem środków europejskich obsługiwanych przez Narodowy Fundusz w 2011 r. (%).

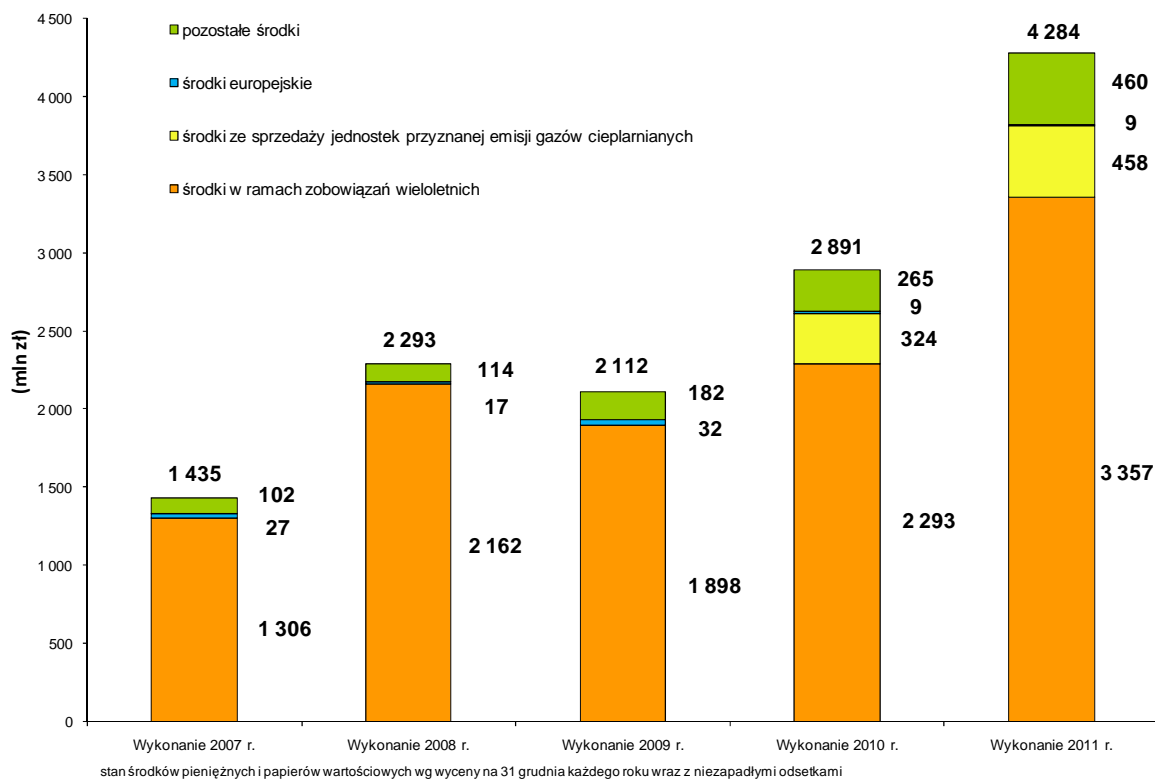
Ze środków Narodowego Funduszu i środków europejskich, wydatkowanych za pośrednictwem Narodowego Funduszu i przy jego udziale, największe transfery środków, w łącznej kwocie **3.260.907** tys. zł, dokonane zostały w 2011 r. na ochronę wód i gospodarkę wodną, ochronę ziemi oraz ochronę klimatu i atmosfery, z tego na:

- 1) Przedsięwzięcia związane z ochroną wód i gospodarką wodną **2.325.250** tys. zł (60% ogółu wydatków), z tego w ramach:
  - środków UE z PO IiŚ i współfinansowania tego programu ze środków Narodowego Funduszu – **1.423.023** tys. zł (m.in. z Funduszu Spójności: ok. **113.816** tys. zł dla Sądeckich Wodociągów na realizację przedsięwzięcia „Modernizacja i rozbudowa systemu gospodarki wodno-ściekowej”, ok. **84.899** tys. zł dla Związku Międzygminnego ds. Ekologii w Żywcu na realizację przedsięwzięcia „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie - faza II” i ok. **30.299** tys. zł dla Zakładu Inżynierii Miejskiej Sp. z o.o. Mikołów na realizację przedsięwzięcia „Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej miasta Mikołów”);
  - środków UE z ISPA/Funduszu Spójności – perspektywa finansowa 2000-2006 i współfinansowania tego programu ze środków Narodowego Funduszu – **501.465** tys. zł (m.in. z Funduszu Spójności: ok. **12.283** tys. zł na realizację przedsięwzięcia „Zintegrowana gospodarka wodno-ściekowa w dorzeczu Parsęty”, **9.864** tys. zł na realizację przedsięwzięcia „Gospodarka ściekowa w Tychach” i **8.144** tys. zł na realizację przedsięwzięcia „Oczyszczalnia ścieków w Warszawie”);
  - Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego – **30.810** tys. zł;
  - umorzeń pożyczek, w tym przede wszystkim dla przedsięwzięć realizowanych w ramach krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych – **13.291** tys. zł;
  - finansowania przedsięwzięć bez udziału środków europejskich w kwocie **356.661** tys. zł, w tym m.in.: budowy dużych obiektów hydrotechnicznych (realizacja zadań w ramach „Programu budowy Zbiornika Świnna Poręba” – **199.048** tys. zł, budowa zbiornika wodnego Malczyce – **117.699** tys. zł) oraz udostępnienie środków Wojewódzkiemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku na realizację zadań w dorzeczu rzeki Rospudy (kwota 36.414 tys. zł).

- 2) Przedsięwzięcia związane z ochroną ziemi – **480.201** tys. zł (12% ogółu wypłat), z tego w ramach:
- środków UE z PO IiŚ i współfinansowania tego programu ze środków Narodowego Funduszu – **255.575** tys. zł (m.in. z Funduszu Spójności: ok. **39.090** tys. zł dla Zakładu Utylizacji Odpadów komunalnych "Stary Las" Sp. z o.o. na realizację przedsięwzięcia „Racjonalizacja odpadami poprzez budowę Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych "Stary Las"”, ok. **13.599** tys. zł dla Zakładu Utylizacyjnego Sp. z o.o. na realizację przedsięwzięcia „Modernizacja gospodarki odpadami komunalnymi w Gdańsku” i ok. **11.110** tys. zł dla Zakład utylizacji odpadów stałych Sp. z o.o. na realizację przedsięwzięcia „Regionalny system gospodarki odpadami Tczew”);
  - Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego – **9.509** tys. zł;
  - umorzeń pożyczek – **1.000** tys. zł;
  - finansowania przedsięwzięć bez udziału środków europejskich, w tym m.in.: przedsięwzięć z krajowego planu gospodarki odpadami, dopłat do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz dofinansowanie gmin w zakresie zbierania porzuconych pojazdów wycofanych z eksploatacji, rozwoju selektywnej zbiórki odpadów, likwidacji mogiłników oraz zamykania i rekultywacji składowisk odpadów komunalnych – **214.117** tys. zł.
- 3) Przedsięwzięcia związane z ochroną klimatu i atmosfery **455.456** tys. zł (12% ogółu wypłat), z tego w ramach:
- środków UE z PO IiŚ i współfinansowania tego programu ze środków Narodowego Funduszu – **239.362** tys. zł (m.in. z Funduszu Spójności: **12.180** tys. zł dla Ośrodka Wypoczynkowego "Arlamów" na realizację przedsięwzięcia „Budowa elektrociepłowni wysokosprawnej kogeneracji na biomasę w Arłamowie”, **11.359** tys. zł dla Powiatu Szczecińskiego na realizację przedsięwzięcia „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej na terenie powiatów: białogardzkiego, drawskiego, kołobrzesckiego, koszalińskiego, szczecińskiego i świdwińskiego);
  - współfinansowania w postaci dopłat do oprocentowania kredytu bankowego przedsięwzięcia realizowanego z udziałem środków UE z ISPA/Funduszu Spójności – perspektywa finansowa 2000-2006 – **633** tys. zł;
  - Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego – **13.441** tys. zł;
  - umorzeń pożyczek i kredytów – **3.158** tys. zł;
  - finansowania przedsięwzięć bez udziału środków europejskich, w tym m.in.: zadań związanych z rozwojem odnawialnych źródeł energii oraz budową lub przebudową sieci elektroenergetycznych, służących przyłączeniu tych źródeł lub na wspieranie wzrostu efektywności energetycznej, w tym wysokosprawnej kogeneracji, finansowanie działalności Krajowego ośrodka bilansowania i zarządzania emisjami – **198.862** tys. zł (m.in. w formie pożyczek ze środków Narodowego Funduszu: ok. **19.108** tys. zł dla Delitissue Sp. z o.o. na realizację przedsięwzięcia „Budowa instalacji wysokosprawnej kogeneracji o mocy 4.6 MW w Delitissue Sp z o.o. w Ciechanowie, ok. **10.869** tys. zł dla TAURON Ekoenergia Spółka z o.o. na realizację przedsięwzięcia „Elektrownia Wodna Janowice – modernizacja” i ok. **9.046** tys. zł dla Wikana Bioenergia Sp. z o o. na realizację przedsięwzięcia „Budowa elektrowni biogazowej w Piaskach”.

Na koniec 2011 r. stan środków pieniężnych i papierów wartościowych Skarbu Państwa był wyższy od wartości uzyskanej na koniec 2010 r. Rysunek 3 przedstawia graficznie porównanie stanu wolnych środków na koniec lat 2007-2011.

Rysunek 3 Stan środków pieniężnych i papierów wartościowych Skarbu Państwa w 2011 r. w porównaniu do realizacji w latach 2007-2010 (mln zł)

Podobnie jak na koniec 2010 r. wystąpiła znaczna akumulacja środków cechujących się zdeterminowanym, przez przepisy prawne, ukierunkowaniem ich wydatkowania. Dotyczy to środków zobowiązań wieloletnich, które zgodnie z zasadami określonymi w ustawie Prawo ochrony środowiska winny być przeznaczane na cele określone w art. 401c ust. 1-9 tej ustawy, z możliwym jednak ich rozliczaniem w okresach wieloletnich. Stan tych środków w ciągu 2011 r. wzrósł o prawie **1.064** mln zł i stanowił w ogólnej sumie środków pieniężnych 78% ogółu stanu środków.

Główny zasób w ramach zobowiązań wieloletnich stanowią środki z przychodów z opłat zastępczych i kar wynikających z ustawy Prawo energetyczne, które mogą zostać wydatkowane na realizację przedsięwzięć służących „wspieraniu rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz budowy lub przebudowy sieci elektroenergetycznych służących przyłączeniu tych źródeł lub na wspieranie wzrostu efektywności energetycznej, w tym wysokosprawnej kogeneracji...”. Inwestycje w tym zakresie, ze względu na swą dużą skalę skutkującą długotrwałym okresem realizacji, w chwili obecnej (w 2011 r.) nie generowały znaczących wypłat środków. Stanowią one jednak podstawowe źródło finansowania programów priorytetowych w ramach Systemu zielonych inwestycji, programów dla przedsięwzięć w zakresie odnawialnych źródeł energii oraz efektywnego wykorzystania energii, których budżety w całości alokują zgromadzone środki w perspektywie lat 2013-2015. Kolejny znaczący zasób również zdeterminowany w zakresie przeznaczania środków to środki pochodzące ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych

substancji. Zasady ich wydatkowania określają odpowiednie umowy sprzedaży jednostek. Stanowią one 11% ogółu środków (ok. **458** mln zł). Zasoby te w przeważającej części posłużą realizacji celów ww. programów priorytetowych dotyczących ochrony klimatu i atmosfery.

Pozostałe znaczące źródło finansowania przedsięwzięć ochrony środowiska stanowią środki „funduszu podstawowego”. Stanowią one 9% stanu środków pieniężnych ogółem. W ciągu 2011 r. nastąpił wzrost stanu tych środków o ok. **195** mln zł, wynikający w głównej mierze z utrzymania niespłaconych wewnętrznych rozliczeń wobec zobowiązań wieloletnich.

Podjęte zobowiązania i programy priorytetowe, a także włączenie Narodowego Funduszu w proces finansowania budowy zbiornika wodnego „Świnna Poręba” znacząco wpłyną na zmniejszenie obserwowanego stanu środków.

Syntetyczne zestawienie dotyczące udziału Narodowego Funduszu w finansowaniu przedsięwzięć z umów zawartych w 2011 r., liczby podpisanych w 2011 r. umów, kwot dofinansowania i wartości kosztorysowej przedsięwzięć przedstawia tabela 2.

Tabela 2 Umowy zawarte w Narodowym Funduszu w 2011 r.

Poz.	Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Wskaźnik 4/5 (%)
1	2	3	4	5	6
1	Finansowanie i współfinansowanie przedsięwzięć - środki NFOŚiGW	1 343	3 185 185	7 880 191	40,4%
	z tego:				
1.1	Finansowanie przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich - finansowanie w dziedzinach	1 291	1 757 943	2 678 726	65,6%
	z tego:				
1.1.1	Pożyczki	33	235 026	477 521	49,2%
1.1.2	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	101	446 582	573 246	77,9%
	w tym:				
1.1.2.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW	1	13 334	13 334	100,0%
1.1.3	Finansowanie mieszane	48	176 518	249 472	70,8%
	z tego:				
1.1.3.1	Pożyczki	26	108 360		43,4%
1.1.3.2	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	22	68 158	249 472	27,3%
1.1.4	Dotacje na realizację zadań bieżących	764	311 399	496 437	62,7%
	w tym:				
1.1.4.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW	13	26 000	52 000	50,0%
1.1.5	Dotacje mieszane	24	145 911	166 491	87,6%
	z tego:				
1.1.5.1	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	24	26 125		15,7%
	w tym:				
1.1.5.1.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW	1	2 528	166 491	1,5%
1.1.5.2	Dotacje na realizację zadań bieżących	24	119 786		71,9%
	w tym:				
1.1.5.2.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW	1	4 859		2,9%
1.1.6	Dokonywanie częściowych spłat kapitału kredytów bankowych - dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	2	61 900 *)	137 555	45,0%
1.1.7	Środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych	277	360 361	365 243	98,7%
1.1.8	Dopłaty NFOŚiGW do oprocentowania kredytów bankowych - dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	2	6 411	85 104	7,5%
1.1.9	Umorzenia pożyczek i kredytów - odniesione do dziedzin - dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	40	13 835	127 657	10,8%
1.2	Współfinansowanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich - środki NFOŚiGW	52	1 427 242	5 201 465	27,4%
1.2.1	Współfinansowanie Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko	42	1 317 265	5 051 443	26,1%
	z tego:				
1.2.1.1	Priorytet I	15	830 720	3 425 485	24,3%
	z tego:				
1.2.1.1.1	Pożyczki	8	786 433	2 234 560	35,2%
1.2.1.1.2	Dopłaty NFOŚiGW do oprocentowania kredytów bankowych - dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	7	44 287	1 190 925	3,7%
1.2.1.2	Priorytet II - Pożyczki	6	476 594	1 529 988	31,2%
1.2.1.3	Priorytet V	19	8 895	64 662	13,8%
	z tego:				
1.2.1.3.1	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	1	631	5 132	12,3%
1.2.1.3.2	Dotacje na realizację zadań bieżących	6	2 597	17 801	14,6%
1.2.1.3.3	Dotacje mieszane	12	5 667	41 729	13,6%
	z tego:				
1.2.1.3.3.1	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	12	2 461	41 729	5,9%
1.2.1.3.3.2	Dotacje na realizację zadań bieżących	12	3 206		7,7%
1.2.1.4	Priorytet IX - Dopłaty NFOŚiGW do oprocentowania kredytów bankowych - dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	2	1 056	31 308	3,4%
1.2.3	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW na realizację przedsięwzięć UE - pożyczki	3	75 475	75 475	100,0%
1.2.4	Współfinansowanie LIFE+	7	34 502	74 547	46,3%
	z tego:				
1.2.4.1	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	2	11 364	25 274	45,0%
1.2.4.2	Dotacje na realizację zadań bieżących	2	5 037	12 289	41,0%
1.2.4.3	Dotacje mieszane	1	3 344	7 471	44,8%
	z tego:				
1.2.4.3.1	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	1	40	7 471	0,5%
1.2.4.3.2	Dotacje na realizację zadań bieżących	1	3 304		44,2%
1.2.4.4	Środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych	2	14 757	29 513	50,0%

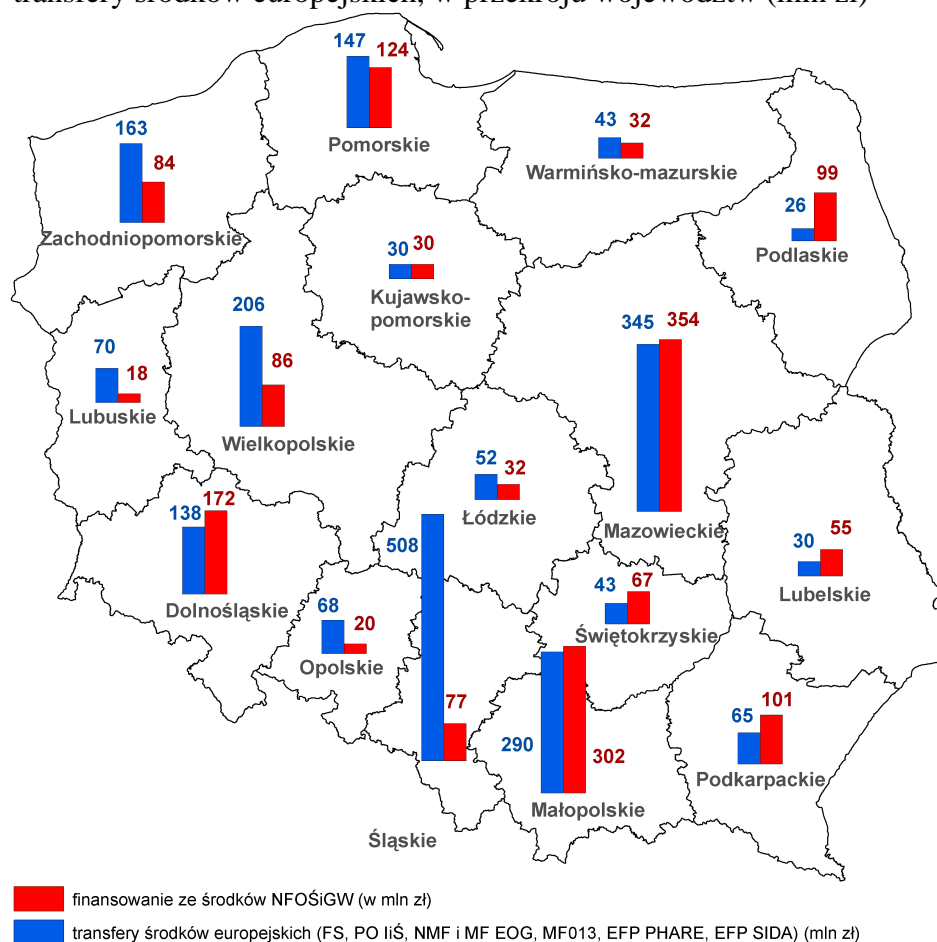
Tabela 2 (cd.)

2	Środki europejskie obsługiwane przez NFOŚiGW - dotacje	119	3 992 788	8 555 584	46,7%
	z tego:				
2.1	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko - środki UE	100	3 990 743	8 553 098	46,7%
	z tego:				
2.1.1	Priorytet I - dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	11	712 214	1 377 657	51,7%
2.1.2	Priorytet II - dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	9	2 003 096	4 543 982	44,1%
2.1.3	Priorytet III - dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	8	610 867	920 931	66,3%
2.1.4	Priorytet IV	37	114 707	480 700	23,9%
	z tego:				
2.1.4.1	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	15	114 259	479 446	23,8%
2.1.4.2	Dotacje na realizację zadań bieżących	22	448	1 254	35,7%
2.1.5	Priorytet IX - dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	35	549 859	1 229 828	44,7%
2.2	Ekologiczny Fundusz Partnerski PHARE	18	1 101	1 101	100,0%
2.3	Ekologiczny Fundusz Partnerski SIDA (BITS)	1	944	1 385	68,2%
3	Razem finansowanie pożyczkowe - środki NFOŚiGW	76	1 681 888	4 567 016	36,8%
	w tym:				
3.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW	3	75 475	75 475	100,0%
4	Razem finansowanie dotacyjne - środki NFOŚiGW	1 208	1 280 217	3 097 484	41,3%
	z tego:				
4.1	Razem dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	157	586 066	2 176 201	26,9%
	w tym:				
4.1.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW	1	4 859	13 334	36,4%
4.1.2	Dopłaty NFOŚiGW do oprocentowania kredytów bankowych	11	51 754	1 307 337	4,0%
4.2	Razem dotacje na realizację zadań bieżących	772	319 033	526 527	60,6%
	w tym:				
4.2.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW	14	30 859	52 000	59,3%
4.3	Środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych	279	375 118	394 756	95,0%
5	Razem finansowanie mieszane - środki NFOŚiGW	85	331 440	465 163	71,3%
	z tego:				
5.1	Pożyczki/Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	48	176 518	249 472	70,8%
5.2	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych/Dotacje na realizację zadań bieżących	37	154 922	215 691	71,8%
6	Razem środki NFOŚiGW i europejskie obsługiwane przez NFOŚiGW (1+2)	1 462	7 177 973	16 435 775	43,7%

*) na kwotę umów zawartych w 2011 r. w wysokości 61.900 tys. zł składa się kwota zawartej umowy 2011 r. - 3.000 tys. zł i podwyższenie o 58.900 tys. zł kwoty 1 umowy zawartej w 2010 r.

Na rysunku 4 przedstawione zostały graficznie kwoty wypłaconych przez Narodowy Fundusz w 2011 r. środków, w przekroju województw, z wyszczególnieniem finansowania ze środków własnych oraz obsługiwanych przez Narodowy Fundusz środków europejskich.

Rysunek 4 Finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej ze środków własnych oraz transfery środków europejskich, w przekroju województw (mln zł)

W 2011 roku największe środki na finansowanie ochrony środowiska zostały wypłacone jak co roku beneficjentom z województwa mazowieckiego. Główną przyczyną takiego stanu jest fakt, że w Warszawie swoją siedzibę posiada wiele instytucji prowadzących działania ogólnokrajowe. W skali kraju największe środki na pojedynczą inwestycję zostały natomiast wypłacone w województwie małopolskim na realizację budowy zbiornika Wodnego Świnna Poręba (199 mln zł).

Podobnie jak w latach ubiegłych duże środki zostały wypłacone w województwie śląskim, co związane jest z dużą industrializacją regionu i znacznymi potrzebami w zakresie ochrony środowiska. W tym regionie największe środki wypłacono na przedsięwzięcie: Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie, ponad 84 mln zł (ze środków unijnych). Natomiast najmniejszą ilość środków Narodowego Funduszu w 2011 r. trafiła do województw warmińsko-mazurskiego, lubelskiego i lubuskiego.

Ze środków europejskich, w ramach programów obsługiwanych przez Narodowy Fundusz, największe środki wydatkowano w województwie mazowieckim i podobnie jak w ubiegłym roku przeznaczono je głównie na gospodarkę wodno-ściekową (zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków w Warszawie, Markach, Płocku, Siedlcach i Sochaczewie – ponad 271 mln zł). Natomiast najmniejsze środki trafiły do województwa podlaskiego i podobnie jak w ww. województwie przeznaczono je na gospodarkę wodno-ściekową (Rozbudowa i modernizacja systemu wodociągowo-kanalizacyjnego w Białymstoku i gminie Wasilków – ponad 25 mln zł).

Zbiorcze zestawienie wybranych wskaźników, dotyczących planowanych do uzyskania efektów ekologicznych i rzeczowych, w trzech podstawowych dziedzinach ochrony środowiska, tj. dla ochrony klimatu, ochrony wód i gospodarki wodnej oraz ochrony ziemi, z umów zawartych w 2011 r., jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2011 r. przedstawione są w tabeli 3.

Natomiast na rysunkach 5, 6 i 7 graficznie przedstawiono planowane do osiągnięcia efekty ekologiczne z umów podpisanych w 2011 r., w przekroju województw.

Tabela 3 Efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w Narodowym Funduszu w 2011 r.

Poz.	Dziedzina	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
				z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Ochrona klimatu	Zmniejszenie emisji CO ₂	Mg/rok	256 076	1 273 627
		Zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną	GJ/rok	1 582 937	186 287
		Zwiększenie produkcji energii cieplnej	GJ/rok	194 682	18 350
		Zwiększenie produkcji energii elektrycznej	MWh/rok	26 652	350
		Ocieplenie przegród zewnętrznych (ścian, stropów, dachów)	m ²	1 101 179	194 511
		Długość wybudowanych sieci ciepłych	km		2 000
		Ilość budynków objętych termomodernizacją	szt.	423	101
Powierzchnia zainstalowanych kolektorów słonecznych	m ²	90 750	87 824		
2	Ochrona ziemi	Masa odpadów poddanych odzyskowi	Mg/rok	711 470	
		Masa odzyskanych i unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych	Mg/rok	40 650	2 668
		Powierzchnia składowiska zamkniętego i poddanego rekultywacji	ha	96	44
		Powierzchnia zrekultywowanego gruntu	ha	109	6
		Masa usuniętych, unieszkodliwionych lub zabezpieczonych odpadów zawierających azbest	Mg	50 040	
		Ograniczenie strumienia odpadów trafiających na składowisko	Mg/rok	379 747	2 940
		Liczba pojemników i kontenerów do zbiórki odpadów	szt.	120	
		Masa unieszkodliwionych odpadów innych niż niebezpieczne	Mg/rok	1 249 000	
Powierzchnia zrekultywowanych terenów powojennych, lub zdegradowanych przez przemysł i górnictwo	ha	24 097			
3	Ochrona wód	Przyrost liczby mieszkańców wyposażonych w wodę do picia o odpowiedniej jakości	Mk*		1 990 356
		Przyrost równoważnej liczby mieszkańców objętych systemem zbierania ścieków	RLM**	50 196	
		Równoważna Liczba Mieszkańców ścieków oczyszczonych, w rok po zakończeniu projektu	RLM**	971 929	12 255 799
		Średniodobowa ilość ścieków oczyszczonych w rok po zakończeniu projektu	m ³ /d	3 863	2 005 877
		Liczba budowanych przydomowych oczyszczalni ścieków komunalnych	szt.	341	
		Liczba osób objętych ochroną przeciwpowodziową	l. osób	400 100	112
		Przyrost zretencjonowanej wody w ramach małej retencji	m ³	1 362 125	
Powierzchnia terenów bezpośrednio objętych ochroną przeciwpowodziową	ha	216 495	710		

*) - Mk - mieszkańcy (szt.)

**) - RLM - Równoważna liczba mieszkańców (Population equivalents) - liczba wyrażająca wielokrotność ładunku zanieczyszczeń w ściekach odprowadzanych z obiektów przemysłowych i usługowych w stosunku do jednostkowego ładunku zanieczyszczeń w ściekach z gospodarstw domowych odprowadzanych od jednego mieszkańca w ciągu doby. W Polsce przyjęto ładunek BZT5 pochodzący od 1 mieszkańca równy 60 g O₂/dobę (GUS).

W zakresie niektórych, większych pod względem wartości, wskaźników wykazywanych w tabeli 3 należy wskazać, że:

- 1) W zakresie ochrony klimatu i atmosfery uzyskano znaczący wzrost zmniejszenia emisji CO₂ z umów zakończonych w stosunku do umów zawartych. Prawie cała wielkość efektu ekologicznego z umów zakończonych dotyczyła, zrealizowanego przez Zakłady Azotowe w Puławach, przedsięwzięcia dofinansowywanego w ramach Priorytetu IV PO IiŚ – „Przebudowa instalacji usuwania CO₂ z gazu do syntezy amoniaku – wymiana absorbera 150 K2”.
- 2) W zakresie ochrony ziemi znaczny efekt ekologiczny został uzyskany z umów zawartych w 2011 r. w pozycji „Masa odpadów poddanych odzyskowi”. Jest to zagregowany efekt z 10. umów o dofinansowanie ze środków krajowych. Zasadniczą część uzyskanego efektu (550 tys. Mg/rok) wynika z umowy zawartej z KGHM ECOREN SA na dofinansowanie

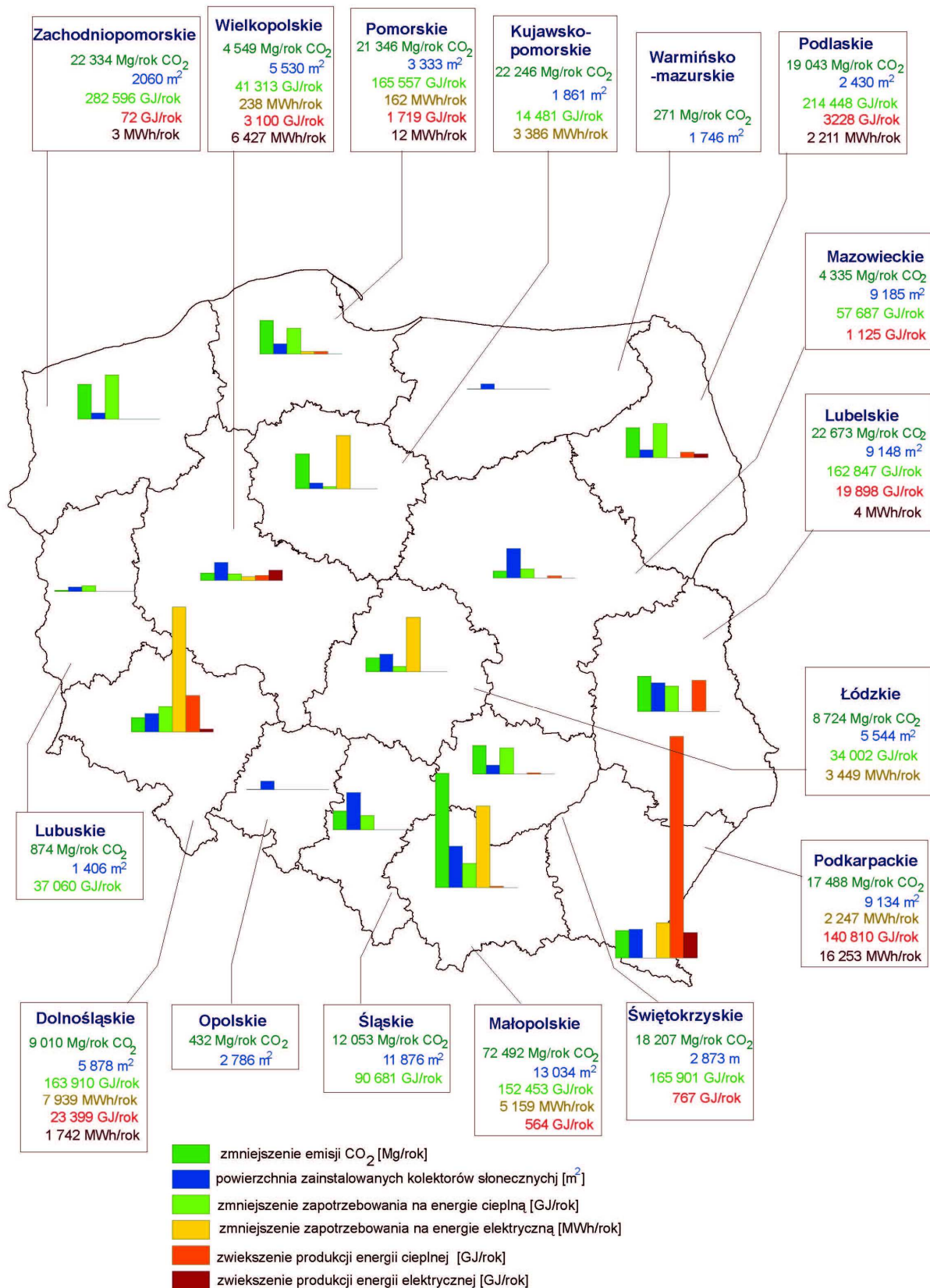
przedsięwzięcia "Wybudowanie układu technologicznego do przerobu, wzbogacania i klasyfikacji żużli pomiedziowych na terenie HM Głogów".

- 3) Duży przyrost liczby mieszkańców wyposażonych w wodę do picia o odpowiedniej jakości oraz w zakresie równoważnej liczby mieszkańców ścieków oczyszczonych, w rok po zakończeniu projektu, wynikające z umów zakończonych w 2011 r., w stosunku do umów zawartych w tym roku, dotyczą przedsięwzięć realizowanych w ramach ISPA/Funduszu Spójności. Wartość efektu ekologicznego z umów zawartych w 2011 r. dotyczy planowanych do uzyskania efektów ekologicznych z umów zawartych w 2011 w ramach Priorytetu I PO IiŚ oraz umów dotyczących przydomowych oczyszczalni ścieków w ramach programu priorytetowego „Dofinansowanie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz połączeń do zbiorczego systemu kanalizacyjnego”.
- 4) W zakresie przyrostu zretencjonowanej wody w ramach małej retencji największe efekty z umów zawartych w 2011 r. pochodzą z umowy zawartej z Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe na "Przeciwdziałanie skutkom odpływu wód opadowych na terenach górskich. Zwiększenie retencji i utrzymanie potoków oraz związanej z nimi infrastruktury w dobrym stanie" – 1,3 mln m³. Osiągnięcie tak znacznego efektu ekologicznego będzie możliwe poprzez zrealizowanie ok. 3500 obiektów małej retencji na obszarze górskich terenów leśnych. Nastąpi zatrzymanie maksymalnej ilości wody w zlewniach górskich przy jednoczesnej poprawie stanu siedlisk.

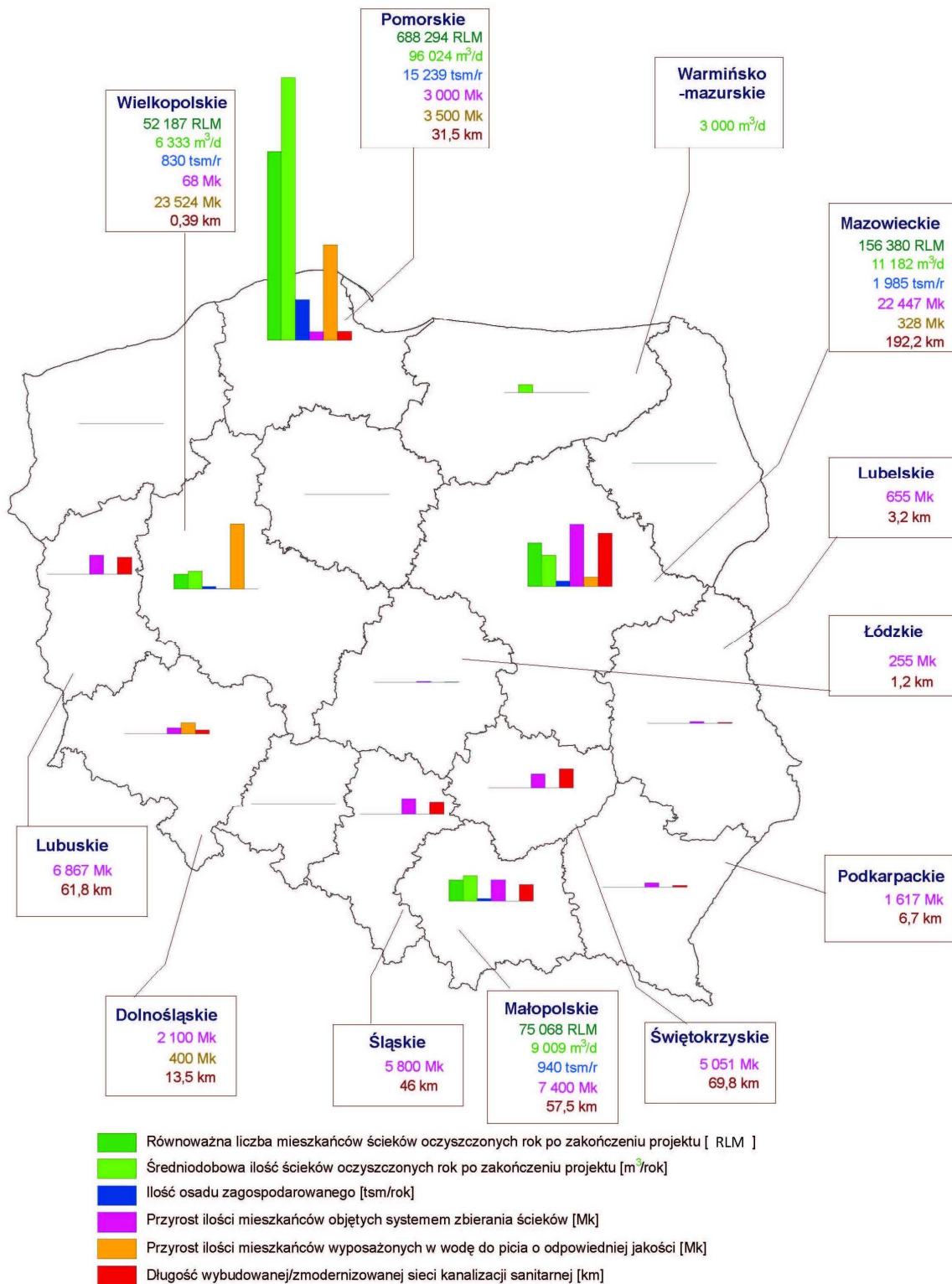
Odnosząc się do geograficznego umiejscowienia znaczących efektów ekologicznych, będących rezultatem realizacji inwestycji w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz oszczędności energii, należy wskazać m.in. na ograniczenie emisji dwutlenku węgla do powietrza. W wyniku podpisanych umów największe wartości tego miernika zostaną osiągnięte w województwach: śląskim, zachodniopomorskim i kujawsko-pomorskim. Natomiast największa powierzchnia zainstalowanych kolektorów słonecznych, została dokonana w województwie małopolskim (rysunek 5).

Największy w skali kraju wzrost produkcji energii cieplnej i elektrycznej zostanie zrealizowany w województwie podkarpackim, poprzez realizację inwestycji w Krośnie (budowa bloku kogeneracyjnego opalanego biomasą). Natomiast w wyniku realizacji podpisanych w 2011 r. umów największe zmniejszenie zapotrzebowania na energię ciepłą zostanie osiągnięte w województwach: zachodniopomorskim, podlaskim i świętokrzyskim.

Rysunek 5 Planowane do uzyskania efekty ekologiczne z umów zawartych w Narodowym Funduszu w 2011 w zakresie ochrony klimatu i atmosfery

Rysunek 6 Planowane do uzyskania efekty ekologiczne z umów zawartych w Narodowym Funduszu w 2011 r. w zakresie ochrony wód i gospodarki wodnej

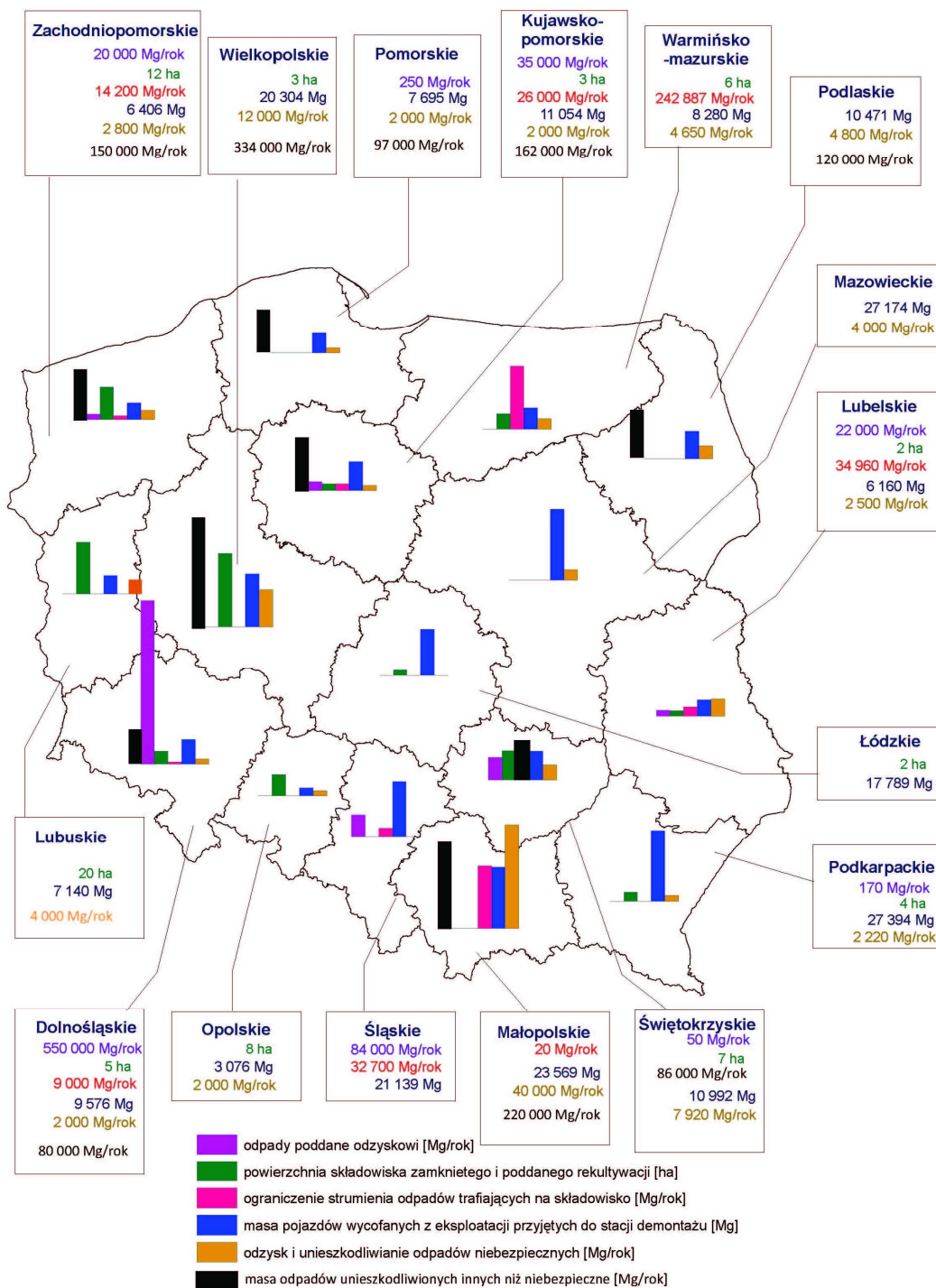

W zakresie ochrony wód i gospodarki wodnej największe wielkości efektów ekologicznych, z umów zawartych przez Narodowy Fundusz w 2011 r., zostaną uzyskane w województwach:

pomorskim, mazowieckim i małopolskim. Największy przyrost ilości mieszkańców, objętych systemem oczyszczania ścieków, nastąpi w województwie mazowieckim, natomiast w wyniku realizowanych inwestycji największy wzrost ilości ścieków oczyszczonych zostanie osiągnięty w województwie pomorskim. W 2011 r. Narodowy Fundusz w zakresie ochrony wód nie podpisał umów skutkujących osiągnięciem analizowanych efektów ekologicznych w województwach: kujawsko-pomorskim, opolskim, podlaskim i zachodniopomorskim. (rysunek 6).

Rysunek 7 Planowane do uzyskania efekty ekologiczne z umów zawartych w Narodowym Funduszu w 2011 r. w zakresie ochrony ziemi

W zakresie ochrony ziemi największe efekty ekologiczne zostaną uzyskane w województwach: dolnośląskim, małopolskim i świętokrzyskim.

W wyniku realizacji przedsięwzięć z umów podpisanych w 2011 r. najbardziej zostanie ograniczony strumień odpadów trafiających na składowisko w województwach małopolskim, warmińsko-mazurskim i świętokrzyskim. Natomiast w wyniku realizacji umów podpisanych w 2011 r. zostaną zamknięte i poddane rekultywacji składowiska głównie w województwach północnych i zachodnich: wielkopolskim, lubuskim i zachodniopomorskim.

W przypadku zbiórki i przetwarzania odpadów, z pojazdów wycofanych z eksploatacji, prezentowane dane dotyczą pojazdów zebranych w 2010 r., na podstawie których Narodowy Fundusz udzielił w 2011 r. dofinansowania przedsiębiorcom zajmującym się zbieraniem i przetwarzaniem pojazdów wycofanych z eksploatacji. Największą masę odpadów odzyskana z tych pojazdów została osiągnięta w województwach: podkarpackim, mazowieckim i małopolskim, natomiast najmniejsza, podobnie jak w roku ubiegłym, w województwie opolskim (rysunek 7).

W 2011 r. wpłynęło do Narodowego Funduszu 2.398 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę ponad **11.275** mln zł. Część z nich dotyczyła wnioskowania o środki pomocy europejskiej, których nabór i ocenę prowadził Narodowy Fundusz (PO IiŚ), zaś część stanowiły wnioski o dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu. W tabeli 4 przedstawiono informację o złożonych w 2011 r. wnioskach.

Tabela 4 Wnioski złożone w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 2011 r.

Poz.	Wyszczególnienie	Wnioski złożone w 2011 roku		
		Liczba wniosków	Wnioskowane dofinansowanie (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)
1	2	3	4	5
1	Ochrona wód	21	451 917	1 012 143
2	Gospodarka wodna	66	860 671	2 905 266
3	Ochrona klimatu i atmosfery	588	3 775 315	7 657 136
4	Ochrona ziemi	88	1 877 982	6 057 877
5	Ochrona przyrody i krajobrazu	262	394 811	820 280
	w tym:			
	LIFE+	68	275 077	686 900
6	Górnictwo	9	27 433	78 109
7	Geologia	59	84 858	311 776
8	Monitoring Środowiska	49	151 849	195 548
9	Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	76	286 825	587 507
10	Edukacja ekologiczna	291	233 292	326 503
11	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze	128	109 158	109 284
12	Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	19	72 321	3 001 326
13	W ramach zobowiązań wieloletnich wynikających z opłat z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji - dopłaty dla stacji demontażu pojazdów i gmin	629	Wg ustawy kwota możliwego dofinansowania wynika z uzyskanego poziomu odzysku i recyklingu wyliczonego na podstawie złożonych sprawozdań	
14	Priorytet I PO liŚ	1	115 830	259 782
15	Priorytet II PO liŚ	11	1 131 373	2 122 723
16	Priorytet III PO liŚ	9	1 520 968	3 265 177
17	Priorytet IV PO liŚ	47	1 157	3 849
18	Promesy	2	158 334	8 334 *
19	Umorzenia pożyczek i kredytów	43	21 235 **	
20	Razem Narodowy Fundusz	2 398	11 275 329	28 722 620

* - część wniosków o promesy dotyczy tych samych przedsięwzięć co wnioski o dofinansowanie - w celu uniknięcia podwójnego liczenia wartości kosztorysowych przedsięwzięć wykazano je dla wniosków

** - maksymalna kwota możliwego umorzenia

W 2011 r. działania Narodowego Funduszu, oprócz realizacji podstawowych zadań, związanych bezpośrednio z ochroną środowiska i gospodarką wodną, w tym udzielania dofinansowania dla przedsięwzięć proekologicznych, prowadzenia rozliczeń i kontroli realizacji przedsięwzięć, nakierowane były również na dostosowanie się Narodowego Funduszu do zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych, jak również doskonalenie działalności tej instytucji finansów publicznych jako organizacji.

W zakresie działań organizacyjnych, promocyjnych i związanych ze stosowaniem zasad społecznej odpowiedzialności w działaniach Narodowego Funduszu w 2011 r.:

- wdrożone zostało w Narodowym Funduszu zarządzanie finansowe przez programy priorytetowe;
- zainicjowany został cykl spotkań w ramach Forum „Dobre praktyki w gospodarce odpadami”;
- kontynuowano spotkania Klubu NFOŚiGW - otwartego forum dla wymiany poglądów, prowadzenia polemik i dyskusji na najciekawsze i najbardziej aktualne tematy z dziedziny szeroko pojętej ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- realizowano inicjatywę programową Forum „Energia-Efekt-Środowisko” dla pogłębiania wiedzy, właściwego przygotowania i promocji zagadnień poprawy ochrony klimatu, efektywności energetycznej i energooszczędności;

- uruchomiono portal intranetowy „Enfoś-news”;
- kontynuowano formułę telepracy, zadaniowego czasu pracy, przeprowadzono okresową ocenę pracowników z wykorzystaniem Systemu Okresowych Ocen Pracowniczych.

Szczegółowe informacje dotyczące powyżej wskazanych aktywności przedstawione zostały w rozdziale VIII.

IV. Realizacja Planu finansowego Narodowego Funduszu w 2011 r.

IV.1. Wykonanie Planu finansowego Narodowego Funduszu w 2011 r.

Projekt Planu finansowego na 2011 rok został uchwalony przez Radę Nadzorczą Narodowego Funduszu w dniu 19 sierpnia 2010 r. na formularzu określonym w załączniku nr 69 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 marca 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2011 (Dz. U. Nr 42, poz. 245).

Uległ zmianie, w stosunku do formularzy z lat poprzednich, w tym znacznemu uszczegółowieniu, zakres informacji wymaganej w Planie finansowym NFOŚiGW. Na tabelę Planu finansowego Narodowego Funduszu na 2011 r. składały się części A, B, C i D. Zasadnicza część tabeli Planu finansowego Narodowego Funduszu, w której zaprezentowano przychody, koszty, środki przekazane innym podmiotom oraz wynik finansowy, oznaczona została w formularzu jako część A. W części B, stanowiącej dane uzupełniające, przedstawiono aktywa, zobowiązania i liczbę zatrudnionych w przeliczeniu na pełne etaty. Planowane wydatki określone w części C, prezentowanej jako informacje dodatkowe, zgodnie z informacjami uzyskanymi od Ministra Finansów, nie stanowiły nieprzekraczalnych limitów. W części D przedstawiono koszty Narodowego Funduszu w układzie zadaniowym. Wykonanie Planu finansowego Narodowego Funduszu zostało przedstawione w tabeli 5.

Tabele przedstawione w niniejszym Sprawozdaniu są zgodne z załącznikiem nr 14 do ustawy budżetowej na rok 2011 z dnia 20 stycznia 2011 r. W stosunku do projektu Planu finansowego uchwalonego przez Radę Nadzorczą Narodowego Funduszu, Plan finansowy na 2011 r. zamieszczony w ustawie budżetowej uwzględnia finansowanie zadań „Programu Świnna Poręba”.

IV.1.1. Część A tabeli Planu finansowego Narodowego Funduszu

W części A tabeli Planu finansowego Narodowego Funduszu zaplanowano przychody, koszty, środki przekazane innym podmiotom i wynik finansowy z podziałem na szczegółowe pozycje planistyczne.

IV.1.1.1. Przychody

Pozycje planistyczne dotyczące przychodów w zakresie składek i opłat opracowano, przede wszystkim, na podstawie kształtowania się wpływów w poszczególnych pozycjach w przeszłości, obowiązujące przepisy prawa, regulujące m.in. terminy wnoszenia opłat, prognozowaną sytuację rynkową oraz wskazania instytucji lub organów określających wpływy. Należy podkreślić, że Narodowy Fundusz ma ograniczony wpływ na wykonanie wielkości zaplanowanych w ramach realizowanych pozycji przychodów. Planując przychody

w zakresie odsetek od udzielonych pożyczek oraz od wolnych środków zakładano kształtowanie się stóp procentowych na podstawie założeń do projektu ustawy budżetowej oraz prognoz uznanych instytucji finansowych.

W 2011 r. przychody z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska (poz. I.2.1 części A tabeli 5) wyniosły **398.647** tys. zł, przy wielkości planowanej na **401.000** tys. zł. Przychody te są skutkiem wypełniania przez podmioty korzystające ze środowiska obowiązku wnoszenia opłat, a także kar pieniężnych.

Przychody z tytułu opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych (poz. I.2.2 części A tabeli 5) w 2011 r. wyniosły **250.227** tys. zł, przy wielkości planowanej na **225.000** tys. zł. Przychody te są wynikiem wnoszenia opłat, ustalanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.). Wyższe od prognozowanych przychody uzyskano w wyniku znacznego wzrostu wydobywania niektórych kopaliny skalnych (głównie piaski i żwiry oraz wapienie) i węgla brunatnego.

W zakresie przychodów wynikających z ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202, z późn. zm.), Narodowy Fundusz uzyskał w 2011 r. przychody w kwocie **363.070** tys. zł (poz. I.2.7 części A tabeli 5), przy wielkości planowanej na **307.000** tys. zł. Na etapie opracowania Projektu Planu finansowego z opracowanych prognoz wynikało, że w 2011 r. import aut używanych nie przekroczy 600 tys. sztuk. W rzeczywistości sprowadzono do Polski ponad 650 tys. pojazdów. Ponadto oszacowanie wielkości przychodów na podstawie prognozy ilości sprowadzonych pojazdów jest utrudnione, ponieważ przekroczenie granicy przez pojazd nie jest równoznaczne z uiszczeniem opłaty na rzecz Narodowego Funduszu. Opłata jest dokonywana w momencie rejestracji pojazdu, tj. po dokonaniu jego zakupu przez użytkownika.

Narodowy Fundusz uzyskał **880.091** tys. zł (poz. I.2.10 części A tabeli 5) przychodu z tytułu opłat i kar wynikających z ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, z późn. zm.), przeznaczonych na wspieranie odnawialnych źródeł energii i wysokosprawną kogenerację, przy wielkości planowanej na **840.000** tys. zł. Nieznacznie wyższa, od zaplanowanej, wartość uzyskanych przychodów wynika z przedstawienia do umorzenia niższej, niż zakładano, liczby świadectw pochodzenia energii.

Inne przychody Narodowego Funduszu z tytułu opisanych poniżej składek i opłat wyniosły łącznie **17.326** tys. zł, wobec wielkości zaplanowanej na **14.980** tys. zł.

Przychody z tytułu opłat produktowych, uzyskiwanych na mocy ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (Dz. U. z 2007 r., Nr 90, poz. 607) (poz. I.2.3 części A tabeli 5), w 2011 r. wyniosły **4.349** tys. zł. Wykazywana kwota przychodów z tego tytułu nie obejmuje środków przekazanych do wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w wyniku redystrybucji środków z tytułu opłat produktowych za opakowania. W latach 2009 – 2010 przychody z tytułu opłat produktowych kształtowały się na poziomie ok. **3.700** tys. zł rocznie. Kwota osiągniętych przychodów w 2011 r. może wynikać z niższej niż zakładano zdolności przedsiębiorców do wywiązywania się z obowiązków nałożonych w drodze ustawy oraz skuteczności przemysłu w zagospodarowaniu odpadów opakowaniowych i poużytkowych.

W 2011 r. przychody z tytułu wniesienia opłat rejestracyjnych za wydanie pozwolenia zintegrowanego (poz. I.2.4 części A tabeli 5) wyniosły **1.263** tys. zł. Prognoza przychodów z tytułu opłat rejestracyjnych za wydanie pozwolenia zintegrowanego na 2011 r. została oparta na ekstrapolacji funkcji trendu, wiedzy eksperckiej odnośnie prawdopodobieństwa realizacji prognoz oraz zasady ostrożnego szacunku przychodów. Odchylenie wartości zrealizowanej od planowanej wynika z wydania większej od zakładanej liczby pozwoleń zintegrowanych.

Przychody z tytułu opłat, o których mowa w art. 142 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r., Nr 239, poz. 2019, z późn. zm.) osiągnęły w 2011 r. poziom **10.268** tys. zł (poz. I.2.5 części A tabeli 5). Przyczyną wyższego niż plan poziomu przychodów była większa liczba opłat za korzystanie ze śródlądowych dróg wodnych oraz urządzeń wodnych stanowiących własność Skarbu Państwa, usytuowanych na śródlądowych wodach powierzchniowych, opłat za oddanie w użytkowanie obwodów rybackich i opłat za oddanie w użytkowanie gruntów pokrytych wodami.

Przychody z tytułu opłat za przyznanie uprawnień do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji oraz opłaty za wpis do Krajowego Rejestru Uprawnień do Emisji, uzyskiwane na mocy ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. Nr 281, poz. 2784) oraz ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. U. Nr 122, poz. 695) (poz. I.2.6 części A tabeli 5), w 2011 r. wyniosły **530** tys. zł. W latach 2010-2012 Narodowy Fundusz uzyskuje przychody z tytułu handlu uprawnieniami do emisji z jednorazowych opłat za wpis do Krajowego Rejestru Uprawnień do Emisji oraz opłat za przyznanie uprawnień do emisji. Wyższa od planowanej kwota przychodów oznacza, że nowych podmiotów uiszczających opłaty za wpis do rejestru było więcej niż przewidywano. W 2011 r. uzyskano **254** tys. zł z tytułu opłat za wpis do Krajowego Rejestru Uprawnień do Emisji oraz **276** tys. zł z tytułu opłat za przyznanie uprawnień do emisji uiszczanej przez podmioty, które nie dokonały tego w latach 2008–2010.

Przychody z tytułu opłat i kar za substancje zubożające warstwę ozonową, uzyskiwane na mocy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową (Dz. U. Nr 121, poz. 1263, z późn. zm.), w 2011 r. wyniosły **46** tys. zł (poz. I.2.8 części A tabeli 5). Do uiszczenia opłaty za substancje zubożające warstwę ozonową zobowiązane są podmioty wprowadzające po raz pierwszy do obrotu na terytorium RP substancje kontrolowane zarówno nowe, odzyskane, jak i po regeneracji. Wielkość realizowanych w Narodowym Funduszu przychodów z tego tytułu wiąże się bezpośrednio z zapotrzebowaniem rynku krajowego na import instalacji zawierających substancje kontrolowane. Z danych historycznych Narodowego Funduszu wynika, że przychody z tego tytułu maleją od 2007 r., co potwierdza zmniejszenie importu instalacji chłodniczych, wykorzystujących substancje kontrolowane jako czynnik chłodniczy.

W 2011 r. uzyskano **83** tys. zł z tytułu kar wynikających z ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. Nr 169, poz. 1199, z późn. zm.) (poz. I.2.9 części A tabeli 5). Przychody z tego tytułu są skutkiem nakładania kar za nieprzestrzeganie regulacji w zakresie obrotu biokomponentami i biopaliwami przez Prezesa Agencji Rynku Rolnego, Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki lub wojewódzkich inspektorów inspekcji handlowej. Aktywność tych instytucji w wykrywaniu naruszeń prawa determinuje wysokość uzyskiwanych przez Narodowy Fundusz wpływów z tego tytułu.

W 2011 r. Narodowy Fundusz osiągnął przychody w wysokości **253** tys. zł (poz. I.2.11 części A tabeli 5) z tytułu kar za międzynarodowe przemieszczanie odpadów, uzyskiwanych na

mocy ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (Dz. U. Nr 124, poz. 859).

W 2011 r. Narodowy Fundusz uzyskał **534** tys. zł z tytułu opłat wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495, z późn. zm.) (poz. I.2.12 części A tabeli 5). W prognozie przychodów na 2011 r. przyjęto założenie, że poziomy określone w ww. rozporządzeniu dotyczące 2010 r. nie zostaną w całości osiągnięte przez podmioty zobowiązane i Narodowy Fundusz uzyska przychody w wysokości 3.500 tys. zł. W rzeczywistości uzyskano kwotę niższą, co może świadczyć o wywiązaniu się z obowiązków, określonych w ww. rozporządzeniu (przez podmioty zobowiązane), w stopniu wyższym, niż zakładano podczas tworzenia prognozy.

Do 2010 r. kary wynikające z ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz. U. Nr 79, poz. 666, z późn. zm.) (poz. I.2.13 części A tabeli 5) wykazywane były łącznie z przychodami z tytułu opłat produktowych. Od 2011 r. podlegają odrębnej ewidencji. Na etapie opracowania prognozy zakładano wzrost przychodów z tego tytułu, w wyniku przewidywanego zwiększenia skuteczności wykrywania naruszeń przepisów prawa. Brak wykonania w tej pozycji może świadczyć o zmniejszeniu skali zjawiska naruszeń przepisów prawa lub niższej skuteczności ich wykrywania.

Przychody finansowe (poz. I.3 części A tabeli 5) w 2011 r. wyniosły **367.846** tys. zł, przy wielkości planowanej na **256.000** tys. zł, z tego:

- przychody z tytułu odsetek od pożyczek i kredytów w kwocie **163.859** tys. zł;
- przychody z papierów wartościowych oraz oprocentowania lokat i rachunków bankowych w kwocie **169.891** tys. zł;
- pozostałe przychody finansowe w kwocie **34.096** tys. zł.

Przekroczenie planu w zakresie przychodów z papierów wartościowych oraz oprocentowania lokat i rachunków bankowych wynika z wyższego poziomu stóp procentowych w 2011 r., mającego bezpośredni wpływ na zwiększenie rentowności lokowania wolnych środków pieniężnych, jak również wyższego, niż zakładano, średniorocznego stanu wolnych środków. Przekroczenie w pozycji pozostałe przychody finansowe wynika z realizacji nadwyżki dodatnich różnic kursowych oraz rozwiązania rezerw.

Pozostałe przychody (poz. I.4 części A tabeli 5) w 2011 r. wyniosły **159.912** tys. zł, z tego:

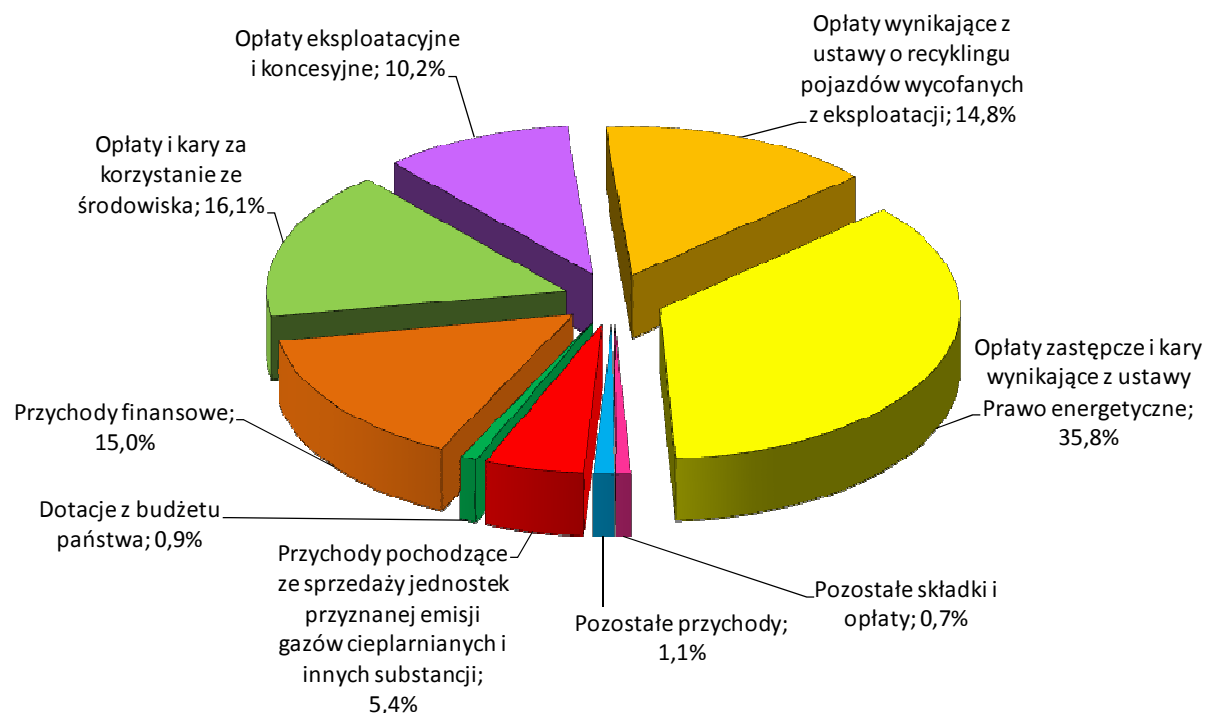
- przychody pochodzące ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji w kwocie **132.925** tys. zł;
- inne przychody w kwocie **26.987** tys. zł.

Przekroczenie planowanej wielkości pozostałych przychodów wynika m.in. z realizacji wyższych niż planowano przychodów z umów sprzedaży jednostek emisji AAU (m.in. w ramach umowy z Japońską Agencją Rządową). Wzrost wykonania wielkości planowanej w pozycji „Inne przychody” związany jest głównie z otrzymaniem darowizny gotówkowej oraz przejęciem nieruchomości z likwidowanego EkoFunduszu i zwrotami dotacji w kwocie wyższej niż zaplanowano.

W Planie finansowym Narodowego Funduszu zaplanowano, w zakresie przychodów, dotacje z budżetu państwa w wysokości **22.320** tys. zł (poz. I.1 części A tabeli 5). W trakcie 2011 roku do Narodowego Funduszu wpłynęło **21.028** tys. zł głównie z tytułu refundacji wydatków w ramach pomocy technicznej PO IiŚ.

Strukturę przychodów przedstawiono na rysunku 9.

Rysunek 9 Struktura przychodów Narodowego Funduszu w 2011 r.

IV.1.1.2. Koszty

Kategoria kosztów obejmuje:

- koszty stałe, z tego:
  - koszty bieżące obejmujące m.in. wynagrodzenia, składki na ubezpieczenia społeczne, składki na Fundusz Pracy, zakupy towarów i usług, remonty oraz pozycję „inne koszty”, obejmującą pozostałe koszty utrzymania organów i biur Narodowego Funduszu, a także koszty finansowe,
  - wydatki inwestycyjne i zakupy inwestycyjne (własne), które nie zmniejszają wyniku finansowego,
- dotacje na realizację zadań bieżących z podziałem na części przeznaczone dla jednostek zaliczanych i niezaliczanych do sektora finansów publicznych;
- dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych z podziałem na części przeznaczone dla jednostek zaliczanych i niezaliczanych do sektora finansów publicznych;
- dopłaty do oprocentowania odsetek od kredytów przeznaczonych dla odbiorców dofinansowania ochrony środowiska kredytami bankowymi.

W 2011 r. koszty stałe zrealizowano w kwocie **94.405** (poz. II.1 części A tabeli 5) tys. zł tj. 81% wielkości planowanej na **116.975** tys. zł. Koszty bieżące w 2011 r. wyniosły **91.522** tys. zł (poz. II.1.1 części A tabeli 5), tj. 83% wielkości planowanej. Znaczącą pozycję w kosztach bieżących stanowią koszty utrzymania organów i biura w kwocie **84.364** tys. zł, wśród których dominują wynagrodzenia w wysokości **59.689** tys. zł (poz. II.1.1.1 części A tabeli 5) oraz wydatki na pochodne od wynagrodzeń wynoszące **8.352** tys. zł. Dodatkowo w ramach kosztów bieżących wykazywane są pozostałe koszty finansowe, które wyniosły **7.106** tys. zł tj. 53% planowanej kwoty. Niższe wykonanie w tej pozycji wynika z niespełnienia się części ryzyk wpływających na jakość portfela należności.

W 2011 r. wydatki inwestycyjne i zakupy inwestycyjne (własne) wyniosły **2.883** tys. zł (poz. II.1.2 części A tabeli 5), tj. 41% wielkości planowanej na **6.960** tys. zł. Główne pozycje to zakup komputerów, infrastruktury sprzętowej, samochodów służbowych oraz rozbudowa istniejących systemów informatycznych. Niższe wykonanie w tej pozycji wynika z przesunięcia terminu modernizacji budynków Narodowego Funduszu oraz zmiany terminu realizacji modernizacji systemów informatycznych.

W 2011 r. w formie dotacji na realizację zadań bieżących wydatkowano łącznie kwotę **413.310** tys. zł (poz. II.2 części A tabeli 5), tj. 82% planowanej kwoty, z tego dla jednostek zaliczanych i niezaliczanych do sektora finansów publicznych odpowiednio **149.943** tys. zł (poz. II.2.1 części A tabeli 5) oraz **263.367** tys. zł (poz. II.2.2 części A tabeli 5).

W 2011 r. w formie dotacji na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych wydatkowano łącznie kwotę **538.344** tys. zł (poz. II.3 części A tabeli 5), tj. 71% planowanej kwoty, z tego dla jednostek zaliczanych i niezaliczanych do sektora finansów publicznych odpowiednio **363.453** tys. zł (poz. II.3.1 części A tabeli 5) oraz **174.891** tys. zł (poz. II.3.2 części A tabeli 5).

W 2011 r. wypłacono **20.618** tys. zł w formie dopłat do oprocentowania odsetek od kredytów bankowych, co stanowiło 66% wielkości planowanej.

Szczegółowe uzasadnienie niepełnego wydatkowania środków w zakresie dotacji na realizację zadań bieżących, dotacji na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych oraz dopłat do oprocentowania odsetek od kredytów bankowych przedstawiono w rozdziałach V.2.3 i VI.3 niniejszego Sprawozdania.

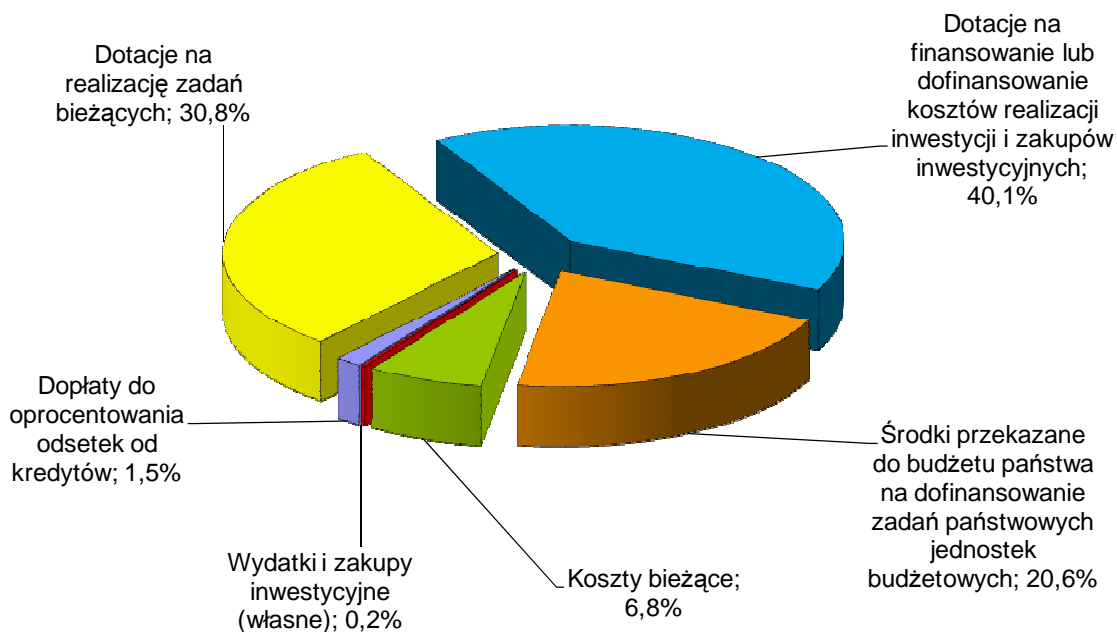
IV.1.1.3. Środki przekazane innym podmiotom

W ramach środków przekazanych innym podmiotom wykazano środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych. W 2011 r. w tej formie udzielono dofinansowania w kwocie **276.149** tys. zł (poz. III części A tabeli 5), tj. 71% wielkości planowanej na **388.570** tys. zł.

Szczegółowe uzasadnienie niepełnego wydatkowania środków w zakresie środków przekazanych państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa przedstawiono w rozdziałach V.2.3 i VI.3 niniejszego Sprawozdania.

Strukturę kosztów oraz środków przekazanych innym podmiotom przedstawiono na rysunku 10

Rysunek 10 Struktura kosztów Narodowego Funduszu oraz środków przekazanych innym podmiotom w 2011 r.

IV.1.1.4. Wynik finansowy

Wynik finansowy brutto stanowi różnicę pomiędzy zrealizowanymi przychodami i sumą kosztów ogółem oraz środków przekazanych innym podmiotom. Narodowy Fundusz, którego celem jest finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, korzysta ze zwolnienia podmiotowego w podatku dochodowym od osób prawnych. W związku z tym wynik finansowy netto odpowiada, co do wartości, wielkości wyniku finansowego brutto. Wyniku finansowego nie zmniejszają wydatki inwestycyjne i zakupy inwestycyjne (własne).

Narodowy Fundusz zrealizował w 2011 r. zysk w wysokości **1.118.205** tys. zł (poz. IV części A tabeli 5), tj. 284% wielkości planowanej. Do przyczyn zalicza się uzyskanie wyższych od planowanych przychodów, realizacji niższych od planowanych kosztów oraz środków przekazanych innym podmiotom, szczegółowo opisanych w pkt. IV.1.1.1, IV.1.1.2 oraz IV.1.1.3.

IV.1.2. Część B tabeli Planu finansowego Narodowego Funduszu

W części B tabeli Planu finansowego Narodowego Funduszu na 2011 r., stanowiącej część uzupełniającą, przedstawiono aktywa, zobowiązania i liczbę zatrudnionych w Narodowym Funduszu w przeliczeniu na pełne etaty.

Przedstawiona wielkość aktywów ogółem to wartość, odpowiadająca sumie bilansowej wykazywanej w sprawozdaniu finansowym, zasobów majątkowych pozostających pod kontrolą Narodowego Funduszu z wyodrębnionym podziałem na aktywa trwałe i obrotowe.

W części B tabeli Planu finansowego Narodowego Funduszu przedstawiono wartość składników majątkowych zgodnie z wymogami załącznika nr 69 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 marca 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów

opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2011. W aktywach trwałych prezentowane są należności długoterminowe, w tym należności długoterminowe z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów, oraz akcje i udziały. W aktywach obrotowych zaprezentowano zapasy, środki pieniężne oraz należności krótkoterminowe, w tym należności krótkoterminowe z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów.

Wartość aktywów na koniec 2011 r. wyniosła **10.734.142** tys. zł (poz. I części B tabeli 5) i była wyższa od stanu na początek roku o **1.124.932** tys. zł. Oznacza to, że w ujęciu realnym suma bilansowa zwiększyła się o 7%.

Źródłami finansowania aktywów netto są kapitał podstawowy, fundusz rezerwowy oraz wynik roku obrotowego. Wartość aktywów netto odpowiada wartości zasobów majątkowych Narodowego Funduszu pomniejszonej o zobowiązania.

W części B tabeli Planu finansowego Narodowego Funduszu przedstawiono informacje o wielkości zobowiązań według wartości nominalnej.

Stan zobowiązań na koniec 2011 r. wyniósł **36.545** tys. zł (poz. II części B tabeli 5) i był wyższy od stanu na początek roku o **6.727** tys. zł. Na koniec 2011 r. Narodowy Fundusz utrzymywał depozyty z tytułu ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym w kwocie **407** tys. zł.

W 2011 r. liczba zatrudnionych w przeliczeniu na pełne etaty miała wynieść 543 (poz. III części B tabeli 5). W rzeczywistości liczba zatrudnionych w przeliczeniu na pełne etaty wyniosła 538.

IV.1.3. Część C tabeli Planu finansowego Narodowego Funduszu

Planowane wielkości wraz z wykonaniem pozycji części C Planu finansowego Narodowego Funduszu przedstawiono w tabeli 5, stanowiącej informację dodatkową. Uzasadnienie realizacji pozycji części C Planu finansowego przedstawiono w rozdziale V.2.3 niniejszego Sprawozdania. Wydatki określone w części C, zgodnie z informacją uzyskaną od Ministra Finansów, nie stanowią nieprzekraczalnych limitów.

IV.1.4. Część D tabeli Planu finansowego

Plan finansowy Narodowego Funduszu w układzie zadaniowym (część D) zawiera zestawienie kosztów realizacji zadań (w formie bezzwrotnej) oraz kosztów stałych ponoszonych przez Narodowy Fundusz na finansowanie ochrony środowiska w podziale na zadania, podzadania i działania. Część D Planu finansowego Narodowego Funduszu przedstawiono w tabeli 5.

Planując wydatki w układzie zadaniowym na 2011 rok Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wyróżnił 15 zadań, 26 podzadań i 56 działań, z tego w 2011 roku realizował 14 zadań, 25 podzadań i 55 działań. Powodem zmniejszenia liczby działań, które były realizowane w 2011 roku był brak zainteresowania potencjalnych beneficjentów realizacją programu związanego z wspieraniem rozwoju transportu intermodalnego (zadanie 19.5; podzadanie 19.5.2, działanie 19.5.2.1).

Koszty poniesione przez Narodowy Fundusz na realizację poszczególnych działań określone zostały jako suma środków wypłaconych beneficjentom pomocy w formie bezzwrotnej oraz

kosztów działalności biura alokowanych na poszczególne działania (koszty stałe). Rozdział kosztów administracyjnych dokonany został na podstawie zaangażowania czasu pracy pracowników w realizację poszczególnych działań.

Wykonanie Planu finansowego w układzie zadaniowym w 2011 r. wyniosło ogółem **1.342.826** tys. zł, z tego koszty poniesione na realizację zadań **1.248.421** tys. zł, a koszty stałe **94.405** tys. zł.

W 2011 r. Narodowy Fundusz realizował następujące zadania i podzadania w ramach 5 funkcji państwa:

1) w funkcji 6 Polityka gospodarcza kraju - 2 zadania:

- 6.2. Bezpieczeństwo gospodarcze państwa (1 podzadanie 6.2.4.) na kwotę **6.269** tys. zł (32% planu) z wykorzystaniem miernika: *Łączna głębokość otworów wykonanych w celu rozpoznania zasobów wód termalnych*. Miernik z zakładanej w planie wartości 4.000 m. został zrealizowany w 78%. (3.100 m. łącznej głębokości wykonanych otworów). Nie wykonanie wartości miernika w 100% związane było z wycofaniem się z zawarcia umowy przez jednego z beneficjentów;
- 6.9. Nadzór i kontrola nad zakładami górniczymi oraz zakładami wykonującymi roboty geologiczne (1 podzadanie 6.9.4) na kwotę **11.762** tys. zł (75% planu), miernik *Liczba zlikwidowanych zakładów górniczych, wyrobisk eksploatacyjnych i obiektów budowlanych*. Miernik z zakładanej w planie wartości 1 szt. został zrealizowany w 600% (likwidacja 6 otworów technologicznych na terenie Kopalni Soli Wieliczka). Przekroczenie planowanej wartości wskaźnika związane było z likwidacją większej liczby otworów technologicznych, niż pierwotnie deklarował beneficjent.

2) w funkcji 12 Środowisko 8 zadań:

- 12.1. Kształtowanie bioróżnorodności (4 podzadania: 12.1.1, 12.1.2, 12.1.3, 12.1.4) na kwotę **135.376** tys. zł (81% planu), miernik *Powierzchnia obszarów chronionych objętych działaniami ochronnymi*. Dane o wykonaniu miernika pochodzą z rozliczonych umów zawieranych z beneficjentami NFOŚiGW, odniesionych do zasięgu oddziaływania inwestycji na poszczególne obszary chronione. Wartość docelową miernika zmieniono w trakcie roku budżetowego z wartości 630 tys. ha na 500 tys. ha, w celu dostosowania jej do zmian w planie kosztów. Miernik z zakładanej w planie wartości 500 tys. ha został zrealizowany w 331% (1.654 tys. ha powierzchni obszarów chronionych objętych działaniami ochronnymi). Bezpośrednią przyczyną przekroczenia wartości wskaźnika, było dofinansowanie w 2011 r. przedsięwzięć monitoringu przyrodniczego, których zakres rzeczowy i ekologiczny obejmował większe niż zakładano powierzchnie obszarów chronionych;
- 12.2. Kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego i przeciwdziałanie zmianom klimatu (2 podzadania 12.2.2, 12.2.4) na kwotę **137.268** tys. zł (76% wielkości planowanej), miernik *Redukcja emisji lub uniknięcie emisji gazów cieplarnianych wg wydatków*. Wartość docelową miernika zmieniono w trakcie roku budżetowego z wartości 108 tys. Mg/rok na 59 tys. Mg/rok, w celu dostosowania jej do zmian w planowanych do poniesienia kosztów. Miernik z zakładanej w planie wartości został zrealizowany w 62% (37 tys. Mg/rok redukcji lub uniknięcia emisji gazów cieplarnianych). Na niepełne wykonanie planowanej wartości miernika miały głównie wpływ opóźnienia w przygotowaniu przedsięwzięć realizowanych w zakresie Systemu zielonych inwestycji oraz mniejsze niż zakładano wykorzystanie środków z zakresu termomodernizacji budynków i odnawialnych źródeł energii (realizacja umów z listy rankingowej z 2008 roku). Należy przy tym nadmienić, że dużym sukcesem okazała się realizacja programu priorytetowego Narodowego Funduszu związanego z częściową spłatą kapitału kredytów bankowych udzielanych na montaż kolektorów słonecznych.

- Plan w zakresie realizacji wartości miernika tego programu został wykonany w 170% (13,2 tys. Mg/rok wobec planowanej 7,8 tys. Mg/rok);
- 12.3. Racjonalne gospodarowanie zasobami i strukturami geologicznymi (w nim 2 podzadania: 12.3.2., 12.3.3.) na kwotę **108.716** tys. zł (72%), miernik *Zawansowanie prac projektowych i badawczych (wg umów)* (31%, przy planowanym 30%);
  - 12.4. Gospodarka odpadami (2 podzadania 12.4.2., 12.4.3) na kwotę **135.275** tys. zł (78%), miernik *Masa odpadów poddanych odzyskowi i recyklingowi uzyskanych z pojazdów wycofanych z eksploatacji*. Dane o wykonaniu miernika pochodzą ze sprawozdań złożonych przez przedsiębiorstwa dokonujące zbiórki oraz przetwarzania odpadów z pojazdów wycofanych z eksploatacji. Dane dostępne są raz w roku po zweryfikowaniu sprawozdań, które zostały dostarczone do Narodowego Funduszu. Miernik z zakładanej w planie wartości 170 tys. Mg/rok został zrealizowany w 128 % (218 tys. Mg/rok łącznej masy odpadów), a bezpośrednią przyczyną przekroczenia wartości miernika było większe niż planowano wykonanie zadań przez przedsiębiorców;
  - 12.5. Gospodarowanie zasobami wodnymi (2 podzadania: 12.5.1. i 12.5.5) na kwotę **318.205** tys. zł (68%), miernik *Liczba umów zawartych na dofinansowanie budowy, rozbudowy obiektów hydrotechnicznych*. Miernik z zakładanej w planie wartości 15 szt. został zrealizowany w 93% (14 zawartych umów). Powodem niewykonania wartości miernika było niedostarczenie przez beneficjenta dokumentów potrzebnych do zawarcia jednej umowy. Realizacja tego przedsięwzięcia została przesunięta na 2012 r.;
  - 12.6. Rozbudowa infrastruktury ochrony środowiska (3 podzadania: 12.6.1, 12.6.2, 12.6.3) na kwotę **65.784** tys. zł (74%), miernik *Wzrost redukcji ładunku ścieków oczyszczonych*. W związku z tym, że w 2011 r. nie zakończono żadnego zadania wartość wskaźnika wyniosła zero. Taka sama wartość była planowana do osiągnięcia w 2011 r.;
  - 12.7. Kontrola i monitoring stanu środowiska i przeciwdziałanie poważnym awariom (1 podzadanie 12.7.2) na kwotę **273.532** tys. zł (84%), miernik *Liczba wykonanych opracowań, baz danych, studiów*. Miernik z zakładanej w planie wartości 34 szt. został zrealizowany w 74% (25 szt. wykonanych opracowań, baz danych, studiów). Na niepełne wykonanie wskaźnika miało wpływ nieterminowe rozliczenie (tj. do końca 2011 r.) umów przez beneficjentów, mimo ich zrealizowania;
  - 12.8. Realizacja polityki ekologicznej państwa (2 podzadania: 12.8.1., 12.8.3.) na kwotę **74.294** tys. zł (79%), miernik *Liczba osób objętych działaniami edukacyjnymi i promocyjnymi*. Wartość docelową miernika zmieniono w trakcie roku budżetowego z wartości 6.000 tys. szt. na 5.500 tys. szt. w celu dostosowania jej do zmian w planowanych do poniesienia kosztów i wielkości udzielanych dotacji. Miernik z zakładanej w planie wartości 5.500 tys. szt. został zrealizowany w 117,4%. (6.457 tys. osób objętych działaniami edukacyjnymi).
- 3) w funkcji 15 Polityka zagraniczna jedno zadanie:
- 15.1. Zapewnianie Polsce sprzyjających warunków rozwoju (1 podzadanie 15.1.2.) na kwotę **5.719** tys. zł (53%), miernik *Liczba finansowanych konwencji* (15 szt. – 100% planu).
- 4) w funkcji 19 Infrastruktura transportowa jedno zadanie:
- 19.3. Wspieranie transportu morskiego i żeglugi śródlądowej (1 podzadanie 19.3.2.) na kwotę **3.543** tys. zł (99,7%), miernik *Liczba wniosków Ministra Infrastruktury dotyczących rozwoju i modernizacji ekologicznych form transportu śródlądowego* (1 szt. – 100% planu).
- 5) w funkcji 22 Planowanie strategiczne oraz obsługa administracyjna 2 zadania:

- 22.1. Koordynacja merytoryczna działalności, planowania strategicznego i operacyjnego (2 podzadania 22.1., 22.2.) na kwotę **38.396** tys. zł (79% planu), miernik *Kwota udzielanych pożyczek i finansowania kapitałowego przeznaczonych na finansowanie ochrony środowiska*. Jest to miernik przedstawiający zakres pożyczkowego finansowania ochrony środowiska przez Narodowy Fundusz, który nie ma odzwierciedlenia w budżecie zadaniowym. Wartość docelową miernika zmieniono w trakcie roku budżetowego z wartości 768 mln zł na 867 mln zł, w celu dostosowania jej do zmian w planie finansowym. Miernik z zakładanej w planie wartości 867 mln zł został zrealizowany w 56% (482 mln zł udzielonych pożyczek i finansowania kapitałowego). Na niepełne wykonanie wskaźnika miało wpływ między innymi uwzględnienie w planie ryzyka braku zwiększenia alokacji (w ramach I osi priorytetowej) przez KE środków na finansowanie przedsięwzięć z zakresu gospodarki wodno – ściekowej. Ostatecznie środki zostały przyznane i uruchomienie środków Narodowego Funduszu na pożyczki nie było konieczne. Innym czynnikiem było mniejsze niż spodziewane zainteresowanie działalnością pożyczkową Narodowego Funduszu m.in. przez ograniczenie możliwości zadłużania się przez beneficjentów;
- 22.2. Obsługa administracyjna (w nim 1 podzadanie) na kwotę **28.687** tys. zł (81%). Do monitorowania realizacji zadania 22.2. „Obsługa administracyjna” nie sformułowano miernika, a poprzestano tylko na wymogu podania informacji, czy cel zadania został zrealizowany (wartość logiczna: tak/nie), co w roku 2011 miało miejsce.

IV.2. Wpływy i wydatki środków finansowych

Stan środków pieniężnych i papierów wartościowych Skarbu Państwa na początek 2011 r. wyniósł **2.890.804** tys. zł (poz. 1 tabeli 6). Wpływy środków finansowych wyniosły **3.244.835** tys. zł (poz. 2 tabeli 6), z tego:

• wpływy dotacji z budżetu państwa:	21.028 tys. zł
• wpływy z tytułu zwrotu rat pożyczek i kredytów:	575.350 tys. zł
• wpływy statutowe z tytułu opłat i kar:	1.909.361 tys. zł
• wpływy z tytułu odsetek od pożyczek i kredytów (bez marży):	160.881 tys. zł
• wpływy pochodzące ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji:	132.925 tys. zł
• wpływy z tytułu przychodów z papierów wartościowych oraz oprocentowania lokat i rachunków bankowych:	169.891 tys. zł
• wpływy z tytułu zwrotu pożyczek na zachowanie płynności finansowej:	173.953 tys. zł
• wpływy środków pochodzących z UE rozliczanych bilansowo, w tym środków NMF i MF EOG:	77.876 tys. zł
• pozostałe:	23.570 tys. zł

Z uzyskanych wpływów (wykazywanych łącznie z niezapadłymi odsetkami), jak również wykorzystując dostępne środki, Narodowy Fundusz dokonał wypłat na kwotę **1.851.455** tys. zł (poz. 3 tabeli 6), z tego:

• wydatki na finansowanie ochrony środowiska w formie pożyczek:	403.039 tys. zł
• wydatki na finansowanie ochrony środowiska w formie dotacji (bez umorzeń):	954.618 tys. zł
• wydatki z tytułu kosztów bieżących działalności:	78.959 tys. zł

- wydatki środków pochodzących z UE rozliczanych bilansowo, w tym środków NMF i MF EOG: **77.055** tys. zł
- środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych: **276.149** tys. zł
- pozostałe: **61.635** tys. zł

W 2011 r. wpływy przewyższyły poziom poniesionych wydatków o kwotę **1.393.380** tys. zł, co doprowadziło do zwiększenia stanu środków na koniec roku. Wyniósł on **4.284.184** tys. zł (poz. 4 tabeli 6). Niewydatkowane w 2011 r. środki pieniężne lokowano na rachunkach prowadzonych w Banku Gospodarstwa Krajowego.

IV.3. Stan zobowiązań na koniec roku

Stan zobowiązań na koniec 2011 r. obejmuje zobowiązania pozabilansowe (warunkowe), wynikające z zawartych umów, dotyczących finansowania ochrony środowiska ze środków własnych, oraz zobowiązania bilansowe, wykazywane w tabeli Planu finansowego, zawierające zobowiązania publiczno-prawne oraz stan funduszy powierzonych i specjalnych.

Plan wypłat i umorzeń pożyczek w 2012 r. i w latach następnych, wynikający z umów podpisanych do końca 2011 r., wynosi **2.970.823** tys. zł. Obejmuje on finansowanie pożyczkowe w kwocie **1.356.402** tys. zł, finansowanie dotacyjne i umorzenia pożyczek w kwocie **1.061.233** tys. zł, dopłaty do oprocentowania kredytów w kwocie **204.450** tys. zł oraz finansowanie w drodze udostępnienia środków w kwocie **348.738** tys. zł.

Zobowiązania bilansowe na koniec 2011 r. wyniosły **36.545** tys. zł, z tego:

- rezerwy na zobowiązania: **13.583** tys. zł
- zobowiązania krótkoterminowe: **16.699** tys. zł
- rozliczenia międzyokresowe: **6.263** tys. zł

Zobowiązania krótkoterminowe dotyczą, przede wszystkim, środków powierzonych: EFP PHARE, EFP SIDA oraz NMF i MF EOG.

IV.4. Przychody i wydatki środków europejskich rozliczanych z rachunków bilansowych

Stan środków pieniężnych, pochodzących z Unii Europejskiej, rozliczanych z rachunków bilansowych (EFP PHARE, Memorandum 013, EFP SIDA) na początek 2011 r. wyniósł **7.158** tys. zł, przychody (wpływy) wyniosły **2.137** tys. zł, wydatki wyniosły **2.526** tys. zł, stan środków na koniec 2011 r. wyniósł **6.769** tys. zł (poz. 11 tabeli 7).

Stan ujmowanych bilansowo środków NMF i MF EOG przeznaczonych na wypłaty dla beneficjentów na początek 2011 r. wyniósł **1.459** tys. zł. Wpływy z tego tytułu w 2011 r. wyniosły **75.739** tys. zł, wydatki wyniosły **74.529** tys. zł, stan środków na koniec 2011 r. wyniósł **2.669** tys. zł (poz. 12 tabeli 7).

IV.5. Zobowiązania wieloletnie

Informację o stanie środków pieniężnych na początek i koniec 2011 r., rozliczanych w ramach zobowiązań wieloletnich, oraz ich wpływy i wydatki przedstawiono w tabeli 7.

W związku z nowelizacją ustawy Prawo ochrony środowiska, od 1 stycznia 2010 r. wpływy z określonych w przepisach ustawy szczególnych tytułów są rozliczane w ramach zobowiązań wieloletnich. Przepisy umożliwiają wykorzystanie środków, na finansowanie w formie pożyczek zadań innych, niż zadania szczególne określone w ww. ustawie. Wdrożone rozwiązanie pozwala na zwiększenie elastyczności w zarządzaniu finansami Narodowego Funduszu.

Na koniec 2011 r. stan środków rozliczanych w ramach zobowiązań wieloletnich stanowił 31% udziału w majątku netto Narodowego Funduszu i jednocześnie 78% stanu środków pieniężnych i papierów wartościowych. Na rachunkach zobowiązań wieloletnich odnotowano wpływy w kwocie **1.594.290** tys. zł oraz wypłaty w kwocie **530.488** tys. zł.

IV.6. Podsumowanie

Sprawozdanie finansowe Narodowego Funduszu za rok obrotowy 2011 zostało zbadane przez biegłego rewidenta. Biegły rewident uznał, że sprawozdanie jest zgodne z wpływającymi na jego treść przepisami prawa i postanowieniami statutu Narodowego Funduszu, a także w sposób rzetelny i jasny przedstawia informacje istotne dla oceny sytuacji finansowej i majątkowej Narodowego Funduszu. Opinia biegłego rewidenta, badającego Sprawozdanie finansowe Narodowego Funduszu za rok obrotowy 2011 r., przedstawiona została w załączniku 1, a podstawowe dane finansowe Narodowego Funduszu w 2011 r. w załączniku 2.

IV.7. Tabele realizacji Planu finansowego

Plan finansowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – części A, B, C i D przedstawiono w tabeli 5.

Tabela 5 Plan finansowy Narodowego Funduszu na 2011 r. (tys. zł)

Część A

Lp.	Treść	Wykonanie	Plan	Wykonanie	Wskaźnik 5/4	Wskaźnik 5/3
		w 2010 r.	na 2011 r.	w 2011 r.		
		w tysiącach złotych			(%)	
1	2	3	4	5	6	7
I	PRZYCHODY OGÓLEM	2 328 664	2 188 300	2 458 148	112,3%	105,6%
1	Dotacje z budżetu państwa, w tym:	10 051	22 320	21 028	94,2%	209,2%
1.1	- na realizację zadań bieżących	9 833	21 520	20 351	94,6%	207,0%
1.2	- na inwestycje	218	800	677	84,6%	310,2%
2	Składki i opłaty, w tym:	1 720 701	1 787 980	1 909 361	106,8%	111,0%
2.1	- opłaty i kary za korzystanie ze środowiska	391 648	401 000	398 647	99,4%	101,8%
2.2	- opłaty eksploatacyjne i koncesyjne	223 703	225 000	250 227	111,2%	111,9%
2.3	- opłaty produktowe	3 718	1 200	4 349	362,4%	117,0%
2.4	- opłaty rejestracyjne za wydanie pozwolenia zintegrowanego	1 264	760	1 263	166,2%	99,9%
2.5	- opłaty, o których mowa w art. 142 ustawy- Prawo wodne	7 526	7 000	10 268	146,7%	136,4%
2.6	- opłaty za przyznanie uprawnień do emisji	134	140	530	378,6%	394,9%
2.7	- opłaty wynikające z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	346 893	307 000	363 070	118,3%	104,7%
2.8	- opłaty za substancje zubożające warstwę ozonową	1 148	1 500	46	3,1%	4,0%
2.9	- kary wynikające z ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych	198	300	83	27,8%	42,1%
2.10	- opłaty zastępcze i kary wynikające z ustawy - Prawo energetyczne	739 784	840 000	880 091	104,8%	119,0%
2.11	- kary wynikające z ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów	266	400	253	63,3%	95,3%
2.12	- opłaty i kary wynikające z ustawy o zużyciu prądu elektrycznym i elektronicznym	4 413	3 500	534	15,3%	12,1%
2.13	- kary wynikające z ustawy o bateriach i akumulatorach	6	180	0	0,0%	0,0%
3	Przychody finansowe:	272 488	256 000	367 846	143,7%	135,0%
3.1	- dywidendy i udziały w zysku	1	0	0		0,0%
3.2	- przychody z odsetek od pożyczek i kredytów	143 002	160 000	163 859	102,4%	114,6%
3.3	- opłata prowizyjna za udzielone poręczenia i gwarancje	0	0	0		
4	Pozostałe przychody, z tego:	325 423	122 000	159 912	131,1%	49,1%
4.1	- wpływ z umów sprzedaży jednostek przyznanej emisji zawieranych na podstawie ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji	320 055	117 000	132 925	113,6%	41,5%
4.2	- inne przychody	5 368	5 000	26 987	539,7%	502,8%
II	KOSZTY	1 083 011	1 412 805	1 066 677	75,5%	98,5%
1	Koszty stałe	84 897	116 975	94 405	80,7%	111,2%
1.1	Koszty bieżące, z tego:	82 626	110 015	91 522	83,2%	110,8%
1.1.1	- wynagrodzenia	59 027	59 800	59 689	99,8%	101,1%
1.1.2	- składki na ubezpieczenie społeczne	6 600	8 490	7 244	85,3%	109,8%
1.1.3	- składki na Fundusz Pracy	1 120	1 560	1 108	110,0%	98,9%
1.1.4	- zakup towarów i usług;	15 879	15 860	10 981	69,2%	69,2%
1.1.5	- remonty	256	1 560	762	48,8%	297,3%
1.1.6	- inne koszty w tym:	15 623	22 745	11 738	51,6%	75,1%
	- pozostałe koszty finansowe	2 270	13 500	7 106	52,6%	313,1%
1.2	Wydatki inwestycyjne i zakupy inwestycyjne (własne) ¹⁾	2 271	6 960	2 883	41,4%	127,0%
2	Dotacje na realizację zadań bieżących, z tego dla:	336 368	502 160	413 310	82,3%	122,9%
2.1	- jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych, w tym:		221 920	149 943	67,6%	
2.1.1	- na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej		221 920	149 943	67,6%	
2.2	- jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych, w tym:		280 240	263 367	94,0%	
2.2.1	- na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej		280 240	263 367	94,0%	
3	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych, z tego dla:	652 821	762 550	538 344	70,6%	82,5%
3.1	- jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych, w tym:		578 650	363 453	62,8%	
3.1.1	- na finansowanie zadań "Programu Świnna Poręba"		325 300	199 048	61,2%	
3.2	- jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych, w tym:		183 900	174 891	95,1%	
3.2.1	- na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej		183 900	174 891	95,1%	
4	Dopłaty do oprocentowania odsetek od kredytów, z tego dla:	8 925	31 120	20 618	66,3%	231,0%
	- odbiorców dofinansowania ochrony środowiska kredytami bankowymi	8 925	31 120	20 618	66,3%	231,0%
III	Środki przyznane innym podmiotom, z tego:		388 570	276 149	71,1%	
	- środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych		388 570	276 149	71,1%	
IV	WYNIK FINANSOWY BRUTTO	1 247 924	393 885	1 118 205	283,9%	89,6%
V	OBOWIĄZKOWE OBCIĄŻENIA WYNIKU FINANSOWEGO	0	0	0		
VI	WYNIK FINANSOWY NETTO	1 247 924	393 885	1 118 205	283,9%	89,6%

¹⁾Wydatki inwestycyjne i zakupy inwestycyjne (własne) nie zmniejszają wyniku

Część B. Dane uzupełniające

Lp.	Treść	Stan na dzień	Plan na dzień	Stan na dzień	Wskaźnik 5/4	Wskaźnik 5/3
		31.12.2010 r.	31.12.2011 r.	31.12.2011 r.		
		w tysiącach złotych			(%)	
1	2	3	4	5	6	7
I	AKTYWA	9 609 210	9 683 832	10 734 142	110,8%	111,7%
1	AKTYWA TRWAŁE	5 894 083	6 055 101	5 730 907	94,6%	97,2%
1.1	Należności długoterminowe, w tym:	4 970 866	5 126 114	4 802 355	93,7%	96,6%
	- należności długoterminowe z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów	4 970 866	5 126 114	4 802 355	93,7%	96,6%
1.2	Akcje i udziały	870 681	871 092	867 324	99,6%	99,6%
2	AKTYWA OBROTOWE	3 715 127	3 628 731	5 003 236	137,9%	134,7%
2.1	Zapasy	34	16	10	59,6%	28,1%
2.2	Środki pieniężne	1 058 153	450 000	2 996 555	665,9%	283,2%
2.3	Należności krótkoterminowe, w tym:	824 289	1 071 253	716 035	66,8%	86,9%
	- należności krótkoterminowe z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów	823 464	1 063 810	708 927	66,6%	86,1%
II	ZOBOWIĄZANIA według wartości nominalnej	29 818	25 919	36 545	141,0%	122,6%
1	Depozyty	428	500	407	81,4%	95,1%
III	LICZBA ZATRUDNIONYCH (w przeliczeniu na pełne etaty)	517	543	538	99,1%	104,1%

Część C. Informacje dodatkowe

Lp.	Treść	Plan na 2011 r.	Wykonanie w 2011 r.	Wskaźnik 4/3
		w tysiącach złotych		(%)
1	2	3	4	5
	Środki Narodowego Funduszu na:			
I.	Finansowanie działalności, o której mowa w art. 400a ust. 1 ustawy - Prawo ochrony środowiska, w tym na:	2 679 860	1 726 227	64,4%
	wydatki na prace, o których mowa w art. 7 ust. 2 ustawy o restrukturyzacji finansowej górnictwa siarki	55 000	55 000	100,0%
	opracowywanie planów ochrony dla obszarów podlegających ochronie na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody oraz prowadzenie monitoringu przyrodniczego	7 000	8 918	127,4%
II.	Dotacje na wspieranie ekologicznych form transportu oraz ochronę środowiska w żegludze śródlądowej	3 500	3 500	100,0%
III.	Finansowanie działalności w zakresie:			
	finansowanie zadań ministra właściwego do spraw środowiska, o których mowa w art. 401c ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska	1 500		
	finansowanie potrzeb geologii w zakresie poznania budowy geologicznej kraju oraz w zakresie gospodarki zasobami złóż kopalin i wód podziemnych	170 000	114 272	67,2%
	finansowanie potrzeb górnictwa służących ograniczeniu negatywnego oddziaływania na środowisko wynikającego z wydobywania kopalin i likwidacji zakładów górniczych	88 600	73 313	82,7%
	utrzymanie katastru wodnego	8 160	1 441	17,7%
	opracowanie planów gospodarowania wodami	7 750	857	11,1%
	opracowanie i wydanie informacji oraz publikacji z zakresu infrastruktury śródlądowych dróg wodnych	750		
	wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz budowy lub przebudowy sieci elektroenergetycznych służących przyłączaniu tych źródeł lub na wspieranie wzrostu efektywności energetycznej, w tym wysokosprawnej kogeneracji, w rozumieniu ustawy - Prawo energetyczne	201 280	170 789	84,9%
	wspieranie działalności związanej z wytwarzaniem biokomponentów i biopaliw ciekłych lub innych paliw odnawialnych, a także promocję ich wykorzystania	300	361	120,2%
	finansowanie funkcjonowania systemu handlu uprawnieniami do emisji, w tym prowadzenie Krajowego Rejestru Upoważnień do Emisji i realizację zadań Krajowego Administratora Systemu Handlu Upoważnieniami do Emisji oraz zadań dotyczących monitorowania wielkości emisji substancji objętych tym systemem	9 690	14 008	144,6%
	finansowanie działalności Krajowego ośrodka bilansowania i zarządzania emisjami, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji	14 530		
	finansowanie działań w zakresie: 1. odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych; 2. edukacji ekologicznej dotyczącej selektywnego zbierania i recyklingu odpadów opakowaniowych; 3. zbierania zużytych baterii i zużytych akumulatorów; 4. przetwarzania i recyklingu zużytych baterii i zużytych akumulatorów; 5. unieszkodliwiania zużytych baterii i zużytych akumulatorów.	12 100	3 001	24,8%
	finansowanie przedsięwzięć, w tym edukacji ekologicznej, prowadzących do odzysku, recyklingu i unieszkodliwiania odpadów użytkowych z opon oraz na finansowanie działań wykonywanych przez gminy (związki gmin) w zakresie selektywnego zbierania odpadów użytkowych z opon	8 630	5 370	62,2%
	finansowanie zbierania i regeneracji odpadów użytkowych z olejów smarowych oraz na edukację ekologiczną w tym zakresie	600		
	finansowanie dopłat do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji	80 000	80 729	100,9%
	dofinansowanie działań inwestycyjnych w zakresie: 1. demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji; 2. gospodarowania odpadami powstałymi w wyniku demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji; 3. zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji.	16 000	11 940	74,6%
	dofinansowanie gmin w zakresie zbierania porzuconych pojazdów wycofanych z eksploatacji	6 000	5 020	83,7%
	dofinansowanie działań w zakresie: 1. odzysku, w tym przetwarzania i recyklingu; 2. edukacji ekologicznej dotyczącej zagospodarowania; 3. rozwoju nowych technologii recyklingu; 4. zbierania; 5. unieszkodliwiania - zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	2 100	100	4,8%

Część C. Informacje dodatkowe (cd.)

	dofinansowanie działań w zakresie gospodarowania odpadami w przypadkach, o których mowa w art. 23-25 rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przemieszczania odpadów	200		
	dofinansowanie działań w zakresie szkolenia organów administracji publicznej wykonujących obowiązki Rzeczypospolitej Polskiej związane z kontrolą i nadzorem nad międzynarodowym przemieszczaniem odpadów		382	
	dofinansowanie działań w zakresie zakupu sprzętu i oprogramowania dla organów administracji publicznej wykonujących obowiązki Rzeczypospolitej Polskiej związane z kontrolą i nadzorem nad międzynarodowym przemieszczaniem odpadów	300		
	dofinansowanie zadań związanych ze wspieraniem przedsięwzięć realizowanych w ramach programów i projektów objętych Krajowym systemem zielonych inwestycji, o którym mowa w art. 22 ust. 1 ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji	122 000	15 457	12,7%
	pokrycie wydatków związanych z obsługą Rady Konsultacyjnej, o której mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji	1 000		
	dopłaty do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji przedsiębiorcy prowadzącemu stację demontażu na podstawie ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	80 000	80 729	100,9%
	dofinansowanie działań inwestycyjnych w zakresie demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji przedsiębiorcy prowadzącemu stację demontażu	6 000	5 775	96,2%
	dofinansowanie działań inwestycyjnych w zakresie gospodarowania odpadami powstałymi w wyniku demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji przedsiębiorcy prowadzącemu stację demontażu i przedsiębiorcy prowadzącemu strzeżniarkę lub inną instalację przetwarzania, odzysku lub recyklingu odpadów pochodzących z pojazdów wycofanych z eksploatacji	10 000	6 165	61,7%
	na wspieranie projektów i inwestycji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej poza granicami kraju	670		
IV.	Formy finansowanej działalności, o której mowa w art. 400a ust. 1 oraz art. 410a ust. 1 i 4-6, przez:			
	udzielanie oprocentowanych pożyczek, w tym pożyczek przeznaczonych na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej	867 400	403 039	46,5%
	udzielanie dotacji, w tym:	1 684 400	1 248 421	74,1%
	dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	31 120	20 618	66,3%
	dokonywanie częściowych spłat kapitału kredytów bankowych	54 450	79 563	146,1%
	dopłaty do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji	80 000	80 729	100,9%
	przekazanie środków jednostkom budżetowym, w tym:	388 570	276 149	71,1%
	państwowym jednostkom budżetowym (rezerwa w budżecie państwa)	388 570	276 149	71,1%
	częściowe umarzenie pożyczek	16 000	17 653	110,3%
	obejmowanie lub nabywanie udziałów lub akcji w spółkach	1 200		
	udostępnione środki finansowe wojewódzkim funduszom z przeznaczeniem na udzielanie pożyczek lub dotacji na wskazane przez siebie programy i przedsięwzięcia z zakresu zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz potrzeb geologii	143 000	114 131	79,8%
	wykorzystywane środki powierzone Narodowemu Funduszowi, pochodzące z pomocy zagranicznej na dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej zgodnie z umowami, na podstawie których środki te przekazano, oraz zgodnie z procedurami obowiązującymi w tych funduszach	126 860	74 767	58,9%

Część D. Wykonanie planu kosztów w układzie zadaniowym za rok 2011

Lp.	Nazwa funkcji/zadania/podzadania/działania	Ustawa	Plan po	Wykonanie	5:4a	Cel	Miernik					
		budżetowa	zmianach				Wartość		Wykonanie	10:9a		
		2011 r.		Ustawa	Plan po		%					
		w tys. złotych		2011 r.	zmianach			w tys. złotych		%		
1	2	4	4a	5	6	7	8	9	9a	10	11	
6	Polityka gospodarcza kraju	57 725	35 612	18 031	50,6							
6.2.	Bezpieczeństwo gospodarcze państwa	33 086	19 910	6 269	31,5	Zapewnianie ciągłości dostaw surowców energetycznych	Łączna głębokość otworów wykonanych w celu rozpoznania zasobów wód termalnych (m)	4 000	4 000	3 100	77,5	
6.2.4.	Wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii i biopaliw ciekłych w transporcie	33 086	19 910	6 269	31,5	Wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie paliwowo-energetycznym w tym biopaliw	Łączna głębokość otworów wykonanych w celu rozpoznania zasobów wód termalnych (m)	4000	4000	3100	77,5	
6.2.4.1	Energetyczne wykorzystanie zasobów geotermalnych	33 086	19 910	6 269	31,5							
6.9	Nadzór i kontrola nad zakładami górniczymi oraz zakładami wykonującymi roboty geologiczne	24 639	15 702	11 762	74,9	Ograniczanie szkodliwych oddziaływań górnictwa na środowisko oraz właściwe zagospodarowanie złóż kopalin	Liczba zlikwidowanych zakładów górniczych, wyrobisk eksploatacyjnych i obiektów budowlanych (szt.)	1	1	6	600	
6.9.4	Nadzór i kontrola nad projektowaniem, budową, utrzymaniem, remontem i rozbiórką obiektów budowlanych zakładów górniczych	24 639	15 702	11 762	74,9	Eliminowanie zagrożeń wynikających z zakresu budowy i użytkowania obiektów budowlanych zakładów górniczych	Liczba zlikwidowanych zakładów górniczych, wyrobisk eksploatacyjnych i obiektów budowlanych (szt.)	1	1	6	600	
6.9.4.1	Likwidacja zakładów górniczych, wyrobisk eksploatacyjnych i obiektów budowlanych	24 639	15 702	11 762	74,9							
12	Środowisko	1 490 655	1 666 798	1 248 450	74,9							
12.1.	Kształtowanie bioróżnorodności	229 225	167 267	135 376	80,9	Zachowanie różnorodności biologicznej oraz zapewnienie jej trwałości i możliwości rozwoju	Powierzchnia obszarów chronionych objętych działaniami ochronnymi (tys. ha)	630	500	1 654	330,7	
12.1.1.	Realizacja sieci Natura 2000	3 615	2 615	586	22,4	Zapewnienie właściwej ochrony siedlisk i gatunków wymienionych w dyrektywach UE	Liczba wykonanych opracowań, analiz, wytycznych (szt.)	65	55	10	18,2	
12.1.1.1	Wspieranie systemu ocen oddziaływania na środowisko i obszarów Natura 2000	3 615	2 615	586	22,4							
12.1.2.	Ochrona przyrody i krajobrazu, w tym parki narodowe	103 790	64 395	47 754	74,9	Zachowanie i kształtowanie procesów przyrodniczych przebiegających w ekosystemie	Powierzchnia obszarów chronionych objętych działaniami ochronnymi (tys. ha)	330	300	1 180	393,5	
12.1.2.1	Ochrona przyrody i krajobrazu	46 989	36 819	34 167	92,8							
12.1.2.2	Zrównoważony rozwój rejonu Puszczy Białowieskiej	29 208	108	87	80,6							
12.1.2.3	Współfinansowanie LIFE+	20 954	18 469	9 021	48,8							
12.1.2.4	Współfinansowanie V osi priorytetowej POIS - ochrona przyrody i krajobrazu	6 639	8 999	4 479	49,8							
12.1.3	Ochrona i zrównoważony rozwój lasów oraz powiększanie zasobów leśnych	40 656	30 156	25 580	84,8	Rozwijanie zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej oraz ochrona ekosystemów leśnych	Powierzchnia obszarów leśnych objętych działaniami z zakresu zachowania i powiększania zasobów leśnych kraju (tys. ha)	300	200	473	236,6	
12.1.3.1	Ochrona i zrównoważony rozwój lasów	40 656	30 156	25 580	84,8							
12.1.4.	Ochrona funkcji gleb i przywrócenie gleb do stanu właściwego	81 164	70 101	61 456	87,7	Zachowanie funkcji gleb i rekultywacja terenów zdegradowanych i zdewastowanych	Powierzchnia obszarów poddanych rekultywacji i zabiegom ochronnym (ha)	315	315	234	74,4	
12.1.4.1	Rekultywacja powierzchni ziemi na terenach zdegradowanych działalnością górnictwem oraz ochrona powierzchni ziemi przed skutkami eksploatacji podziemnej i otworowej	81 164	70 101	61 456	87,7							
12.2.	Kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego i przeciwdziałanie zmianom klimatu	211 542	179 880	137 268	76,3	Ograniczanie emisji zanieczyszczeń do powietrza	Redukcja emisji lub uniknięcie emisji gazów cieplarnianych wg wydatków (tys. Mg/rok)	108	59	37	62	
12.2.2.	Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych oraz działania z zakresu handlu emisjami CO2 i pakietu energetyczno-klimatycznego	209 327	178 665	137 094	76,7	Ograniczanie emisji gazów cieplarnianych do powietrza	Redukcja emisji lub uniknięcie emisji gazów cieplarnianych wg wydatków (tys. Mg/rok)	108	59	37	62	
12.2.2.1	Realizacja umów z zakresu termomodernizacji i OZE z listy rankingowej 2008	53 267	23 245	13 548	58,3							
12.2.2.2	Funkcjonowanie systemu handlu uprawnieniami do emisji oraz działalność Krajowego ośrodka bilansowania i zarządzania emisjami	19 911	24 651	19 653	79,7							
12.2.2.3	System zielonych inwestycji Część 1) Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej	52 151	47 151	18 592	39,4							

Część D. Wykonanie planu kosztów w układzie zadaniowym za rok 2011 (cd.)

Lp.	Nazwa funkcji/zadania/pod zadania/działania	Ustawa budżetowa 2011 r.	Plan po zmianach	Wykonanie	5:4a	Cel	Miernik					
							Nazwa	Wartość				
								Ustawa budżetowa 2011 r.	Plan po zmianach	Wykonanie	10:9a	
												w tys. złotych
1	2	4	4a	5	6	7	8	9	9a	10	11	
12.2.2.4	System zielonych inwestycji Część 2) Biogazownie rolnicze	1 151	1 151	928	80,6							
12.2.2.5	System zielonych inwestycji Część 3) Elektrociepłownie i ciepłownie na biomasę	1 151	1 151	928	80,6							
12.2.2.6	System zielonych inwestycji Część 4) Przebudowa sieci elektroenergetycznych w celu podłączenia odnawialnych źródeł energii wiatrowej	6 150	11 150	928	8,3							
12.2.2.7	System zielonych inwestycji Część 5) Efektywność energetyczna systemów ciepłowniczych i kogeneracja	556	556	0	0							
12.2.2.8	System Zielonych Inwestycji - Zarządzanie energią w budynkach Państwowych Jednostek Budżetowych	6 150	5 150	928	18							
12.2.2.9	System Zielonych Inwestycji - obsługa Rady Konsultacyjnej	1 000	1 000	174	17,4							
12.2.2.10	Współfinansowanie IX osi priorytetowej POIiŚ - infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna. Część 1 - dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych dla przedsięwzięć realizowanych w ramach działań 9.1 i 9.3.	1 609	1 949	1 278	65,6							
12.2.2.11	Dokonywanie częściowych spłat kapitału kredytów bankowych na kolektory słoneczne	66 231	61 511	80 137	130,3							
12.2.4.	Opracowanie programów ochrony powietrza	2 215	1 215	174	14,3	Sporządzenie programów i planów działania celem oceny stanu jakości powietrza oraz wskazanie sposobów jego poprawy	Liczba stref objętych programami (szt.)	54	54	0	0	
12.2.4.1	Współfinansowanie opracowania programów ochrony powietrza i planów działania	2 215	1 215	174	14,3							
12.3.	Racjonalne gospodarowanie zasobami i strukturami geologicznymi	168 091	151 267	108 716	71,9	Rozpoznawanie budowy geologicznej kraju pod kątem możliwości zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wody podziemne wraz z ich ochroną	Zawansowanie prac projektowych i badawczych (wg umów) (%)	30	30	31	103,3	
12.3.2.	Badania geologiczne, gospodarowanie zasobami złóż kopalni oraz ustalanie dyspozycyjnych zasobów wód podziemnych	167 991	151 167	108 716	71,9	Zapewnianie racjonalnego gospodarowania zasobami geologicznymi	Zawansowanie prac projektowych i badawczych (wg umów) (%)	30	30	31	103,3	
12.3.2.1	Poznanie budowy geologicznej kraju oraz gospodarki zasobami złóż kopalni i wód podziemnych	167 991	151 167	108 716	71,9							
12.3.3.	Promocja i upowszechnianie osiągnięć w dziedzinie geologii i górnictwie	100	100	0	0	Promowanie i rozpowszechnianie wiedzy w zakresie polskiej geologii	Liczba numerów wydanych w danym roku przez WUG (liczba numerów/rok)	12	12	0	0	
12.3.3.1	Wspieranie wydawnictw Wyższego Urzędu Górniczego	100	100	0	0							
12.4.	Gospodarka odpadami	194 699	188 909	135 275	71,6	Zapewnienie postępowania z odpadami w sposób niezagrażający życiu i zdrowiu ludzi oraz środowisku	Masa pojazdów wycofanych z eksploatacji przyjętych do stacji demontażu pojazdów (tys. Mg.)	170	170	218	128,2	
12.4.2.	Ograniczanie wpływu odpadów na środowisko	193 291	187 291	134 850	72	Redukcja ilości składowanych odpadów komunalnych i zwiększenie udziału odpadów komunalnych podawanych do recyklingu i unieszkodliwianiu metodami innymi niż składowanie	Masa pojazdów wycofanych z eksploatacji przyjętych do stacji demontażu pojazdów (tys. Mg.)	170	170	218	128,2	
12.4.2.1	Gospodarowanie odpadami komunalnymi	8 215	6 072	835	13,8							
12.4.2.2	Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych	20 215	23 644	9 891	41,8							
12.4.2.3	Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne	12 215	11 929	5 457	45,7							

Część D. Wykonanie planu kosztów w układzie zadaniowym za rok 2011 (cd.)

Lp.	Nazwa funkcji/zadania/pod zadania/działania	Ustawa budżetowa 2011 r.	Plan po zmianach	Wykonanie	5:4a	Cel	Miernik					
							Wartość					
							Nazwa	Ustawa budżetowa 2011 r.	Plan po zmianach	Wykonanie	10:9a	
								w tys. złotych		%		
1	2	4	4a	5	6	7	8	9	9a	10	11	
12.4.2.4	Dofinansowanie systemu recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.	96 431	86 431	86 358	99,9							
12.4.2.5	Rekultywacja terenów zdegradowanych i likwidacja źródeł szczególnie negatywnego oddziaływania na środowisko	40 215	41 215	22 331	54,2							
12.4.2.6	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	16 000	18 000	9 978	55,4							
12.4.3.	Nadzorowanie i koordynacja gospodarowania odpadami	1 408	1 618	425	26,3	Zapewnianie sprawnego funkcjonowania organów zaangażowanych w kontrolę i nadzór nad gospodarką odpadami	Liczba projektów zrealizowanych	2	2	2	100	
12.4.3.1	Międzynarodowe przemieszczanie odpadów.	1 408	1 618	425	26,3							
12.5.	Gospodarowanie zasobami wodnymi	166 420	470 608	318 205	67,6	Poprawa bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i zapobieganie skutkom suszy	Liczba umów zawartych na dofinansowanie budowy, rozbudowy obiektów hydrotechnicznych (szt.)	15	15	14	93,3	
12.5.1.	Kształtowanie, ochrona i wykorzystanie zasobów wodnych	166 420	145 200	119 070	82	Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód przy zapewnieniu racjonalnego wykorzystania zasobów wodnych	Liczba umów zawartych na dofinansowanie budowy, rozbudowy obiektów hydrotechnicznych (szt.)	15	15	14	93,3	
12.5.1.1	Budowa obiektów hydrotechnicznych	154 615	128 335	116 606	90,9							
12.5.1.2.	Ekspertyzy i prace badawcze na rzecz gospodarki wodnej	11 805	16 865	2 464	14,6							
12.5.5	Program wieloletni "Budowa zbiornika Wodnego Świnna Poręba"	0	325 408	199 135	61,2	Ochrona przed powodzią doliny Wisły i Skawy wraz z Krakowem	Docelowa pojemność zbiornika (mln m3)	24	24	0	0	
12.5.5.1	Program wieloletni "Budowa zbiornika Wodnego Świnna Poręba"	0	325 408	199 135	61,2							
12.6.	Rozbudowa infrastruktury ochrony środowiska	95 670	89 098	65 784	73,8	Rozwój infrastruktury przyczyniającej się do poprawy stanu środowiska	Wzrost redukcji ładunku ścieków oczyszczonych (RLM)	0	0	0	-	
12.6.1.	Gospodarka wodno-ściekowa	54 468	48 576	42 703	87,9	Poprawa stanu wód powierzchniowych i podziemnych poprzez budowę oczyszczalni ścieków i kanalizacji	Wzrost redukcji ładunku ścieków oczyszczonych (RLM)	0	0	0	-	
12.6.1.1	Dokonywanie częściowych spłat kredytów bankowych na przydomowe oczyszczalnie ścieków	334	334	0	0							
12.6.1.2	Gospodarka ściekowa w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych	3 646	706	695	98,4							
12.6.1.3	Zrównoważony rozwój rejonu rzeki Rospudy	40 215	40 215	37 283	92,7							
12.6.1.4	Współfinansowanie I osi priorytetowej POIiŚ - gosp. wodno-ściekowa. Część 1 - dopłaty do oprocentowania kredytów	8 419	6 597	4 682	71							
12.6.1.5	Wspieranie projektów i inwestycji poza granicami kraju	1 854	724	43	5,9							
12.6.2.	Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska	730	730	542	74,2	Ograniczanie negatywnego wpływu działalności przemysłowej	Wartość pozyskanego kapitału na finansowanie projektów dostosowujących przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska (tys. zł)	4 100	4 100	8 326	203,1	
12.6.2.1	Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska	485	485	332	68,5							
12.6.2.2	Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska (BOŚ-umowy zawarte w latach 2002-2003)/umowy konsorcjalne	245	245	210	85,7							

Część D. Wykonanie planu kosztów w układzie zadaniowym za rok 2011 (cd.)

Lp.	Nazwa funkcji/zadania/pod zadania/działania	Ustawa budżetowa 2011 r.	Plan po zmianach	Wykonanie	5:4a	Cel	Miernik				
							Nazwa	Wartość			10:9a
								Ustawa budżetowa 2011 r.	Plan po zmianach	Wykonanie	
1	2	4	4a	5	6	7	8	9	9a	10	11
12.6.3.	Zadania związane z realizacją projektów finansowanych z Funduszu Spójności	40 472	39 792	22 539	56,6	Rozbudowa infrastruktury ochrony środowiska z wykorzystaniem środków europejskich	Liczba zakończonych przedsięwzięć (szt.)	0	0	0	-
12.6.3.1	Współfinansowanie Funduszu ISPA/FS w okresie programowania 2000-2006 - ochrona wód, ziemi i powietrza	25 012	24 332	21 731	89,3						
12.6.3.2	Współfinansowanie ISPA/FS - dopłaty do oprocentowania kredytów	845	845	808	95,6						
12.6.3.3	Wsparcie przygotowania i wdrażania przedsięwzięć mogących ubiegać się o dofinansowanie z Funduszu Spójności	14 615	14 615	0	0						
12.7	Kontrola, monitoring stanu środowiska i przeciwdziałanie poważnym awariom	290 320	325 070	273 532	84,1	Ochrona stanu środowiska przed negatywnym wpływem czynników cywilizacyjnych	Liczba wykonanych opracowań, baz danych, studiów (szt.)	34	34	25	73,5
12.7.2	Monitoring stanu środowiska	112 889	103 489	91 646	88,6	Uzyskanie pełnej informacji o bieżącym i przyszłym stanie środowiska	Liczba wykonanych opracowań, baz danych, studiów (szt.)	34	34	25	73,5
12.7.2.1	Wsparanie działalności monitoringu środowiska	44 431	39 931	32 813	82,2						
12.7.2.2	Wsparanie działalności służby hydrologiczno-meteorologicznej	65 215	60 315	58 360	96,8						
12.7.2.3	Wsparanie działalności na rzecz poprawy bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia górników, optymalnego zagospodarowania złóż kopalin oraz ograniczenia uciążliwości oddziaływania górnictwa na ludzi i środowisko	3 243	3 243	473	14,6						
12.7.4.	Ochrona przed skutkami zagrożeń naturalnych	177 431	221 581	181 886	82,1	Zwiększenie poziomu ochrony przed skutkami zagrożeń naturalnych oraz poważnych awarii, usuwanie ich skutków oraz wzmocnienie wybranych elementów zarządzania środowiskiem	Liczba zakupionego sprzętu i urządzeń dla jednostek ratownictwa (szt.)	150	150	151	100,7
12.7.4.1	Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska z likwidacją ich skutków	177 431	221 581	181 886	82,1						
12.8.	Realizacja polityki ekologicznej państwa	134 688	94 699	74 294	78,5	Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) i tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego	Liczba osób objętych działaniami edukacyjnymi i promocyjnymi (tys. szt.)	6 000	5 500	6 457	117,4
12.8.1	Prowadzenie polityki ekologicznej państwa	66 687	51 267	35 595	69,4	Zwiększenie poziomu wydatków na finansowanie działalności badawczo-rozwojowej w ochronie środowiska oraz wdrażanie ekoinnowacji w przemyśle	Liczba wykonanych opracowań, analiz i prac naukowo-badawczych (szt.)	72	45	46	102,2
12.8.1.1	Ekspertyzy i prace badawcze wskazane przez Ministra Środowiska	32 395	27 975	16 810	60,1						
12.8.1.2	Umorzenia części wypłaconych kwot pożyczek	16 646	16 646	18 176	109,2						
12.8.1.3	Audyt energetyczny przedsiębiorstwa	17 646	6 646	609	9,2						
12.8.3.	Promocja postaw proekologicznych i edukacja środowiskowa	68 001	43 432	38 699	89,1	Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa	Liczba osób objętych działaniami edukacyjnymi i promocyjnymi (tys. szt.)	6 000	5 500	6 457	117,4
12.8.3.2	Wsparanie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju w tym gospodarki wodnej oraz profilaktyki zdrowotnej dzieci i młodzieży z obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska	65 570	41 501	37 035	89,2						
12.8.3.3	Wsparanie działalności pozarządowych organizacji ekologicznych	2 431	1 931	1 664	86,2						

Część D. Wykonanie planu kosztów w układzie zadaniowym za rok 2011 (cd.)

Lp.	Nazwa funkcji/zadania/pod zadania/działania	Ustawa budżetowa 2011 r.	Plan po zmianach	Wykonanie	5:4a	Cel	Miernik					
							Nazwa	Wartość			10:9a	
								Ustawa budżetowa 2011 r.	Plan po zmianach	Wykonanie		%
1	2	4	4a	5	6	7	9	9a	10	11		
15	Polityka zagraniczna	11 751	10 771	5 719	53,1							
15.1.	Zapewnianie Polsce sprzyjających warunków rozwoju	11 751	10 771	5 719	53,1	Zapewnianie Polsce odpowiedniej pozycji na arenie międzynarodowej	Liczba finansowanych konwencji (szt.)	15	15	15	100	
15.1.2.	Udział Polski we współpracy na forum organizacji międzynarodowych	11 751	10 771	5 719	53,1	Zapewnienie odpowiedniej reprezentacji Polski w pracach organizacji międzynarodowych	Liczba finansowanych konwencji (szt.)	15	15	15	100	
15.1.2.1	Zadania wynikające ze zobowiązań międzynarodowych RP	11 751	10 771	5 719	53,1							
19	Infrastruktura transportowa	11 485	3 985	3 543	88,9							
19.3.	Wspieranie transportu morskiego i żeglugi śródlądowej	3 554	3 554	3 543	99,7	Zwiększanie dostępności i poprawa jakości transportu morskiego i żeglugi śródlądowej	Liczba umów zawartych z Ministrem Infrastruktury na dofinansowanie przedsięwzięć związanych z żeglugą śródlądową (szt.)	1	1	1	100	
19.3.2.	Wspieranie infrastruktury morskiej i żeglugi śródlądowej	3 554	3 554	3 543	99,7	Zapewnianie dobrego stanu infrastruktury żeglugi transportowej	Liczba umów zawartych z Ministrem Infrastruktury na dofinansowanie przedsięwzięć związanych z żeglugą śródlądową (szt.)	1	1	1	100	
19.3.2.1	Ekologiczne formy transportu - żegluga śródlądowa	3 554	3 554	3 543	99,7							
19.5	Wspieranie transportu intermodalnego	7 931	431	0	0	Wzrost udziału przewozów intermodalnych	Masa przewiezonego ładunku z wykorzystaniem transportu intermodalnego (tys. tkm/tok)	32 000	0	0	-	
19.5.2.	Wspieranie transportu intermodalnego	7 931	431	0	0	Wspieranie rozwoju transportu intermodalnego z wykorzystaniem infrastruktury PLK	Masa przewiezonego ładunku z wykorzystaniem transportu intermodalnego (tys. tkm/tok)	32 000	0	0	-	
19.5.2.1	Wspieranie transportu intermodalnego	7 931	431	0	0							
22	Planowanie strategiczne oraz obsługa administracyjna i techniczna	85 629	84 209	67 083	79,7							
22.1.	Koordynacja merytoryczna działalności, planowania strategicznego i operacyjnego	49 007	48 664	38 396	78,9	Udzielanie wsparcia finansowego inwestycjom służącym ochronie środowiska	Kwota udzielanych pożyczek i finansowania kapitałowego przeznaczonych na finansowanie ochrony środowiska (mln zł)	768	867	482	55,6	
22.1.1	Finansowaniem przedsięwzięć służących ochronie środowiska, z wykorzystaniem środków krajowych i zagranicznych	49 007	48 664	38 396	78,9	Udzielanie wsparcia finansowego inwestycjom służącym ochronie środowiska	Kwota udzielanych pożyczek i finansowania kapitałowego przeznaczonych na finansowanie ochrony środowiska (mln zł)	768	867	482	55,6	
22.2.	Obsługa administracyjna	36 622	35 545	28 687	80,7	Zapewnienie sprawnego funkcjonowania systemu finansowania ochrony środowiska w Polsce	wartość logiczna tak/nie	tak	tak	tak		
22.2.2	Obsługa prawna, administracyjna, finansowa i techniczna biura NFOŚiGW	36 622	35 545	28 687	80,7	Zapewnienie sprawnego funkcjonowania systemu finansowania ochrony środowiska w Polsce	wartość logiczna tak/nie	tak	tak	tak		

Wpływy i wydatki środków finansowych w 2011 r. przedstawiono w tabeli 6.

Tabela 6 Wpływy i wydatki środków finansowych w 2011 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2010 r.	Wykonanie 2011 r.	Wskaźnik 4/3 (%)
1	2	3	4	5
1	Stan środków pieniężnych i papierów wartościowych Skarbu Państwa na początek roku*	2 112 484	2 890 804	136,8%
1.1	Środki pieniężne	990 176	1 058 153	106,9%
1.2	Papiery wartościowe Skarbu Państwa	1 122 308	1 832 651	163,3%
2	Wpływy	3 244 741	3 244 835	100,0%
2.1	Wpływy dotacji z budżetu państwa	10 051	21 028	209,2%
2.2	Wpływy z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska	391 648	398 647	101,8%
2.3	Wpływy z tytułu opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych	223 703	250 227	111,9%
2.4	Wpływy z tytułu opłat produktowych	3 718	4 349	117,0%
2.5	Wpływy z opłat rejestracyjnych za wydanie pozwolenia zintegrowanego	1 264	1 263	99,9%
2.6	Wpływy z opłat o których mowa w art. 142 ustawy Prawo wodne	7 526	10 268	136,4%
2.7	Wpływy z opłat za przyznanie uprawnień do emisji	134	530	394,9%
2.8	Wpływy z opłat wynikających z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	346 893	363 070	104,7%
2.9	Wpływy z opłat za substancje zubożające warstwę ozonową	1 148	46	4,0%
2.10	Wpływy z kar wynikających z ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych	198	83	42,1%
2.11	Wpływy z opłat zastępczych i kar wynikających z ustawy Prawo energetyczne	739 784	880 091	119,0%
2.12	Wpływy z kar wynikających z ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów	266	253	95,3%
2.13	Wpływy z opłat i kar wynikających z ustawy o zużyciu sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	4 413	534	12,1%
2.14	Przychody pochodzące ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji	320 055	132 925	41,5%
2.15	Wpływy z tytułu kar wynikających z ustawy o odpadach		3 471	
2.16	Wpływy z nawiązek wymierzanych na podstawie kodeksu karnego		3	
2.17	Wpływy z tytułu odsetek od pożyczek i kredytów (bez marży banków)	121 891	160 881	132,0%
2.18	Wpływy z tytułu zwrotu rat pożyczek i kredytów	786 254	575 350	73,2%
2.19	Wpływy z tytułu przychodów z papierów wartościowych oraz oprocentowania lokat i rachunków bankowych	121 188	169 891	140,2%
2.20	Wpływy środków pochodzących z UE (rozliczanych bilansowo)	121 239	77 876	64,2%
2.21	Spadek salda pożyczek na zachowanie płynności finansowej (kapitał)		173 953	
2.22	Pozostałe wpływy	43 368	20 096	46,3%
3	Wydatki	2 466 421	1 851 455	75,1%
3.1	Wydatki na finansowanie ochrony środowiska w formie pożyczek	996 813	403 039	40,4%
3.2	Wydatki na finansowanie ochrony środowiska w formie dotacji (bez umorzeń)	968 775	954 618	98,5%
3.3	Środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych		276 149	
3.4	Wydatki z tytułu kosztów bieżących działalności	81 157	78 959	97,3%
3.5	Wydatki środków europejskich (rozliczanych bilansowo)	129 002	77 055	59,7%
3.6	Wzrost salda pożyczek na zachowanie płynności finansowej (kapitał)	272 122		0,0%
3.7	Pozostałe wydatki	16 281	52 601	323,1%
3.8	Wydatki i zakupy inwestycyjne własne	2 271	2 883	127,0%
3.9	Wyplacone i nierozliczone zaliczki na dofinansowanie państwowych jednostek budżetowych		6 151	
4	Stan środków pieniężnych i papierów wartościowych Skarbu Państwa na koniec roku*	2 890 804	4 284 184	148,2%
4.1	Środki pieniężne	1 058 153	2 996 555	283,2%
4.2	Papiery wartościowe Skarbu Państwa	1 832 651	1 287 629	70,3%

* - stan środków pieniężnych i papierów wartościowych wg wyceny na 31.12.2011 r. (z niezapadłymi odsetkami)

Przepływy środków pieniężnych w układzie zobowiązań wieloletnich w 2011 r. przedstawiono w tabeli 7.

Tabela 7 Środki pieniężne i papiery wartościowe Skarbu Państwa – układ zobowiązań wieloletnich w 2011 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Stan środków na początek 2011 r.	Wpływy ¹	Wydatki	Stan środków na koniec 2011 r. (3+4-5)
1	2	3	4	5	6
1	Geologia - opłaty i kary wynikające z ustawy Prawo geologiczne i górnicze	145 898	125 113	116 543	154 468
2	Górnictwo - opłaty i kary wynikające z ustawy Prawo geologiczne i górnicze	73 852	125 113	74 654	124 311
3	Pozwolenia zintegrowane - opłaty rejestracyjne za wydanie pozwolenia zintegrowanego	11 825	1 302	495	12 632
4	Gospodarka wodna - opłaty, o których mowa w art. 142 ustawy Prawo wodne	18 322	10 349	2 463	26 208
5	OZE i efektywność energetyczna - opłaty zastępcze i kary wynikające z ustawy Prawo energetyczne	1 510 335	943 990	202 332	2 251 993
6	Substancje kontrolowane - opłaty i kary za substancje zubożające warstwę ozonową	8 481	75	21	8 535
7	Biokomponenty i biopaliwa - kary wynikające z ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych	587	84	367	304
8	Handel uprawnieniami do emisji - opłaty za przyznanie uprawnień do emisji	46 601	6 167	19 808	32 961
9	Gospodarowanie odpadami	477 359	382 096	113 805	745 650
10	Razem zobowiązania wieloletnie	2 293 260	1 594 290	530 488	3 357 062
11	Powierzone środki europejskie	7 158	2 137	2 526	6 769
12	Środki NMF i MF EOG na wypłaty dotacji dla beneficjentów	1 459	75 739	74 529	2 669
13	Środki pochodzące ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji	324 248	148 694	15 099	457 843
14	Wpływy z nawiązek wymierzanych na podstawie kodeksu karnego	0	3	0	3
15	Fundusz podstawowy	264 678	1 423 972	1 228 813	459 837
16	RAZEM (10+11+12+13+14+15)	2 890 804	3 244 835	1 851 455	4 284 184

¹ wykazane łącznie z niezapadłymi odsetkami

V. Realizacja Planu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2011 r.

V.1. Wstęp

Narodowy Fundusz, finansując ochronę środowiska i gospodarkę wodną w 2011 r., w ramach posiadanych i będących w jego dyspozycji środków finansowych, dążył do maksymalizacji efektu ekologicznego.

Dokonując w 2011 r. wyboru przedsięwzięć do dofinansowania kierowano się, przede wszystkim, zasadą prowadzenia gospodarki finansowej w sposób zapewniający pełne wykorzystanie środków europejskich niepodlegających zwrotowi, przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną.

Efekty ekologiczne, opisane w tym rozdziale, dotyczą wielkości uzyskanych z umów zakończonych w 2011 r., jak również planowanych do uzyskania wielkości z umów podpisanych w 2011 r. W przypadku umów, dla których efekt ekologiczny jest równoważny efektowi rzeczowemu przedstawiono efekt rzeczowy. Prezentowane efekty ekologiczne i rzeczowe odnoszą się do całego przedsięwzięcia, a nie jedynie do jego części finansowanej przez Narodowy Fundusz.

Realizacja Planu finansowania ochrony środowiska w 2011 r. przedstawiona została z uwzględnieniem źródeł pochodzenia środków, form dofinansowania i przeznaczenia środków w podziale na:

- finansowanie przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich;
- finansowania przedsięwzięć realizowanych z udziałem z środków europejskich.

Podstawą do udzielania dofinansowania były programy priorytetowe, w których ustalono szczegółowe zasady oraz kryteria wyboru przedsięwzięć.

Plan działalności Narodowego Funduszu na 2011 r., w zakresie wydatków na ochronę środowiska i gospodarkę wodną, podlegał zmianie, uchwałą Rady Nadzorczej z 25 października 2011 r. Celem zmian Planu było dostosowanie, zawartych w nim wielkości planistycznych, do aktualnego zapotrzebowania i w rezultacie możliwie pełnego wykorzystania środków będących w dyspozycji Narodowego Funduszu.

V.2. Finansowanie przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich

V.2.1. Wstęp

W rozdziale tym omówiono wydatki Narodowego Funduszu na ochronę środowiska i gospodarkę wodną na finansowanie przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich (finansowanie w dziedzinach). Największymi środkami finansowane są, przede wszystkim, przedsięwzięcia służące realizacji polityki ekologicznej państwa. Jak wskazano w rozdziale III w 2011 r. 35% środków przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną, dzięki działalności Narodowego Funduszu, wydatkowano na finansowanie w dziedzinach.

W rozdziale V.2.2 zamieszczono zestawienia tabelaryczne przedstawiające wydatki w dziedzinach, w podziale na finansowanie pożyczkowe i dotacyjne, w rozdziale V.2.3 objaśnienia dotyczące realizacji Planu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2011 r. dla przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich, a w kolejnych rozdziałach, tj. V.2.4-V.2.17 przedstawiono najbardziej istotne informacje dotyczące kierunków rozdysponowania środków (dla dziedzin), liczby podpisanych w 2011 r. umów i planowane do uzyskania z nich efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2011 r.

W załączniku 3 przedstawiono realizację wydatkowania środków w 2011 r. w układzie programów priorytetowych, natomiast w załączniku 4 podjęte w 2011 r. zobowiązania w układzie tych programów (części tabel dotyczące przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich).

V.2.2. Tabele finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2011 r.

Tabela 8 Pożyczkowe finansowanie ochrony środowiska przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich – finansowanie w dziedzinach w 2011 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2010 r.	Plan 2011 r.	Wykonanie 2011 r.	Wskaźnik 5/4 (%)	Wskaźnik 5/3 (%)
1	2	3	4	5	6	7
1	Ochrona wód	584				
2	Ochrona klimatu i atmosfery	61 939	96 000	69 418	72,3%	112,1%
	w tym:					
2.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW		19 000	10 965	57,7%	
3	Ochrona ziemi	43 142	99 760	80 146	80,3%	185,8%
4	Ochrona przyrody i krajobrazu		2 120	2 118	99,9%	
	w tym:					
4.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW		2 120	2 118	99,9%	
5	Razem NFOŚiGW - finansowanie pożyczkowe w dziedzinach (1+2+3+4)	105 665	197 880	151 682	76,7%	143,5%

Tabela 9 Dotacyjne finansowanie przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich – finansowanie w dziedzinach w 2011 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2010 r.	Plan 2011 r.	Wykonanie 2011 r.	Wskaźnik 5/4 (%)	Wskaźnik 5/3 (%)
1	2	3	4	5	6	7
1	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	652 455	706 790	536 270	75,9%	82,2%
1.1	z tego: Dotacje w dziedzinach	623 023	688 850	518 580	75,3%	83,2%
	z tego:					
1.1.1	Ochrona wód	14 693	36 420	36 414	100,0%	247,8%
	w tym:					
1.1.1.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW	13 587	36 420	36 414	100,0%	268,0%
1.1.2	Gospodarka wodna	101 383	328 800	202 548	61,6%	199,8%
	w tym:					
1.1.2.1	„na finansowanie zadań „Programu Świnna Poręba”		325 300	199 048	61,2%	
1.1.3	Ochrona klimatu i atmosfery	66 371	128 480	110 745	86,2%	166,9%
	w tym:					
1.1.3.1	Dokonywanie częściowych spłat kapitału kredytów bankowych	6 696	79 010	79 563	100,7%	1188,2%
1.1.4	Ochrona ziemi	45 758	39 630	29 920	75,5%	65,4%
1.1.5	Ochrona przyrody i krajobrazu	31 222	1 320	1 357	102,8%	4,3%
1.1.6	Leśnictwo	21 954	13 400	13 213	98,6%	60,2%
1.1.7	Górnictwo	81 206	10 100	9 258	91,7%	11,4%
1.1.8	Geologia	142 771	21 270	12 997	61,1%	9,1%
1.1.9	Monitoring Środowiska	19 367	4 780	4 318	90,3%	22,3%
1.1.10	Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	90 088	100 850	95 236	94,4%	105,7%
1.1.11	Edukacja ekologiczna	8 210	3 800	2 574	67,7%	31,4%
1.2	Pozostałe - odniesione do dziedzin	29 432	17 940	17 690	98,6%	60,1%
	z tego:					
1.2.1	Umorzenia pożyczek	29 338	17 900	17 654	98,6%	60,2%
1.2.2	Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	94	40	36	90,0%	38,3%
2	Dotacje na realizację zadań bieżących	330 348	427 160	403 968	94,6%	122,3%
	z tego:					
2.1	Ochrona klimatu i atmosfery	22 146	19 010	18 699	98,4%	84,4%
2.2	Ochrona ziemi	77 308	111 100	103 669	93,3%	134,1%
	w tym:					
2.2.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW		15 500	9 891	63,8%	
2.3	Ochrona przyrody i krajobrazu	14 859	7 370	7 132	96,8%	48,0%
2.4	Leśnictwo	8 492	12 150	11 897	97,9%	140,1%
2.5	Górnictwo	38	64 200	63 472	98,9%	167031,6%
2.6	Geologia	21 598	110 430	101 274	91,7%	468,9%
2.7	Monitoring Środowiska	110 850	54 500	54 590	100,2%	49,2%
2.8	Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	880	12 900	12 509	97,0%	1421,5%
2.9	Edukacja ekologiczna	45 773	34 200	30 726	89,8%	67,1%
2.10	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze	28 404				
2.11	Efektywne wykorzystanie energii w przedsiębiorstwach		1 300			
3	Środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych		295 540	275 318	93,2%	
	z tego:					
3.1	Gospodarka wodna		119 720	117 699	98,3%	
3.2	Ochrona ziemi		390	382	97,9%	
3.3	Ochrona przyrody i krajobrazu		27 720	24 704	89,1%	
3.4	Górnictwo		460	456	99,1%	
3.5	Monitoring Środowiska		35 400	31 744	89,7%	
3.6	Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków		79 650	73 794	92,6%	
3.7	Edukacja ekologiczna		3 200	3 140	98,1%	
3.8	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze		29 000	23 399	80,7%	
4	Razem NFOŚiGW - finansowanie dotacyjne w dziedzinach (1+2+3)	982 803	1 429 490	1 215 556	85,0%	123,7%

Tabela 9a Dotacyjne finansowanie przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich – finansowanie w dziedzinach dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych w 2011 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Plan 2011 r.	Wykonanie 2011 r.	Wskaźnik 4/3 (%)
1	2	3	4	5
1	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	525 670	362 830	69,0%
1.1	z tego: Dotacje w dziedzinach	515 680	353 083	68,5%
	z tego:			
1.1.1	Ochrona wód	36 420	36 414	100,0%
	w tym:			
1.1.1.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW	36 420	36 414	100,0%
1.1.2	Gospodarka wodna	328 800	202 548	61,6%
	w tym:			
1.1.2.1	„na finansowanie zadań „Programu Świnna Poreęba”	325 300	199 048	61,2%
1.1.3	Ochrona klimatu i atmosfery	33 700	16 314	48,4%
1.1.4	Ochrona ziemi	32 300	23 000	71,2%
1.1.5	Ochrona przyrody i krajobrazu	710	795	112,0%
1.1.6	Geologia	11 100	7 228	65,1%
1.1.7	Monitoring Środowiska		10	
1.1.8	Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	72 150	66 571	92,3%
1.1.9	Edukacja ekologiczna	500	203	40,6%
1.2	Pozostałe - odniesione do dziedzin dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	9 990	9 747	97,6%
	z tego:			
1.2.1	Umorzenia pożyczek	9 990	9 747	97,6%
2	Dotacje na realizację zadań bieżących dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	167 280	149 176	89,2%
	z tego:			
2.1	Ochrona klimatu i atmosfery	310		
2.2	Ochrona ziemi	29 600	22 143	74,8%
	w tym:			
2.2.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW	15 500	9 891	63,8%
2.3	Ochrona przyrody i krajobrazu	5 920	5 810	98,1%
2.4	Leśnictwo	790	788	99,7%
2.5	Górnictwo	5 600	5 296	94,6%
2.6	Geologia	110 000	100 844	91,7%
2.7	Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	12 460	12 509	100,4%
2.8	Edukacja ekologiczna	2 600	1 786	68,7%
3	Razem NFOŚiGW - finansowanie dotacyjne w dziedzinach dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych (1+2)	692 950	512 006	73,9%

Tabela 9b Dotacyjne finansowanie przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich – finansowanie w dziedzinach dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych w 2011 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Plan 2011 r.	Wykonanie 2011 r.	Wskaźnik 4/3 (%)
1	2	3	4	5
1	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	181 080	173 404	95,8%
1.1	z tego: Dotacje w dziedzinach	173 170	165 497	95,6%
	z tego:			
1.1.1	Ochrona klimatu i atmosfery	94 780	94 431	99,6%
	w tym:			
1.1.1.1	Dokonywanie częściowych spłat kapitału kredytów bankowych	79 010	79 563	100,7%
1.1.2	Ochrona ziemi	7 330	6 920	94,4%
1.1.3	Ochrona przyrody i krajobrazu	610	562	92,1%
1.1.4	Leśnictwo	13 400	13 213	98,6%
1.1.5	Górnictwo	10 100	9 258	91,7%
1.1.6	Geologia	10 170	5 769	56,7%
1.1.7	Monitoring Środowiska	4 780	4 308	90,1%
1.1.8	Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	28 700	28 665	99,9%
1.1.9	Edukacja ekologiczna	3 300	2 371	71,8%
1.2	Pozostałe - odniesione do dziedzin dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	7 910	7 907	100,0%
	z tego:			
1.2.1	Umorzenia pożyczek	7 910	7 907	100,0%
2	Dotacje na realizację zadań bieżących dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	259 880	254 792	98,0%
	z tego:			
2.1	Ochrona klimatu i atmosfery	18 700	18 699	100,0%
2.2	Ochrona ziemi	81 500	81 526	100,0%
2.3	Ochrona przyrody i krajobrazu	1 450	1 322	91,2%
2.4	Leśnictwo	11 360	11 109	97,8%
2.5	Górnictwo	58 600	58 176	99,3%
2.6	Geologia	430	430	100,0%
2.7	Monitoring Środowiska	54 500	54 590	100,2%
2.8	Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	440		
2.9	Edukacja ekologiczna	31 600	28 940	91,6%
2.10	Efektywne wykorzystanie energii w przedsiębiorstwach	1 300		
3	Razem NFOŚiGW - finansowanie dotacyjne w dziedzinach (1+2)	440 960	428 196	97,1%

V.2.3. Realizacja Planu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2011 r. dla przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich - objaśnienia

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 marca 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2011 (Dz. U. Nr 42, poz. 245), określiło m.in. wzór formularza Planu finansowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki (PF-NFOŚiGW) na 2011 r.

Zakres informacji wymaganej w Planie finansowym Narodowego Funduszu uległ zmianie, w stosunku do formularzy z lat poprzednich, w tym znacznemu uszczegółowieniu. W zakresie dotacji na realizację zadań bieżących oraz dotacji na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych wprowadzony został dodatkowy podział (jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych i jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych). Wprowadzono również dodatkowe pozycje planistyczne: środki przyznane innym podmiotom (w przypadku Narodowego Funduszu są to środki przekazane za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa państwowym jednostkom budżetowym) oraz dopłaty do oprocentowania odsetek od kredytów. Tak daleko idące

zwiększenie szczegółowości pozycji podlegających planowaniu zmniejszyło elastyczność Planu.

Jednym z elementów, który nie występował wcześniej w rozporządzeniach Ministra Finansów, była część C tego Planu. Część C „Informacje dodatkowe” formularza PF-NFOŚiGW obejmuje swoim zakresem, wykazywane w ustawie Prawo ochrony środowiska, szczegółowe pozycje wydatków i rozchodów Narodowego Funduszu, ze szczegółowym wskazaniem wszystkich form finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz wypłat środków dla wybranych przedsięwzięć finansowanych m.in. w ramach zobowiązań wieloletnich.

Zapotrzebowanie na środki do projektu Planu finansowego Narodowego Funduszu na 2011 r. zostało określone, według najlepszej w II kwartale 2010 r. wiedzy, biorąc pod uwagę zobowiązania z umów podpisanych, kwoty podpisanych promes, wniosków o dofinansowanie będących na różnych etapach rozpatrywania, jak również zatwierdzonych budżetów programów priorytetowych. W trakcie prac parlamentarnych nad projektem ustawy budżetowej na rok 2011, w części A projektu Planu finansowego Narodowego Funduszu na 2011 r., została wprowadzona dodatkowa pozycja II.3.1.1 „na finansowanie zadań „Programu Świnna Poręba” z przypisaną kwotą **325.300** tys. zł, wynikającą z ustawy z dnia 4 marca 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Programu budowy Zbiornika Wodnego Świnna Poręba w latach 2006 – 2013”. Na wysokość tej kwoty Narodowy Fundusz nie miał wpływu.

W Planie działalności Narodowego Funduszu, uchwalonym przez Radę Nadzorczą 25 stycznia 2011 r., na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w zakresie środków własnych, będących w dyspozycji lub obsługiwanych środków europejskich przewidywano wydatkować łącznie **4.745.640** tys. zł.

Bieżące monitorowanie wydatkowania środków, w tym miesięczne sprawozdania dla Zarządu i kwartalne dla Rady Nadzorczej, jak również inne szczegółowe raporty zarządcze, opracowywane na potrzeby bieżącej kontroli wydatkowania środków, wskazywały w III kwartale 2011 r., że wydatkowanie pełnej ww. kwoty nie będzie możliwe. Brano przy tym pod uwagę fakt, że największe wypłaty środków kumulują się w III i IV kwartale każdego roku, ze względu na przebieg procesów inwestycyjnych, które zazwyczaj rozliczane są pod koniec roku. Na początku II półrocza 2011 r. ustalono, że największe kwotowo niewykonanie wielkości zaplanowanych może nastąpić w zakresie przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym w zakresie gospodarki wodnej oraz ekspertyz i prac naukowo-badawczych oraz w zakresie dotacji w gospodarce wodnej (finansowanie zadań w ramach „Programu Świnna Poręba”), ochronie ziemi i geologii.

Rozpatrywana była możliwość zmiany Planu finansowego na 2011 r. w celu urealnienia zawartych w nim pozycji kosztów do aktualnego, w tamtym czasie, zapotrzebowania. Jednym z głównych powodów rozważania takiej zmiany była świadomość, już wówczas, braku możliwości wydatkowania na przedsięwzięcie „Świnna Poręba” pełnej kwoty wykazanej w Planie finansowym na 2011 r. Nie przeprowadzono jednak zmiany Planu finansowego ze względu na zapisy ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego "Program budowy Zbiornika Wodnego Świnna Poręba w latach 2006-2010". Zlecona opinia prawna wskazała na niemożność dokonania korekty Planu finansowego w tym zakresie. Szczegółowe informacje nt. przedsięwzięcia „Świnna Poręba” zamieszczono w rozdziale V.2.5 niniejszego Sprawozdania.

Na podstawie zweryfikowanego zapotrzebowania na środki nastąpiła jednak zmiana Planu działalności Narodowego Funduszu na 2011 r., uchwalona przez Radę Nadzorczą 25 października 2011 r. W tabeli 10 wskazano zmiany dokonane w ww. Planie.

Tabela 10 Zmiana Planu działalności Narodowego Funduszu na 2011 r., wynikająca z możliwości realizacyjnych określonych w III kwartale 2011 r.

Poz.	Finansowanie ochrony środowiska ze środków i przy udziale Narodowego Funduszu	Plan na 2011 r. (tys. zł)	Wnioskowany zmiany (6-4) (tys. zł)	Plan na 2011 r. po zmianach (tys. zł)
1	2	3	4	5
I	Finansowanie ochrony środowiska ze środków Narodowego Funduszu, z tego:	2 553 000	-604 960	1 948 040
I.1	Finansowanie dotacyjne	1 684 400	-218 780	1 465 620
I.1.1	Dotacje na realizację zadań bieżących	502 160	-64 560	437 600
I.1.2	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	762 550	-52 340 *	710 210
I.1.3	Dopłaty do oprocentowania kredytów	31 120	-9 770	21 350
I.1.4	Środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych	388 570	-92 110	296 460
I.2	Finansowanie pożyczkowe	867 400	-384 980	482 420
I.3	Finansowanie kapitałowe	1 200	-1 200	0
II	Środki powierzone Narodowemu Funduszowi, pochodzące z pomocy zagranicznej na dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej	126 860	-44 910	81 950
III	Razem finansowanie ochrony środowiska ze środków w dyspozycji Narodowego Funduszu (I+II)	2 679 860	-649 870	2 029 990
IV	Finansowanie ochrony środowiska ze środków Unii Europejskiej obsługiwanych przez Narodowy Fundusz **	2 065 780	-162 080	1 903 700
V	Razem finansowanie ochrony środowiska ze środków obsługiwanych i w dyspozycji Narodowego Funduszu (III+IV)	4 745 640	-811 950	3 933 690

* - kwota nie obejmuje przewidywanego niewykorzystania środków w ramach Programu Budowy Zbiornika Świnna Poręba w wysokości 126.250 tys. zł. Zmiana ta jest niedopuszczalna ze względu na zapisy ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego "Program budowy Zbiornika Wodnego Świnna Poręba w latach 2006-2010".

** - wielkość planowana zawiera głównie przewidywane wypłaty środków PO IiŚ przez BGK na podstawie prognozowanej kwoty zleceń płatności Narodowego Funduszu przy założeniu dostępności środków europejskich.

Główne, ogólne przyczyny zmiany Planu działalności Narodowego Funduszu na 2011 r., jak również niepełnego wydatkowania środków w niektórych pozycjach niniejszego Sprawozdania, w odniesieniu do planowanych kwot to m.in.:

- wprowadzenie nowej formuły finansowania zadań państwowych jednostek budżetowych za pośrednictwem rezerwy celowej w budżecie państwa, która w pierwszym roku obowiązywania (2011 r.), spowodowała konieczność aneksowania zawartych przed 1 stycznia 2011 r. umów z pjb (do 31 marca 2011 r.), a procedura rozpatrywania wniosków, a następnie zawierania nowych umów na realizację zadań państwowych jednostek budżetowych, nastąpiła w roku budżetowym 2011, co skutkowało faktycznym znacznym ograniczeniem czasu na realizację zadań i możliwości wykorzystania środków;
- niestabilność i zmiany przepisów prawnych wpływające na bieżące ryzyko realizacji inwestycji w określonych obszarach (zmiana ustawy o gospodarowaniu odpadami komunalnymi, zmiana ustawy o efektywności energetycznej (białe certyfikaty), brak uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zmiana ustawy

prawo geologiczne i górnicze, brak decyzji KE w sprawie dopuszczalności pomocy publicznej dla przedsiębiorców z sektora węgla kamiennego);

- obserwowany brak możliwości zabezpieczenia należności pożyczkowych przez beneficjentów dofinansowania (szczególnie dla finansowania w formule Project finance);
- występujące w okresie letnim 2011 r. trudne warunki hydrologiczno–meteorologiczne (deszczowa pogoda, spiętrzenia wód) – istotne dla inwestycji z zakresu gospodarki wodnej;
- niższe niż planowano koszty realizacji wielu przedsięwzięć (tym samym wartość dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu) uzyskane w wyniku rozstrzygnięć przetargowych;
- skutki światowej dekonunktury gospodarczej zmniejszającej gotowość przedsiębiorców i samorządów do podejmowania działań inwestycyjnych oraz banków dla zapewnienia kapitału na współfinansowanie inwestycji;
- rezygnacja beneficjentów z dofinansowania.

W ramach szczegółowego uzasadnienia dotyczącego zmiany kwot w Planie działalności na 2011 r., jak również niepełnego wydatkowania środków w stosunku do zmienionych kwot należy wskazać:

- 1) W odniesieniu do przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym (wykazywanych w Planie finansowym na 2011 rok, jak również w szczegółowych tabelach sprawozdawczych finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej):
  - niedostateczne przygotowanie państwowych jednostek budżetowych do zmienionej formuły finansowania realizowanych przez nie zadań, tj. za pośrednictwem rezerwy celowej w budżecie państwa, w tym do zasad postępowania określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2010 r. w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej; w związku z terminem wejścia w życie ww. rozporządzenia wszczęcie procedury rozpatrywania wniosków na 2011 r. oraz zawieranie umów nastąpiło w roku budżetowym 2011 i ze względów czasowych uniemożliwiło pełne wykorzystanie zarezerwowanych środków; wymienione uwarunkowania odnosiły się do wszystkich rodzajów zadań i beneficjentów dofinansowywanych za pośrednictwem rezerwy celowej w budżecie państwa;
  - w zakresie przedsięwzięć inwestycyjnych (m.in. budowy obiektów hydrotechnicznych), na mniejsze niż pierwotnie planowano wydatkowanie środków, wpływ miały zmniejszenia wartości zadań po przetargach, opóźnienia w realizacji zadań (trudności z uzyskaniem decyzji środowiskowych) oraz trudne warunki hydrologiczno-meteorologiczne tj. deszczowa pogoda, spiętrzenia wód itp.
- 2) W odniesieniu do dotacji na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych (wykazywanych w Planie finansowym na 2011 rok, jak również w szczegółowych tabelach sprawozdawczych finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej):
  - w zakresie ochrony ziemi zmniejszenia kwot planowanych, jak również niepełne ostateczne wykonanie planu wynikały ze zmian wprowadzanych przez beneficjentów/wnioskodawców w harmonogramach rzeczowo-finansowych w trakcie procedowania wniosków oraz realizacji przedsięwzięć; w zakresie przedsięwzięć realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego zgłaszane były trudności

finansowe (m.in. pozyskanie kredytów bankowych) skutkujące odraczeniem realizacji przedsięwzięć, które nie były niezbędne dla realizacji podstawowych funkcji samorządu;

- w zakresie geologii znaczną część 2011 r. występowała niepewność dotycząca wpływu prac nad zmianą ustawy Prawo geologiczne i górnicze na wysokość wpływów z opłat eksploatacyjnych (ryzyko znacznego zmniejszenia wpływów z tego tytułu w przyszłości), a tym samym wstrzymywanie się przez Narodowy Fundusz z podejmowaniem nowych zobowiązań w zakresie tych środków;
- w zakresie zapobiegania klęskom żywiołowym, w znacznej liczbie przypadków, związanych z usuwaniem skutków klęski powodzi, straty określane w czasie trwania powodzi były przeszacowane; po przeprowadzeniu dodatkowych ekspertyz i zastosowaniu nowych technologii remontowych koszty realizowanych zadań uległy zmniejszeniu;
- w zakresie ochrony klimatu dokonano realokacji środków przesuwając je, przede wszystkim, z zadań termomodernizacyjnych na dopłaty na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych.

3) W odniesieniu do dotacji na realizację zadań bieżących (wykazywanych w Planie finansowym na 2011 rok, jak również w szczegółowych tabelach sprawozdawczych finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej):

- w zakresie geologii główne przyczyny zmniejszeń były analogiczne do wskazanych dla dotacji na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych oraz brakiem zgody Ministra Środowiska na finansowanie niektórych przedsięwzięć zgłoszonych przez Głównego Geologa Kraju;
- w zakresie ochrony ziemi główne przyczyny zmniejszeń zapotrzebowania na środki były analogiczne do wskazanych dla dotacji na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych;
- w zakresie górnictwa główna przyczyna zmniejszenia zapotrzebowania na środki to brak decyzji Komisji Europejskiej w sprawie dopuszczalności pomocy publicznej dla przedsiębiorców z sektora górnictwa węgla kamiennego;
- w zakresie efektywnego wykorzystania energii w przedsiębiorstwach wprowadzenie systemu „białych certyfikatów” wstrzymało decyzje potencjalnych beneficjentów o uczestniczeniu w programie opracowanym przez Narodowy Fundusz; w związku z brakiem dalszych działań w zakresie „białych certyfikatów” wzrosło zainteresowanie programem; inwestycje z wniosków, które zostały złożone w ramach części 2 programu „Efektywne wykorzystanie energii w przedsiębiorstwach” rozpoczęły się w 2011 r., w związku z czym pierwsze płatności będą możliwe w 2012 r.

4) W odniesieniu do planowanych wypłat dopłat do oprocentowania kredytów bankowych (wykazywanych w Planie finansowym na 2011 rok, jak również w szczegółowych tabelach sprawozdawczych finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej) dla przedsięwzięć w ramach KPOŚK wystąpiły opóźnienia beneficjentów w przygotowaniu przedsięwzięć planowanych do dofinansowania oraz w ich realizacji, skutkujące opóźnieniami w zaciąganiu przez nich kredytów bankowych.

5) W odniesieniu do finansowania pożyczkowego (wykazywanych w szczegółowych tabelach sprawozdawczych finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej):

- w zakresie efektywnego wykorzystania energii w przedsiębiorstwach główne przyczyny rezygnacji z wypłat pożyczek, podczas zmiany Planu działalności na 2011 r., były analogiczne do wskazanych dla dotacji na realizację zadań bieżących;

- w zakresie ochrony klimatu i ochrony ziemi, oprócz przyczyn wskazanych w zakresie współfinansowania przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich, główne przyczyny zmniejszeń zapotrzebowania na środki to:
  - w znaczącej mierze dekonunktura gospodarcza, zmniejszająca gotowość do podejmowania działań inwestycyjnych,
  - w zakresie przedsięwzięć związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi – głęboka zmiana otoczenia prawnego, która miała zaistnieć od 1 stycznia 2012 r.; dla przedsięwzięć realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego zgłaszane były trudności finansowe (m.in. pozyskanie kredytów bankowych) skutkujące odroczeniem realizacji przedsięwzięć, które nie były niezbędne dla realizacji podstawowych funkcji samorządu - dotyczyło to m.in. rekultywacji składowisk odpadów komunalnych,
  - w zakresie ochrony klimatu – brak możliwości zbilansowania środków przez wnioskodawców w zakresie środków własnych, a co się z tym wiąże problemy z zabezpieczeniem należności dla instytucji finansujących z ustanowieniem zabezpieczeń (szczególnie dla przedsięwzięć realizowanych w formule Project finance); zmieniające się przepisy prawa i niejednoznaczne ich interpretacje; brak stabilnego systemu wsparcia oraz brak certyfikacji instalatorów OZE; brak uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co wydłuża nawet do 3 lat proces uzyskiwania innych decyzji m.in. decyzji o warunkach zabudowy, a w ślad za tym pozwoleń na budowę i innych pozwoleń administracyjnych zezwalających na realizację przedsięwzięcia; brak zaplecza naukowo-badawczego, skutkujący brakiem krajowych rozwiązań i produkcji urządzeń.

6) W zakresie wykonania części C Planu finansowego na 2011 rok:

Część C „Informacje dodatkowe” formularza PF-NFOŚiGW obejmuje szeroki zakres szczegółowych pozycji, w tym wykazywane w ustawie Prawo ochrony środowiska formy dofinansowania, kierunki wydatkowania środków, z wyszczególnieniem pozycji w których środki wydatkowane są również w ramach tzw. zobowiązań wieloletnich.

Opracowując w II kwartale 2010 r. projekt Planu finansowego na 2011 rok, w układzie pozycji części C ww. Planu, istniała świadomość, że w zakresie niektórych bardzo szczegółowych pozycji realizacja planu może znacznie odbiegać od prognoz. Przy planowaniu niektórych pozycji występował brak danych historycznych, jak również incydentalność występowania podlegających dofinansowaniu przedsięwzięć. W celu potwierdzenia rozumienia, przez Narodowy Fundusz, kwot zawartych w części C projektu Planu, jako niepodlegających limitowaniu, Narodowy Fundusz wystąpił do Ministra Finansów o interpretację prawną m.in. tej kwestii. Minister Finansów potwierdził, że część C Planu finansowego ma charakter informacyjny, a zawarte w niej kwoty nie stanowią nieprzekraczalnych limitów.

Przyczyny odchylenia realizacji planowanych wielkości są zbieżne z podanymi powyżej w niniejszym rozdziale - część C Planu stanowi dodatkowy przekrój prezentacji danych i informacji.

V.2.4. Ochrona wód

W zakresie ochrony wód w 2011 r. funkcjonowały programy priorytetowe:

- Ochrona obszarów cennych przyrodniczo – część 2) – Zrównoważony rozwój rejonu rzeki Rospudy;

- Gospodarka ściekowa w ramach KPOŚK;
- Dofinansowanie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz podłączeń do zbiorczego systemu kanalizacji;
- Wspieranie projektów i inwestycji poza granicami kraju.

W zakresie ochrony wód wypłacono w 2011 r. **36.414** tys. zł w formie dotacji na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych, jako udostępnienie środków Wojewódzkiemu Funduszowi w Białymstoku w ramach programu priorytetowego Ochrona obszarów cennych przyrodniczo – część 2) – Zrównoważony rozwój rejonu rzeki Rospudy (poz. 1.1.1 tabeli 9). Plan zrealizowano w 100%.

Zestawienie umów, zawartych w zakresie ochrony wód w 2011 r., przedstawia tabela 11, a planowane do uzyskania z umów zawartych dla ochrony wód i gospodarki wodnej efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2011 r. przedstawione są w tabeli 13.

Tabela 11. Umowy zawarte w 2011 r. w dziedzinie ochrony wód wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	6	5 300	7 214	73,5%
Finansowanie mieszane	10	6 116	7 514	81,4%
Pożyczki	5	3 111	7 514	41,4%
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	5	3 005		40,0%
Dopłaty NFOŚiGW do oprocentowania kredytów bankowych - dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	2	6 411	85 104	7,5%
Razem	18	17 827	99 832	17,9%

V.2.5. Gospodarka wodna

W zakresie gospodarki wodnej w 2011 r. funkcjonowały programy priorytetowe:

- Budowa, przebudowa i odbudowa obiektów hydrotechnicznych; część 1) – obiekty zgłaszane przez Prezesa KZGW i część 2) – program budowy zbiornika wodnego Świnna Poręba w latach 2011-2013;
- Ekologiczne formy transportu – część 1) – żegluga śródlądowa.

W ramach tej dziedziny wydatkowano w formie dotacji na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych **202.548** tys. zł, co stanowi 62% kwoty planowanej na **328.800** tys. zł (poz. 1.1.2 tabeli 9), w tym:

- **199.048** tys. zł na finansowanie zadań „Programu Świnna Poręba” – kwota planu **325.300** tys. zł;
- **3.500** tys. zł na wspieranie proekologicznych form transportu w żegludze śródlądowej.

W ramach przekazania środków do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych wydatkowano **117.699** tys. zł, z zaplanowanej kwoty **119.720** – plan zrealizowano w 98%. Środki te przeznaczone były m.in. na budowę stopnia wodnego Malczyce na rzece Odrze – inwestycja wskazana przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

W części A Planu finansowego Narodowego Funduszu na 2011 r. w poz. II.3.1.1 „na finansowanie zadań „Programu Świnna Poręba”” wykazywana jest kwota **325.300** tys. zł. Pozycja ta została wprowadzona do ww. Planu w trakcie prac parlamentarnych nad projektem ustawy budżetowej na rok 2011 i wysokość tej kwoty była niezależna od Narodowego Funduszu.

Główne przyczyny niewydatkowania ustalonej w Planie finansowym i Planie działalności Narodowego Funduszu na 2011 r. kwoty na finansowanie zadań „Programu Świnna Poręba” to, przede wszystkim:

- braki decyzji administracyjnych dotyczących pozwoleń na budowę szeregu istotnych elementów inwestycji, jak również brak decyzji o lokalizacji linii kolejowej;
- uzyskanie niektórych decyzji z dużym opóźnieniem, uniemożliwiającym realizację zadań w 2011 r.;
- zmniejszenia kosztów realizacji obiektów, spowodowane wynikami przetargów, rzeczywistymi kosztami realizacji, rozliczeniem powykonawczym obiektów zapory.

Dodatkowe informacje i wyjaśnienia dotyczące kwestii związanych z wpływem realizacji finansowej zadań „Programu Świnna Poręba” na Plan finansowy i Plan działalności Narodowego Funduszu na 2011 rok przedstawiono w rozdziale V.2.3 niniejszego Sprawozdania.

Zestawienie umów, zawartych w zakresie gospodarki wodnej w 2011 r. przedstawia tabela 12, a planowane do uzyskania z umów zawartych dla ochrony wód i gospodarki wodnej efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2011 r. przedstawione są w tabeli 13.

Tabela 12 Umowy zawarte w 2011 r. w dziedzinie gospodarki wodnej wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	2	202 548	202 548	100,0%
Środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych	3	95 545	95 545	100,0%
Razem	5	298 093	298 093	100,0%

Tabela 13 Efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2011 r. w dziedzinach ochrony wód i gospodarki wodnej

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Ogólna długość wybudowanych podłączeń do zbiorczego systemu kanalizacji	km	22	
2	Przyrost ilości mieszkańców objętych systemem zbierania ścieków w wyniku wybudowania 21,6 km podłączeń do zbiorczego systemu kanalizacji	Mk	5 064	
3	Liczba budowanych przydomowych oczyszczalni ścieków komunalnych	szt.	341	
4	Równoważna Liczba Mieszkańców ścieków oczyszczonych, w rok po zakończeniu projektu	RLM	1 776	
5	Średniobowa ilość ścieków oczyszczonych w rok po zakończeniu projektu	m ³ /d	858	
6	Liczba osób objętych ochroną przeciwpowodziową	l. osób	150 100	112
7	Przyrost zretencjonowanej wody w ramach dużej retencji	mln m ³	60	
8	Powierzchnia terenów bezpośrednio objętych ochroną przeciwpowodziową	ha	1 495	710

V.2.6. Ochrona klimatu i atmosfery

Programy priorytetowe realizowane w dziedzinie ochrony klimatu i atmosfery w 2011 r. to:

- Program dla przedsięwzięć w zakresie odnawialnych źródeł energii i obiektów wysokosprawnej kogeneracji:
  - część 1) – dla przedsięwzięć w zakresie odnawialnych źródeł energii i obiektów wysokosprawnej kogeneracji,
  - część 2) – wdrażana przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
  - część 3) – dopłaty na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych przeznaczonych na zakup i montaż kolektorów słonecznych dla osób fizycznych i wspólnot mieszkaniowych,
- Funkcjonowanie systemu handlu uprawnieniami do emisji oraz działalność Krajowego ośrodka bilansowania i zarządzania emisjami;
- Współfinansowanie opracowania programów ochrony powietrza i planów działania;
- System zielonych inwestycji:
  - część 1) – Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej,
  - część 2) – Biogazownie rolnicze,
  - część 3) – Elektrociepłownie i ciepłownie na biomasę,
  - część 4) – Budowa i przebudowa sieci elektroenergetycznych w celu podłączenia odnawialnych źródeł energii wiatrowej,
  - część 5) – Zarządzanie energią we wskazanych jednostkach sektora finansów publicznych.

W ramach tej dziedziny, w formie pożyczek, planowano wydatkowanie kwoty **96.000** tys. zł. Wyplaconych zostało **69.418** tys. zł (poz. 2 tabeli 8), co oznacza realizację planu w 72%. Wydatki były ponoszone głównie z przychodów wynikających z ustawy Prawo energetyczne, z przeznaczeniem na wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz budowy lub przebudowy sieci elektroenergetycznych, służących przyłączeniu tych źródeł.

W ramach tej dziedziny wydatkowano **110.745** tys. zł w formie dotacji na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych (poz. 1.1.3 tabeli 9) z zaplanowanej kwoty **128.480** tys. zł, co oznacza realizację planu w 86%. Środki we wskazanej wysokości, pochodzące również z wpływów wynikających z ustawy Prawo energetyczne, wydatkowano na wspieranie rozwoju odnawialnych

źródeł energii, budowy lub przebudowy sieci elektroenergetycznych służących przyłączeniu tych źródeł oraz na przedsięwzięcia z zakresu wspierania wzrostu efektywności energetycznej, w tym wysokosprawnej kogeneracji.

W 2011 r. kontynuowano wdrażanie przedsięwzięć w ramach programu priorytetowego dotyczącego wsparcia produkcji energii cieplnej z kolektorów słonecznych w formie dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu. Program skierowany jest do osób fizycznych i wspólnot mieszkaniowych, posiadających prawo do dysponowania budynkiem mieszkalnym, któremu mają służyć zakupione kolektory słoneczne, z wyłączeniem odbiorców ciepła z miejskiej sieci ciepłej do podgrzewania wody użytkowej.

Program realizowany jest od połowy 2010 r. we współpracy z Bankiem Ochrony Środowiska S.A., Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A., SGB-Bankiem S.A., Krakowskim Bankiem Spółdzielczym i Warszawskim Bankiem Spółdzielczym na podstawie zawartych z nimi umowami. W 2011 r. Narodowy Fundusz zawarł umowę o współpracy z Credit Agricole Bank Polska S.A. W 2011 r. – na wnioski banków – przyznane zostały 2 bankom limity w kwocie, co najmniej, **137.555** tys. zł (poz. 1.1.6 tabeli 2). Narodowy Fundusz przyznał na lata 2010-2012 limity środków na dotacje w łącznej kwocie **200.000** tys. zł, wykorzystując w całości alokację środków założoną na lata 2010-2012. Przyznane bankom limity środków na dotacje umożliwią sfinansowanie przez banki przedsięwzięć na łączną kwotę około **444.500** tys. zł.

W 2011 r. Narodowy Fundusz, jako jedyna instytucja w Polsce, za program dopłat do kredytów na zakup i montaż kolektorów słonecznych otrzymał Certyfikat Dobrych Praktyk Europejskiej Nagrody Sektora Publicznego 2011 (Best Practice Certificate EPSA 2011). W uzasadnieniu wyróżnienia wskazano m.in., że program Narodowego Funduszu jest dobrze przygotowany i zarządzany i może być przykładem skutecznego mechanizmu wsparcia finansowego, przy udziale sektora publicznego i prywatnego oraz jest efektywny kosztowo. Stwierdzono, że wypracowana formuła współpracy z bankami może być zastosowana w przyszłych projektach wspierających czyste technologie w innych krajach lub innych sektorach gospodarki.

Program dopłat do kolektorów cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem. Środki zabezpieczone w Planie finansowym Narodowego Funduszu na 2011 r. były, na wnioski banków, kilkakrotnie zwiększane (z 54.450 tys. zł do 79.568 tys. zł, tj. o ponad 46%). Do 31 grudnia 2011 r. banki udzieliły 16.180 kredytów na zakup i montaż kolektorów słonecznych na łączną kwotę **236.253** tys. zł i kwotę dotacji w wysokości **106.314** tys. zł, z czego w 2011 r. 13.803 kredytów na łączną kwotę **204.277** tys. zł i kwotę dotacji **91.925** tys. zł. W analizowanym okresie banki złożyły w Narodowym Funduszu wnioski o wypłacenie dotacji w wysokości **82.266** tys. zł dla 12.643 kredytobiorców, którym udzielono kredytów na łączną kwotę **182.813** tys. zł.

Środki zarezerwowane w Planie działalności na 2011 r. w kwocie **79.010** tys. zł. zostały wykorzystane w wysokości **79.563** tys. zł (poz. 1.1.3.1 tabeli 9) – plan zrealizowano w 101%. W analizowanym okresie zainstalowano kolektory słoneczne o łącznej powierzchni 87,8 tys. m², osiągając efekt ekologiczny w wysokości 13.630 CO₂/Mg/rok, tj. o 57% wyższy od zakładanego w programie priorytetowym (8.700 CO₂/Mg/rok). Program niesie efekty długoterminowe poprzez obniżenie emisji CO₂ oraz wspomaganie rozwoju rynku zielonych technologii.

W ramach dotacji na realizację zadań bieżących, w zakresie ochrony klimatu i atmosfery, wydatkowano **18.699** zł z planu wynoszącego **19.010** tys. zł, co oznacza jego realizację w 98% (poz. 2.1 tabeli 9). Ze wskazanej kwoty wypłacono, przede wszystkim **14.008** tys. zł, z przychodów wynikających z ustawy o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji, na finansowanie działalności Krajowego ośrodka bilansowania i zarządzania emisjami.

Narodowy Fundusz, jako Krajowy operator, zarządza Krajowym systemem zielonych inwestycji. W załączniku 5 do niniejszego Sprawozdania przedstawiono informację dotyczącą realizacji umów sprzedaży jednostek przyznanej emisji, zawieranych na podstawie ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji.

Zestawienie umów, zawartych w zakresie ochrony klimatu i atmosfery w 2011 r., przedstawia tabela 14, a planowane do uzyskania z nich efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2011 r. przedstawione są w tabeli 15.

Tabela 14 Umowy zawarte w 2011 r. w dziedzinie ochrony klimatu i atmosfery wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Pożyczki	7	82 125	116 108	70,7%
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	8	30 317	110 640	27,4%
Finansowanie mieszane	38	170 402	241 958	70,4%
Pożyczki	21	105 249	241 958	43,5%
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	17	65 153		26,9%
Dokonywanie częściowych spłat kapitału kredytów bankowych - dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	2	61 900	137 555	45,0%
Razem	55	344 744	606 261	56,9%

Tabela 15 Efekty ekologiczne z umów zawartych i zakończonych w 2011 r. w dziedzinie ochrony klimatu i atmosfery

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Zmniejszenie emisji CO ₂	Mg/rok	107 020	20 198
2	Zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną	GJ/rok	828 037	71 309
3	Zwiększenie produkcji energii cieplnej	GJ/rok	194 682	18 350
4	Zwiększenie produkcji energii elektrycznej	MWh/rok	18 972	350
5	Długość wybudowanych sieci ciepłych	km		2 000
6	Ilość budynków objętych termomodernizacją	szt.	423	101
7	Ilość zainstalowanych kolektorów słonecznych	szt.	13 803	13 501
8	Ocieplenie przegród zewnętrznych (ścian, stropów, dachów)	m ²	1 101 179	194 511
9	Powierzchnia zainstalowanych kolektorów słonecznych	m ²	90 750	87 824

V.2.7. Ochrona ziemi

Programy priorytetowe realizowane w dziedzinie ochrony ziemi w 2011 r. to:

- Gospodarowanie odpadami komunalnymi, część 1) – Rozwój systemów służących zagospodarowaniu odpadów komunalnych, część 2) – Rozwój selektywnej zbiórki odpadów, część 3) – działania popularyzatorsko-promocyjne;
- Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych;

- Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne, część 1) – Rozwój systemów gospodarowania odpadami innymi niż komunalne, w szczególności niebezpiecznymi, część 2) – Usuwanie wyrobów zawierających azbest, część 3) – Międzynarodowe przemieszczanie odpadów;
- Dofinansowanie systemu recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, część 1) – Dofinansowanie demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji, część 2) – Dofinansowanie zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji i część 3) – Dofinansowanie działań inwestycyjnych w zakresie demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz gospodarowania odpadami powstałymi w wyniku demontażu pojazdów;
- Rekultywacja terenów zdegradowanych i likwidacja źródeł szczególnie negatywnego oddziaływania na środowisko, część 1) – Przedsięwzięcia wskazane przez GIOŚ – „bomby ekologiczne”, część 2) – Rekultywacja terenów zdegradowanych.

Plan pożyczkowy w tej pozycji został zrealizowany w 80%. Z planowanej kwoty **99.760** tys. zł wypłacono **80.146** tys. zł (poz. 3 tabeli 8), w tym, przede wszystkim:

- **67.557** tys. zł na finansowanie przedsięwzięć związanych głównie z realizacją krajowego planu gospodarki odpadami, w tym m.in. na:
  - budowę zakładu odzysku surowców wtórnych,
  - budowę zakładów zagospodarowania odpadów,
- **11.940** tys. zł z przychodów wynikających z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, z przeznaczeniem na dofinansowanie działań inwestycyjnych w zakresie zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz gospodarowania odpadami powstałymi w wyniku demontażu takich pojazdów;
- **649** tys. zł ze środków z opłat produktowych, z przeznaczeniem, przede wszystkim, na finansowanie działań w zakresie odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych.

Plan wypłat dotacji na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych został zrealizowany w 76%. Z planowanej kwoty **39.630** tys. zł wypłacono **29.920** tys. zł (poz. 1.1.4 tabeli 9), z tego:

- **24.550** tys. zł na finansowanie przedsięwzięć związanych m.in. z likwidacją mogilników oraz zamykaniem i rekultywacją składowisk odpadów komunalnych, w tym m.in. na:
  - likwidację składowisk odpadów niebezpiecznych, w tym przeterminowanych środków ochrony roślin oraz innych odpadów niebezpiecznych zgromadzonych w mogilnikach,
  - rekultywację składowisk odpadów komunalnych i terenów poprzemysłowych,
- **5.370** tys. zł z przychodów wynikających z opłat produktowych na budowę zakładu odzysku odpadów poużytkowych powstałych z opon.

Plan wypłat dotacji na realizację zadań bieżących w dziedzinie ochrony ziemi został zrealizowany w 93%. Z planowanej kwoty **111.100** tys. zł wypłacono **103.669** tys. zł (poz. 2.2 tabeli 9), w tym z przychodów wynikających z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji na dofinansowanie działań nieinwestycyjnych w zakresie zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz gospodarowania odpadami powstałymi w wyniku demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji wydatkowano **80.729** tys. zł i na dofinansowanie gmin w zakresie zbierania porzuconych pojazdów wycofanych z eksploatacji **5.020** tys. zł. W 2011 r. nastąpiło również udostępnienie środków wojewódzkim funduszom, w formie dotacji na realizację zadań bieżących, w kwocie **9.891** tys. zł, z przeznaczeniem na usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest (poz. 2.2.1 tabeli 9). Pozostałe środki w tej pozycji planu, w kwocie **8.029** tys. zł, wydatkowano m.in. na

rekultywację zdegradowanych terenów popoligonowych i przywrócenie im wartości przyrodniczych oraz rekultywację komunalnych składowisk odpadów.

W ramach środków, przekazanych do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych, wydatkowano w zakresie ochrony ziemi, ze środków wynikających z kar z ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów, **382** tys. zł na dofinansowanie działań w zakresie

szkolenia organów administracji publicznej wykonujących obowiązki Rzeczypospolitej Polskiej związane z kontrolą i nadzorem nad międzynarodowym przemieszczaniem odpadów. Plan w kwocie **390** tys. zł został zrealizowany w 98%.

Zestawienie umów, zawartych w zakresie ochrony ziemi w 2011 r., przedstawia tabela 16, a planowane do uzyskania z nich efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2011 r. przedstawione są w tabeli 17.

Tabela 16 Umowy zawarte w 2011 r. w dziedzinie ochrony ziemi wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Pożyczki	26	152 901	361 413	42,3%
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	15	16 076	31 658	50,8%
Dotacje na realizację zadań bieżących	624	93 493	102 043	91,6%
Dotacje mieszane	2	1 521	3 476	43,8%
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	2	990	3 476	28,5%
Dotacje na realizację zadań bieżących	2	531		15,3%
Dotacje na realizację zadań bieżących - udostępnione środki finansowe WFOŚiGW	13	26 000	52 000	50,0%
Środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych	3	787	787	100,0%
Razem	683	290 778	551 377	52,7%

Tabela 17 Efekty ekologiczne z umów zawartych i zakończonych w 2011 r. w dziedzinie ochrony ziemi

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Masa odpadów poddanych odzyskowi	Mg/rok	711 470	
2	Masa pojazdów przyjętych do stacji demontażu	Mg	218 217	218 217
3	Masa odzyskanych i unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych	Mg/rok	40 650	2 668
4	Powierzchnia składowiska zamkniętego i poddanego rekultywacji	ha	71	43
5	Powierzchnia zrehabilitowanego gruntu	ha	109	6
6	Masa usuniętych, unieszkodliwionych lub zabezpieczonych odpadów zawierających azbest	Mg	50 040	
7	Ograniczenie strumienia odpadów trafiających na składowisko	Mg/rok	379 747	
8	Liczba pojemników i kontenerów do zbiórki odpadów	szt.	120	
9	Masa unieszkodliwionych odpadów innych niż niebezpieczne	Mg/rok	97 000	
10	Masa unieszkodliwionych innych odpadów niebezpiecznych	Mg	2 200	
11	Powierzchnia zrehabilitowanych terenów powojсковych, lub zdegradowanych przez przemysł i górnictwo	ha	109	
12	Liczba zakupionego sprzętu/urządzeń	szt.	73	

V.2.8. Ochrona przyrody i krajobrazu

W dziedzinie ochrony przyrody i krajobrazu w 2011 r. obowiązywały programy priorytetowe:

- Ochrona przyrody i krajobrazu;
- Ochrona obszarów cennych przyrodniczo, część 1) – Zrównoważony rozwój rejonu Puszczy Białowieskiej, część 3) – Wsparcie działań Białowieskiego Parku Narodowego ze środków przekazanych przez EkoFundusz i część 4) Wsparcie przedsięwzięć mających na celu utrwalenie uzyskanych efektów ekologicznych w projektach przyrodniczych.

W dziedzinie tej, w zakresie finansowania pożyczkowego, wydatkowano **2.118** tys. zł z kwoty planowanej na **2.120** tys. zł – realizacja planu 100% (poz. 4 tabeli 8). Środki te, w ramach udostępnienia środków Wojewódzkiemu Funduszowi w Białymstoku, zostały przeznaczone na realizację zadań w ramach „Zrównoważonego rozwoju rejonu Puszczy Białowieskiej”.

W 2011 r. w zakresie dotacji na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych wypłacono **1.357** tys. zł z planu wynoszącego **1.320** tys. zł, co oznacza realizację planu w 103% (poz. 1.1.5 tabeli 9).

W ramach dotacji na realizację zadań bieżących wypłacono **7.132** tys. zł z planu wynoszącego **7.370** tys. zł, co oznacza wykonanie planu w 97% (poz. 2.3 tabeli 9).

W zakresie środków, przekazanych do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych, wydatkowano w ramach tej dziedziny, **24.704** tys. zł z planu wynoszącego **27.720** tys. zł, co oznacza realizację planu w 89% (poz. 3.3 tabeli 9). W ramach wypłaconych środków wydatkowano **6.736** tys. zł z wpływów wynikających z ustawy Prawo energetyczne, z przeznaczeniem, przede wszystkim, na realizację w parkach narodowych przedsięwzięć z zakresu termomodernizacji, ograniczenia niskiej emisji i zastosowania odnawialnych źródeł energii.

W 2011 r. dofinansowywane były głównie przedsięwzięcia dotyczące:

- opracowania planów ochrony przyrody;
- ochrony siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) na obszarach chronionych oraz zachowania różnorodności gatunkowej;
- przywracania walorów przyrodniczych cennym założeniom parkowym i pałacowo-ogrodowym;
- wykonania inwentaryzacji ornitologicznych na obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000.

Zestawienie umów, zawartych w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu w 2011 r., przedstawia tabela 18, a planowane do uzyskania z umów zawartych dla ochrony przyrody i krajobrazu oraz leśnictwa efekty ekologiczne, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2011 r., przedstawione są w tabeli 20.

Tabela 18 Umowy zawarte w 2011 r. w dziedzinie ochrony przyrody i krajobrazu wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	2	1 049	1 299	80,8%
Dotacje na realizację zadań bieżących	3	1 402	1 480	94,7%
Dotacje mieszane	1	1 755	1 755	100,0%
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	1	1 101	1 755	62,7%
Dotacje na realizację zadań bieżących	1	654		37,3%
Środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych	96	56 804	57 870	98,2%
Razem	102	61 010	62 404	97,8%

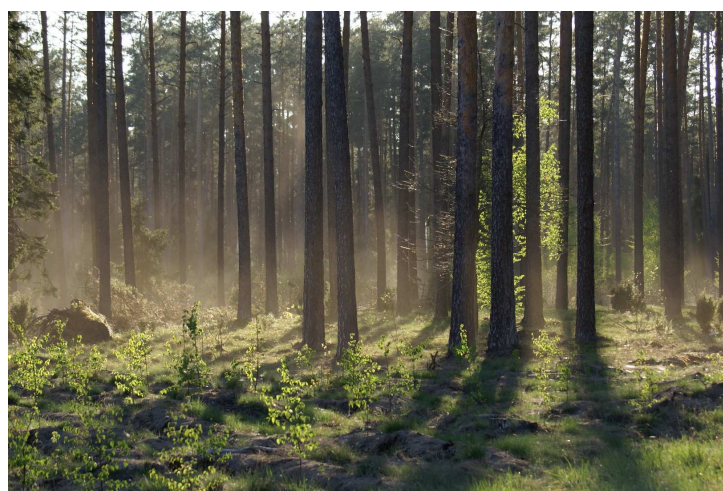
V.2.9. Leśnictwo

W dziedzinie leśnictwa w 2011 r. realizowany był program priorytetowy „Ochrona i zrównoważony rozwój lasów”.

W zakresie leśnictwa 2011 r. dofinansowywane były głównie przedsięwzięcia dotyczące:

- zwiększenia odporności biologicznej i rewitalizacji lasów poprzez ich przebudowę na terenach pokłeskowych oraz szczególnie zagrożonych wystąpieniem szkód;
- ochrony ekosystemów leśnych przed szkodami powodowanymi przez czynniki biotyczne i abiotyczne;
- zwiększenia lesistości kraju poprzez zalesianie gruntów porolnych i nieużytków;
- wzmocnienia rekreacyjnej funkcji lasów na terenach Leśnych Kompleksów Promocyjnych oraz w otoczeniu miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców.

W dziedzinie tej w 2011 r. w zakresie dotacji na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych wypłacono **13.213** tys. zł, co stanowi 99% planu wynoszącego **13.400** tys. zł (poz. 1.1.6 tabeli 9).

W ramach dotacji na realizację zadań bieżących zrealizowano wypłaty w kwocie **11.897** tys. zł z planu wynoszącego **12.150** tys. zł, co oznacza realizację planu w 98% (poz. 2.4 tabeli 9).

Zestawienie umów, zawartych w zakresie leśnictwa w 2011 r., przedstawia tabela 19, a planowane do uzyskania z umów zawartych dla ochrony przyrody i krajobrazu oraz leśnictwa efekty ekologiczne, jak również uzyskane

wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2011 r., przedstawione są w tabeli 20.

Tabela 19 Umowy zawarte w 2011 r. w dziedzinie leśnictwa wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	28	11 089	17 781	62,4%
Dotacje na realizację zadań bieżących	9	8 784	17 530	50,1%
Dotacje mieszane	1	272	350	77,7%
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	1	262	350	74,9%
Dotacje na realizację zadań bieżących	1	10		2,9%
Razem	38	20 145	35 661	56,5%

Tabela 20 Efekty ekologiczne z umów zawartych i zakończonych w 2011 r. w dziedzinach ochrony przyrody i krajobrazu oraz leśnictwa

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Ochrona ekosystemów	szt.*	74	1
2	Ochrona gatunkowa	szt.*	71	52
3	Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych	szt.*	4	1
4	Ochrona zabytkowych założeń parkowych i pałacowo-ogrodowych	szt.*	5	4
5	Ograniczenie skutków antropopresji na obszarach przyrodniczo cennych	szt.*	48	23
6	Liczba projektów realizowanych na obszarach NATURA 2000	szt.	92	72
7	Przeciwdziałanie i zwalczanie zagrożeń ekosystemów leśnych	szt.*	29	20
8	Powierzchnia na której wykonano zabiegi powstrzymujące sukcesję roślin drzewiastych (wykaszanie, odkrzaczanie)	ha	4 151	1 260
9	Powierzchnia na której wykonano odnowienia	ha	1 727	33
10	Powierzchnia na której wykonano zabiegi zwalczania gradacji owadzych	ha	30 273	15 736
11	Powierzchnia na której wykonano zalesienia (zwiększenie powierzchni leśnej)	ha	108	144
12	Powierzchnia wykupionych gruntów	ha	295	253
13	Powierzchnia na której wykonano prace pielęgnacyjne (ekosystemy leśne)	ha	2 144	759
14	Powierzchnia na której wykonano prace pielęgnacyjne (przebudowa drzewostanów)	ha	1 202	86
15	Długość budowanych/przebudowanych dojazdów pożarowych	km	29	34

*) - liczba przedsięwzięć realizujących ten efekt

V.2.10. Górnictwo

W dziedzinie górnictwa w 2011 r. realizowany był program priorytetowy „Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobywania kopalin” część 1) – Przedsięwzięcia zmierzające do zmniejszenia uciążliwości wynikających z wydobywania kopalin i ich wzbogacania oraz ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko procesów likwidacji zakładów górniczych oraz część 2) – Przedsięwzięcia zmierzające do zakończenia prac likwidacyjnych i rekultywacyjnych na terenach zdegradowanych górnictwem siarki.

W ramach dotacji na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych wypłacono **9.258** tys. zł, co stanowi 92% planu wynoszącego **10.100** tys. zł (poz. 1.1.7 tabeli 9) oraz **63.472** tys. zł dotacji na realizację zadań bieżących z planowanych **64.200** tys. zł, co oznacza realizację planu w wysokości 99% (poz. 2.5 tabeli 9).

Kwotę **55.000** tys. zł wypłacono na rekultywację terenów zdegradowanych przez górnictwo siarki. Pozostałe środki przeznaczone zostały m.in. na rekultywację hałd kopalnianych, zabezpieczanie i podsadzanie wyrobisk w kopalniach oraz zakup sprzętu dla jednostek powołanych do prowadzenia działań ratowniczych.

W zakresie środków, przekazanych do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych, wydatkowano w ramach tej dziedziny, **456** tys. zł z

planu wynoszącego **460** tys. zł, co oznacza realizację planu w 99% (poz. 3.4 tabeli 9). Wydatkowane środki przekazano dla Wyższego Urzędu Górniczego w Katowicach, przede wszystkim, na doposażenie organów nadzoru górniczego w sprzęt do monitorowania eksploatacji kopalni.

Cała kwota dotacji wydatkowana została ze środków uzyskanych z przychodów określonych w ustawie Prawo geologiczne i górnicze.

Zestawienie umów, zawartych w zakresie górnictwa w 2011 r., przedstawia tabela 21, a planowane do uzyskania z umów zawartych dla górnictwa i geologii efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2011 r. przedstawione są w tabeli 23.

Tabela 21 Umowy zawarte w 2011 r. w dziedzinie górnictwa wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje na realizację zadań bieżących	1	42 249	48 102	87,8%
Dotacje mieszane	1	106 500	120 171	88,6%
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	1	1 167	120 171	1,0%
Dotacje na realizację zadań bieżących	1	105 333		87,7%
Środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych	1	572	572	100,0%
Razem	3	149 321	168 845	88,4%

V.2.11. Geologia

W dziedzinie geologii w 2011 r. realizowane były programy priorytetowe:

- Poznanie budowy geologicznej kraju oraz gospodarki zasobami złóż kopalni i wód podziemnych;
- Energetyczne wykorzystanie zasobów geotermalnych.

W formie dotacji na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych wypłacono **12.997** tys. zł co stanowi 61% planu wynoszącego **21.270** tys. zł (poz. 1.1.8 tabeli 9). Środki wypłacano głównie na realizację przedsięwzięć w zakresie poznania budowy geologicznej kraju, w tym np. na rozpoznanie możliwości wykorzystania energii geotermalnej.

W formie dotacji na realizację zadań bieżących wypłacono **101.274** tys. zł, co stanowi 92% z planu wynoszącego **110.430** tys. zł (poz. 2.6 tabeli 9). Środki przeznaczono, przede wszystkim, na realizację przedsięwzięć w zakresie poznania budowy geologicznej kraju, na dofinansowanie zadań Państwowej Służby Hydrogeologicznej oraz na realizację Systemu Osłony Przeciwośuwiskowej SOPO.

Cała kwota dotacji wydatkowana została ze środków uzyskanych z przychodów określonych w ustawie Prawo geologiczne i

górnictwa.

Zestawienie umów, zawartych w zakresie geologii w 2011 r., przedstawia tabela 22, a planowane do uzyskania z umów zawartych dla górnictwa i geologii efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2011 r. przedstawione są w tabeli 23.

Tabela 22 Umowy zawarte w 2011 r. w dziedzinie geologii wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	2	10 138	18 814	53,9%
Dotacje na realizację zadań bieżących	42	48 817	48 817	100,0%
Dotacje mieszane	1	2 470	4 976	49,6%
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	1	2 040	4 976	41,0%
Dotacje na realizację zadań bieżących	1	430		8,6%
Środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych	3	11 383	11 383	100,0%
Razem	48	72 808	83 990	86,7%

Tabela 23 Efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2011 r. w dziedzinach górnictwa i geologii

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Powierzchnia, na której wspierano odbudowę biologiczną terenów rekultywowanych i stworzenie warunków dla restytucji i reintrodukcji życia biologicznego	ha	796	75
2	Powierzchnia, na której stworzono warunki do przeprowadzenia rekultywacji biologicznej	ha	416	44
3	Liczba zlikwidowanej infrastruktury technicznej związanej z eksploatacją i wzbogacaniem surowców (w tym: otworów, szybów)	szt	182	42
4	Doposażenie jednostek powołanych do prowadzenia działań ratowniczych w górnictwie w aparaturę i sprzęt ratowniczy	szt.*		33
5	Doposażenie organów nadzoru górniczego w sprzęt służący do monitorowania eksploatacji kopalń	szt.*		43
6	Liczba zakupionego sprzętu	szt.		76
7	Dokumentowanie zasobów wód podziemnych oraz głównych zbiorników wód podziemnych	szt.*	8	13
8	Ocena perspektyw surowcowych kraju i gospodarka zasobami złóż kopalń	szt.*	1	5
9	Rozpoznanie możliwości wykorzystania energii geotermalnej oraz wód mineralnych i leczniczych: dokumentacja geologiczna	szt.*	12	4
10	Rozpoznanie możliwości wykorzystania energii geotermalnej oraz wód mineralnych i leczniczych: strumień ciepły	MW	11	11
11	Liczba zrealizowanych zadań Państwowej Służby Geologicznej i Państwowej Służby Hydrogeologicznej	szt.	3	5
12	Liczba opracowanych map geologicznych seryjnych	szt. egz.	20 365	614
13	Liczba opracowanych map geologicznych nieseryjnych	szt. egz.	348	160
14	Liczba wykonanych opracowań naukowo-badawczych	szt. egz.	238	4
15	Liczba wykonanych projektów prac albo robót geologicznych	szt. egz.	16	50

*) - liczba przedsięwzięć realizujących ten efekt

V.2.12. Monitoring Środowiska

Programy priorytetowe realizowane w dziedzinie monitoring środowiska w 2011 r. to:

- Wspieranie działalności monitoringu środowiska;
- Wspierania działalności służby hydrologiczno-meteorologicznej.

W pozycji tej w ramach dotacji na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych wypłacono **4.318** tys. zł, co oznacza realizację planu wynoszącego **4.780** tys. zł w 90% (poz. 1.1.9 tabeli 9). Środki skierowane były, przede

wszystkim, na dofinansowanie działalności Państwowej Służby Hydrologiczno-Meteorologicznej (kwota **3.685** tys. zł) oraz na zakup aparatury pomiarowej, rejestracyjnej i analitycznej wykorzystywanej w pracach monitoringu przez jednostki badawcze.

W ramach dotacji na realizację zadań bieżących wypłacono **54.590** tys. zł, co stanowi 100% planu wynoszącego **54.500** tys. zł (poz. 2.7 tabeli 9). W tej pozycji prowadzone było dofinansowanie działalności Państwowej Służby Hydrologiczno-Meteorologicznej.

W zakresie środków, przekazanych do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych, wydatkowano w ramach tej dziedziny, **31.744** tys. zł z planu wynoszącego **35.400** tys. zł, co oznacza realizację planu w 90% (poz. 3.5 tabeli 9). Środki wydatkowano m.in. na monitoring oraz ocenę stanu wód podziemnych, monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych, monitoring i ocenę stanu zdrowotnego lasów i.in.

Zestawienie umów, zawartych w zakresie monitoringu środowiska w 2011 r., przedstawia tabela 24, a planowane do uzyskania z nich efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2011 r. przedstawione są w tabeli 25.

Tabela 24 Umowy zawarte w 2011 r. w dziedzinie monitoringu środowiska wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	2	4 084	4 084	100,0%
Dotacje na realizację zadań bieżących	1	61 000	81 620	74,7%
Środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych	16	8 027	8 027	100,0%
Razem	19	73 111	93 731	78,0%

Tabela 25 Efekty rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2011 r. w dziedzinie monitoringu środowiska

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Monitoring hałasu	szt.*	2	1
2	Monitoring lasów	szt.*	1	1
3	Monitoring powietrza	szt.*	11	5
4	Monitoring promieniowania jonizującego	szt.*	1	1
5	Monitoring przyrody	szt.*	22	3
6	Monitoring wód podziemnych	szt.*	3	1
7	Monitoring wód powierzchniowych	szt.*	7	3
8	Zintegrowany monitoring środowiska przyrodniczego	szt.*	0	2
9	Zakup i modernizacja niezbędnego sprzętu i aparatury kontrolno pomiarowej	szt.	467	49
10	Liczba zakupionego i modernizowanego niezbędnego sprzętu i aparatury kontrolno pomiarowej	szt.	1 531	

*) - liczba przedsięwzięć realizujących ten efekt

V.2.13. Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków

W dziedzinie zapobiegania klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwania ich skutków w 2011 r. realizowany był program priorytetowy „Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska z likwidacją ich skutków”.

W 2011 r. w ramach tej dziedziny udzielano dotacji na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych, na które wypłacono **95.236** tys. zł z planu wynoszącego **100.850** tys. zł (poz. 1.1.10 tabeli 9) – realizacja planu 94%, dotacje na realizację zadań bieżących, w ramach których wypłacono **12.509** tys. zł z planowanych **12.900** tys. zł, tj. plan zrealizowano w 97% (poz. 2.8 tabeli 9) oraz przekazanie do budżetu państwa środków na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych – wypłacono **73.794** tys. zł z planu wynoszącego **79.650** tys. zł (poz. 3.6 tabeli 9) – realizacja planu 93%.

Zasadnicza część środków została przeznaczona na usuwanie skutków powodzi z 2010 r., jak również doposażenie służb ratowniczych w specjalistyczny sprzęt.

Większe wypłaty środków w 2011 r. w zakresie dotacji na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych dotyczyły:

- **17.231** tys. zł – dla Tarnobrzeskich Wodociągów Sp. z o.o. na „Usuwanie szkód powodziowych na infrastrukturze gospodarki ściekowej w zakresie oczyszczalni ścieków, systemów kanalizacyjnych”; pomoc finansowa dotyczyła usuwania szkód powodziowych obejmujących przedsięwzięcie realizowane w ramach ISPA/Funduszu Spójności 2000-2006;
- **14.044** tys. zł – dla Małopolskiego Zarządu Melioracji i Urzędzeń Wodnych Kraków na „Usuwanie szkód powodziowych powstałych w 2010 r. na terenie gminy Szczurowa, pow. brzeski, woj. małopolskie”;
- **7.659** tys. zł – dla Małopolskiego Zarządu Melioracji i Urzędzeń Wodnych Kraków na „Usuwanie szkód powodziowych powstałych w 2010 r. na terenie gminy Wierzchosławice, pow. tarnowski, woj. małopolskie”.

W zakresie dotacji na realizację zadań bieżących większe wypłaty środków w 2011 r. to:

- **2.129** tys. zł – dla Dolnośląskiego Zarządu Melioracji i Urzędzeń Wodnych we Wrocławiu na „Naprawę wału przeciwpowodziowego Kotowice-Siedlce”;
- **2.001** tys. zł – dla Wielkopolskiego Zarządu Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Poznaniu na „Likwidację skutków powodzi z maja/czerwca 2010 roku na terenie woj. wielkopolskiego, pow. kościański, gostyński, leszczyński”.

W ramach przekazania do budżetu państwa środków na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych większe wypłaty dotyczyły:

- **3.476** tys. zł – dla Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie na „Zakup pompy do wody zanieczyszczonej o wydajności ok. 90 m³/min, zakup samochodu ciężarowego uterenowionego z HDS”;
- **2.615** tys. zł – dla Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu na „Przygotowanie jednostek PSP woj. kujawsko-pomorskiego do działań ratowniczych podczas powodzi i działań popowodziowych”.

Zestawienie umów, zawartych w zakresie zapobiegania klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwania ich skutków w 2011 r., przedstawia tabela 26, a planowane do uzyskania z nich efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2011 r. przedstawione są w tabeli 27.

Tabela 26 Umowy zawarte w 2011 r. w dziedzinie zapobiegania klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwania ich skutków wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	32	151 403	163 841	92,4%
Dotacje na realizację zadań bieżących	4	4 400	5 306	82,9%
Dotacje mieszane	2	17 302	17 302	100,0%
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	2	16 833	17 302	97,3%
Dotacje na realizację zadań bieżących	2	469		2,7%
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych - udostępnione środki finansowe WFOŚiGW	1	13 334	13 334	100,0%
Dotacje mieszane	1	7 387	7 928	93,2%
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych - udostępnione środki finansowe WFOŚiGW	1	2 528	7 928	31,9%
Dotacje na realizację zadań bieżących - udostępnione środki finansowe WFOŚiGW	1	4 859		61,3%
Środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych	42	107 222	110 922	96,7%
Razem	82	301 048	318 633	94,5%

Tabela 27 Efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2011 r. w dziedzinie zapobiegania klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwania ich skutków

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Przeciwdziałanie i likwidacja skażeń chemicznych	szt.*	7	11
2	Przeciwdziałanie i likwidacja skutków powodzi	szt.*	60	44
3	Przeciwdziałanie i likwidacja skutków pożarów	szt.*	12	12
4	Przeszkolenie służb do działań z zakresu ZŚ**	szt.*	3	1
5	Wsparcie techniczne KSRK oraz KSRG w zakresie ratownictwa ekologicznego, chemicznego i technicznego***	szt.*	29	18
6	Liczba zakupionego ratowniczego sprzętu pływającego	szt.	175	63
7	Liczba zakupionych samochodów pożarniczych	szt.	55	42
8	Liczba zakupionego sprzętu ratownictwa technicznego	szt.	1	636
9	Liczba usuniętych awarii i zniszczeń obiektów ochrony środowiska i gospodarki wodnej	szt.	1 062	138

*) - liczba przedsięwzięć realizujących ten efekt

**) - zagrożenia środowiska

***) - KSRK - Krajowy System Reagowania Kryzysowego; KSRG - Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy

V.2.14. Edukacja ekologiczna

W zakresie edukacji ekologicznej w 2011 r. realizowany był program priorytetowy „Edukacja ekologiczna”.

W ramach dotacji na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych wypłacono **2.574** tys. zł tj. 68% z planowanej kwoty **3.800** tys. zł (poz. 1.1.11 tabeli 9), a w zakresie dotacji na realizację zadań bieżących plan zrealizowano w 90% wypłacając **30.726** tys. zł z planowanej kwoty **34.200** tys. zł (poz. 2.9 tabeli 9). Wydatkowano również **3.140** tys. zł z planowanych **3.200** tys. zł w ramach przekazania do

budżetu państwa środków na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych. Plan w tej pozycji został zrealizowany w 98% (poz. 3.7 tabeli 9).

W ramach tej dziedziny środki wydatkowano m.in. na:

- **4.276** tys. zł dotacji na realizację zadań bieżących i **177** tys. zł dotacji na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych, ze środków z opłat zastępczych i kar wynikających z ustawy Prawo energetyczne, na wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii;
- **2.378** tys. zł w formie dotacji na realizację zadań bieżących, z przychodów wynikających z opłat produktowych, na edukację ekologiczną dotyczącą selektywnego zbierania i recyklingu odpadów opakowaniowych oraz finansowanie edukacji ekologicznej, prowadzącej do odzysku, recyklingu i unieszkodliwiania odpadów użytkowych z opon;
- **361** tys. zł w formie dotacji na realizację zadań bieżących, z przychodów wynikających z ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych, na promocję wytwarzania biokomponentów i biopaliw ciekłych lub innych paliw odnawialnych;
- **100** tys. zł w formie dotacji na realizację zadań bieżących, z przychodów z opłat i kar wynikających z ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, na dofinansowanie działań w zakresie edukacji ekologicznej dotyczącej zagospodarowania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego;
- **2.397** tys. zł w formie dotacji na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych oraz **23.611** tys. zł w formie dotacji na realizację zadań bieżących na finansowanie pozostałych przedsięwzięć z dziedziny edukacji ekologicznej i **3.140** tys. zł w ramach przekazania do budżetu państwa środków na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych.

Zestawienie umów, zawartych w zakresie edukacji ekologicznej w 2011 r., przedstawia tabela 28, a planowane do uzyskania z nich efekty rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2011 r. przedstawione są w tabeli 29.

Tabela 28 Umowy zawarte w 2011 r. w dziedzinie edukacji ekologicznej wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	3	1 244	2 033	61,2%
Dotacje na realizację zadań bieżących	64	24 817	37 704	65,8%
Dotacje mieszane	15	8 704	10 533	82,6%
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	15	1 204	10 533	11,4%
Dotacje na realizację zadań bieżących	15	7 500		71,2%
Środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych	14	6 873	6 989	98,3%
Razem	96	41 638	57 259	72,7%

Tabela 29 Efekty rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2011 r. w dziedzinie edukacji ekologicznej

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży	szt.*	65	61
2	Liczba osób objętych działaniami edukacyjnymi i promocyjnymi	tys. osób	6 200	7 025
3	Podwyższenie poziomu świadomości ekologicznej społeczeństwa	szt.*	108	113
4	Wspieranie kształcenia animatorów edukacji ekologicznej	szt.*	2	15
5	Wzmocnienie potencjału realizacyjnego pozarządowych organizacji ekologicznych	szt.*	2	14
6	Wzmocnienie sieci ośrodków edukacji ekologicznej w kraju	szt.*	18	20
7	Liczba osób objętych działaniami edukacyjnymi realizowanymi przez ośrodek edukacji ekologicznej	l. osób	410 812	888 800
8	Liczba osób poddanych detoksykacji organizmu	l. osób	1 860	1 880
9	Liczba przygotowanych i wyprodukowanych materiałów informacyjno-promocyjnych	szt.	19 476	7 886
10	Liczba zorganizowanych seminariów/warsztatów	szt.	4 657	6 041
11	Wspieranie działalności pozarządowych organizacji ekologicznych	szt.*	2	15
12	Liczba przygotowanych i wydanych książek ekologicznych	szt.	7 579	24

*) - liczba przedsięwzięć realizujących ten efekt

V.2.15. Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze

Programy priorytetowe realizowane w dziedzinie ekspertyz i prac naukowo-badawczych (w tym również w ramach wspierania systemu ocen oddziaływania na środowisko) w 2011 r. to:

- Ekspertyzy i prace badawcze wskazane przez Ministra Środowiska;
- Ekspertyzy i prace badawcze na rzecz gospodarki wodnej;
- Zadania wynikające ze zobowiązań międzynarodowych Rzeczypospolitej Polskiej;
- Wspieranie systemu ocen oddziaływania na środowisko i obszarów Natura 2000.

W ramach tej dziedziny wydatkowano **23.399** tys. zł, w ramach przekazania do budżetu państwa środków na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych, przede wszystkim, na finansowanie zadań wskazanych przez Ministra Środowiska oraz Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej (poz. 3.8 tabeli 9). Plan w wysokości **29.000** tys. zł został zrealizowany w 81%.

Środki te zostały przeznaczone:

- **857** tys. zł uzyskanych z przychodów wynikających z art. 142 ustawy Prawo wodne na ekspertyzy i prace naukowo-badawcze z zakresu:
  - opracowania planów gospodarowania wodami,

- opracowania i wydania informacji oraz publikacji z zakresu infrastruktury śródlądowych dróg wodnych,

- **22.542** tys. zł na finansowanie pozostałych ekspertyz i prac naukowo-badawczych.

Zestawienie umów, zawartych w zakresie ekspertyz i prac naukowo-badawczych w 2011 r., przedstawia tabela 30, a planowane do uzyskania z umów zawartych dla ekspertyz i prac naukowo-badawczych efekty rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2011 r. przedstawione są w tabeli 31.

Tabela 30 Umowy zawarte w 2011 r. w dziedzinie ekspertyz i prac naukowo-badawczych wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych	99	73 148	73 148	100,0%

Tabela 31 Efekty rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2011 r. w dziedzinie ekspertyz i prac naukowo-badawczych

Poz.	Efekt rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Projekty interdyscyplinarne	szt.*	5	0
2	Ochrona powierzchni ziemi	szt.*	14	2
3	Ochrona powietrza	szt.*	7	9
4	Ochrona przyrody i leśnictwo	szt.*	13	3
5	Współpraca międzynarodowa	szt.*	35	10
6	Zarządzanie środowiskiem	szt.*	19	3
7	Liczba opracowanych krajowych programów ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków	szt.	32	
8	Liczba wykonanych ekspertyz i opracowań	szt.	336	41

*) - liczba przedsięwzięć realizujących ten efekt

V.2.16. Efektywne wykorzystanie energii w przedsiębiorstwach

W ramach tej dziedziny funkcjonował program priorytetowy: „Efektywne wykorzystanie energii część 1) – dofinansowanie audytów energetycznych i elektroenergetycznych w przedsiębiorstwach”.

W 2011 r. nie wypłacono środków, w zakresie dotacji na realizację zadań bieżących, z planowanej kwoty **1.300** tys. zł (poz. 2.11 tabeli 9).

Zestawienie umów, zawartych w zakresie efektywnego wykorzystania energii w przedsiębiorstwach w 2011 r., przedstawia tabela 32.

Tabela 32 Umowy zawarte w 2011 r. w zakresie efektywnego wykorzystania energii w przedsiębiorstwach wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje na realizację zadań bieżących	3	437	101 835	0,4%

V.2.17. Inne kierunki i formy finansowania ochrony środowiska

V.2.17.1. Umorzenia pożyczek

W 2011 r. zostało rozpatrzonych 47 wniosków o umorzenie części wypłaconych kwot pożyczek. Podjęto 41 uchwał o częściowym umorzeniu udzielonych pożyczek i 6 uchwał o odmowie umorzenia.

Z planowanej na 2011 r. kwoty umorzeń w wysokości **17.900** tys. zł plan zrealizowano w wysokości 99% dokonując umorzeń pożyczek na kwotę **17.654** tys. zł (poz. 1.2.1 tabeli 9), w tym:

- **13.290** tys. zł dla przedsięwzięć z zakresu ochrony wód;
- **3.158** tys. zł dla przedsięwzięć z zakresu ochrony atmosfery i klimatu;
- **1.000** tys. zł dla przedsięwzięć z zakresu ochrony ziemi.

Zestawienie umów, zawartych w zakresie umorzeń w 2011 r., przedstawia tabela 33.

Tabela 33 Umowy zawarte w 2011 r. w zakresie umorzeń

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	40	13 835	127 657	10,8%

V.2.17.2. Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych

Plan dopłat do oprocentowania kredytów bankowych, rozliczany w formie dotacji na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych, został zrealizowany w 90%. Dokonano dopłat w kwocie **36** tys. zł wobec wielkości planowanej w wysokości **40** tys. zł (poz. 1.2.2 tabeli 9). Dopłaty te dotyczyły przedsięwzięć współfinansowanych przez banki w latach poprzednich.

VI. Finansowanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich

VI.1. Wstęp

W rozdziale tym omówiono przepływy środków finansowych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną pochodzących z funduszy europejskich, jak również współfinansowanie, realizowanych z udziałem tych funduszy przedsięwzięć, ze środków Narodowego Funduszu.

W strukturze łącznej kwoty wydatkowanych środków, będących w dyspozycji lub obsługiwanych przez Narodowy Fundusz, pozycja ta ma coraz większy udział. Jak wskazano w rozdziale III ok. 65% ogółu środków, przeznaczonych na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, to przekazywane beneficjentom środki pochodzenia europejskiego (transfery środków europejskich) oraz różne formy współfinansowania przedsięwzięć ze środków Narodowego Funduszu.

W rozdziale VI. 2 zamieszczone zostały zestawienia tabelaryczne prezentujące w kolejności:

- finansowanie przedsięwzięć, z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej – środki europejskie w formie dotacji;
- finansowanie przez Narodowy Fundusz, w formie dotacji, przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich, z tego, w oddzielnych tabelach w dodatkowym przekroju, tj. dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych i niezaliczanych do sektora finansów publicznych;
- finansowanie przez Narodowy Fundusz, w formie pożyczek, przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich.

W rozdziale VI.3 zamieszczone zostały objaśnienia dotyczące realizacji Planu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2011 r. dla przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich.

W kolejnych rozdziałach przedstawione zostały:

- finansowanie przedsięwzięć ze środków ISPA/Funduszu Spójności i współfinansowanie ich ze środków Narodowego Funduszu;
- finansowanie przedsięwzięć ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko i współfinansowanie ich ze środków Narodowego Funduszu;
- finansowanie przedsięwzięć z innych środków europejskich, będących w dyspozycji Narodowego Funduszu, przez niego obsługujących lub prowadzącego ich współfinansowanie.

W załączniku 3 przedstawiono realizację wydatkowania środków w 2011 r. w układzie programów priorytetowych, natomiast w załączniku 4 podjęte w 2011 r. zobowiązania w układzie tych programów (części tabel dotyczące przedsięwzięć dofinansowywanych środkami europejskimi).

VI.2. Tabele finansowania przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich

Tabela 34 Środki europejskie – dotacyjne finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2011 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2010 r.	Plan 2011 r.	Wykonanie 2011 r.	Wskaźnik 5/4 (%)	Wskaźnik 5/3 (%)
1	2	3	4	5	6	7
1	Dotacje z budżetu państwa	1 411 767	1 613 590	1 831 516	113,5%	129,7%
	z tego:					
1.1	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	1 297 422 *)	1 533 590 **)	1 759 279	114,7%	135,6%
	z tego:					
1.1.1	Priorytet I	1 010 003	1 082 000	1 302 430	120,4%	129,0%
1.1.2	Priorytet II	137 870	82 000	75 374	91,9%	54,7%
1.1.3	Priorytet III	3 486	76 460	80 928	105,8%	2321,5%
1.1.4	Priorytet IV	71 122	170 800	179 422	105,0%	252,3%
1.1.5	Priorytet IX	74 941	122 330	121 125	99,0%	161,6%
1.2	Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego	114 345	80 000	72 237	90,3%	63,2%
2	Środki europejskie - ewidencja pozabilansowa	1 836 754	370 110	391 596	105,8%	21,3%
	z tego:					
2.1	ISPA/Fundusz Spójności	1 836 754	370 110	391 596	105,8%	21,3%
3	Pozostałe środki europejskie - ewidencja bilansowa	14 370	1 950	2 530	129,7%	17,6%
	z tego:					
3.1	ISPA/Fundusz Spójności - Memorandum 013	8 289		456		5,5%
3.2	EFP PHARE	443	800	853	106,6%	192,6%
3.3	EFP SIDA (BITS)	5 638	1 150	1 221	106,2%	21,7%
4	Razem środki europejskie obsługiwane przez Narodowy Fundusz (1+2+3)	3 262 891	1 985 650	2 225 642	112,1%	68,2%

*) - wykonanie 2010 r. uwzględnia zwroty niewykorzystanych przez beneficjentów kwot z PO IiŚ do BGK

***) - plan dotyczy kwot zleceń płatności NFOŚiGW do BGK, wykonanie uwzględnia zwroty niewykorzystanych przez beneficjentów kwot z PO IiŚ do BGK

Tabela 35 Współfinansowanie przez Narodowy Fundusz, w formie dotacji, przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich w 2011 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2010 r.	Plan 2011 r.	Wykonanie 2011 r.	Wskaźnik 5/4 (%)	Wskaźnik 5/3 (%)
1	2	3	4	5	6	7
1	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych na współfinansowanie środków europejskich	9 291	24 770	22 692	91,6%	244,2%
	z tego:					
1.1	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	502	2 060	1 625	78,9%	323,7%
	z tego:					
1.1.1	Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	41	660	477	72,3%	1163,4%
	z tego:					
1.1.1.1	Priorytet I		410	335	81,7%	
1.1.1.2	Priorytet IV	41	150	142	94,7%	346,3%
1.1.1.3	Priorytet IX		100			
1.1.2	Priorytet V	461	1 400	1 148	82,0%	249,0%
1.2	ISPA/Fundusz Spójności - dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	8 789	20 650	20 105	97,4%	228,8%
	z tego:					
1.2.1	Gospodarka wodno-ściekowa	8 498	20 000	19 472	97,4%	229,1%
1.2.2	Ochrona atmosfery i klimatu	291	650	633	97,4%	217,5%
1.3	LIFE+		2 060	962	46,7%	
2	Dotacje na realizację zadań bieżących na współfinansowanie środków europejskich	6 020	10 440	9 342	89,5%	155,2%
	z tego:					
2.1	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko - Priorytet V	1 012	3 300	2 897	87,8%	286,3%
2.2	ISPA/Fundusz Spójności - Memorandum 013	2 552				
2.3	LIFE+	2 456	7 140	6 445	90,3%	262,4%
3	Środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych		920	831	90,3%	
	z tego:					
3.1	na współfinansowanie LIFE+		920	831	90,3%	
4	Razem dotacyjne finansowanie ochrony środowiska - współfinansowanie środków europejskich (1+2+3)	15 311	36 130	32 865	91,0%	214,6%

Tabela 35a Współfinansowanie przez Narodowy Fundusz, w formie dotacji, przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych w 2011 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Plan 2011 r.	Wykonanie 2011 r.	Wskaźnik 4/3 (%)
1	2	3	4	5
1	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	1 090	623	57,2%
1.1	z tego: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko - Priorytet V	250	213	85,2%
1.2	LIFE+	840	410	48,8%
2	Dotacje na realizację zadań bieżących dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	1 090	767	70,4%
2.1	z tego: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko - Priorytet V	300	428	142,7%
2.2	LIFE+	790	339	42,9%
3	Razem dotacyjne finansowanie ochrony środowiska dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych - współfinansowanie środków europejskich (1+2)	2 180	1 390	63,8%

Tabela 35b Współfinansowanie przez Narodowy Fundusz, w formie dotacji, przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych w 2011 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Plan 2011 r.	Wykonanie 2011 r.	Wskaźnik 4/3 (%)
1	2	3	4	5
1	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	2 370	1 487	62,7%
1.1	z tego: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko - Priorytet V	1 150	935	81,3%
1.2	LIFE+	1 220	552	45,2%
2	Dotacje na realizację zadań bieżących dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	9 350	8 575	91,7%
2.1	z tego: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko - Priorytet V	3 000	2 469	82,3%
2.2	LIFE+	6 350	6 106	96,2%
3	Razem dotacyjne finansowanie ochrony środowiska dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych - współfinansowanie środków europejskich (1+2)	11 720	10 062	85,9%

Tabela 36 Współfinansowanie przez Narodowy Fundusz, w formie pożyczek, przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich w 2011 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2010 r.	Plan 2011 r.	Wykonanie 2011 r.	Wskaźnik 5/4 (%)	Wskaźnik 5/3 (%)
1	2	3	4	5	6	7
1	ISPA/Fundusz Spójności	848 754	100 000	90 397	90,4%	10,7%
1.1	z tego: Gospodarka wodno-ściekowa	835 609	100 000	90 397	90,4%	10,8%
1.2	Gospodarka odpadami	13 145				
2	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	19 186	130 910	106 218	81,1%	553,6%
2.1	z tego: Priorytet I	1 593	20 000	20 698	103,5%	1299,3%
2.2	Priorytet II	17 593	110 910	85 520	77,1%	486,1%
3	Wzrost salda pożyczek na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć ISPA/Fundusz Spójności	272 122				
3.1	z tego: Gospodarka wodno-ściekowa	262 507				
3.2	Ochrona klimatu i atmosfery	9 615				
4	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW na realizację przedsięwzięć UE	23 208	53 630	54 742	102,1%	235,9%
5	Razem - pożyczki na współfinansowanie środków europejskich (1+2+3+4)	1 163 270	284 540	251 357	88,3%	21,6%

VI.3. Realizacja Planu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2011 r. dla przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich - objaśnienia

W ramach szczegółowego uzasadnienia, dotyczącego zmiany kwot w Planie działalności na 2011 r., jak również niepełnego wydatkowania środków, w stosunku do zmienionych w Planie, wyjaśnienia dotyczące realizacji przedsięwzięć w zakresie dotacji, odnoszące się do współfinansowania przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich, przedstawione w rozdziale V.2.3 niniejszego Sprawozdania, mają również zastosowanie do przedsięwzięć realizowanych z udziałem tych środków. W zakresie pozostałych form dofinansowania należy wskazać, że:

- 1) W odniesieniu do przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym ze środków Narodowego Funduszu współfinansowane były zadania realizowane w ramach instrumentu finansowego LIFE+. Zmniejszenie zapotrzebowania na środki wynikało głównie z opóźnień w realizacji projektów, które z reguły są dużymi projektami nieinwestycyjnymi obciążonymi sporym ryzykiem związanym z wieloma czynnikami niezależnymi od beneficjenta. Instrument finansowy LIFE+ jest na wczesnym etapie wdrażania w Polsce, stąd nie ma wielu doświadczeń związanych z wdrażaniem projektów LIFE+.
- 2) W odniesieniu do współfinansowania pożyczkowego dla przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich niższe wykonanie wydatków w stosunku do pierwotnej wersji Planu:
  - opóźnienia beneficjentów na etapie realizacji przedsięwzięć oraz w fazie ich przygotowania, skutkujące nawet rezygnacją z pierwotnie zgłaszanego zapotrzebowania na pożyczki (Gdański projekt wodno-ściekowy – rezygnacja w 2011 r. z pożyczki w kwocie 125 mln zł);
  - niższe w stosunku do planowanych kwoty kontraktów, stanowiących podstawę określenia wielkości zapotrzebowania na środki finansowe i konstruowania harmonogramu wypłat (kwoty po przetargach często znacznie niższe od pierwotnie planowanych);
  - przedłużające się, po stronie beneficjentów, procedury związane z przygotowaniem wynegocjowanych zabezpieczeń;
  - ujmowana w pierwotnej wersji Planu działalności na 2011 r. kwota pożyczek na współfinansowanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków z PO IiŚ (263.000 tys. zł) zawierała ryzyko sytuacji, w której UE nie przekazałaby dodatkowych środków na finansowanie przedsięwzięć z zakresu priorytetów I i II; ostatecznie jednak, dodatkowe środki na finansowanie przedsięwzięć zostały przekazane, a co za tym idzie uruchomienie środków Narodowego Funduszu nie było konieczne (wykonanie planu w tej pozycji wyniosło 106.218 tys. zł – poz. 2 tabeli 36);
  - w zakresie udostępnienia środków finansowych wojewódzkim funduszom zmniejszenie planowanej kwoty wynikało z najbardziej aktualnych danych pozyskanych z poszczególnych wojewódzkich funduszy.
- 3) W odniesieniu do środków europejskich:

Zmiana Planu działalności przeprowadzona 25 października 2011 r. przewidywała zmniejszenie wydatkowania środków będących w dyspozycji i obsługiwanych przez Narodowy Fundusz z **2.192.640** tys. zł do **1.985.650** tys. zł, tj. o **206.990** tys. zł (łącznie poz. II i IV tabeli 10). Sumaryczne zmniejszenie planowanej kwoty nie było konieczne, gdyż w zakresie środków będących w dyspozycji i obsługiwanych przez Narodowy Fundusz

wydatkowano łącznie **2.225.642** tys. zł (poz. 4 tabeli 34), tj. więcej niż pierwotnie planowano (nastąpiła jednak realokacja środków pomiędzy pozycjami szczegółowymi).

VI.4. ISPA (2000-2003)/Fundusz Spójności (2004-2006)

VI.4.1. Wstęp

Narodowy Fundusz jest Instytucją Pośredniczącą w Zarządzaniu II szczebla (IPZ II) w realizacji przedsięwzięć współfinansowanych z Funduszu Spójności Unii Europejskiej.

W sektorze środowiska Komisja Europejska przyznała w latach 2000-2006 dofinansowanie ze środków Funduszu Spójności dla 90. przedsięwzięć. Łączna kwota wydatków kwalifikowanych dla tych przedsięwzięć wynosi **4.287.215** tys. euro, z czego ze środków Funduszu Spójności **2.850.517** tys. euro.

Spośród 90. przedsięwzięć 79 dotyczy gospodarki wodno-ściekowej, 8 gospodarki odpadami, 1 ochrony atmosfery, a 2 pomocy technicznej. Zestawienie realizowanych z Funduszu Spójności przedsięwzięć, w podziale na kierunki wydatkowania środków, przedstawia tabela 37.

Tabela 37 Przedsięwzięcia dofinansowane z Funduszu Spójności według kierunków wydatkowania środków (tys. euro)

Poz.	Wyszczególnienie	Liczba przedsięwzięć	Wydatki kwalifikowane (tys. euro)	Dofinansowanie z Funduszu Spójności (tys. euro)	Udział Funduszu Spójności w wydatkach kwalifikowanych 5/4 (%)
1	2	3	4	5	6
1	Gospodarka wodno-ściekowa	79	4 038 846	2 677 340	66,3%
2	Gospodarka odpadami	8	152 406	103 470	67,9%
3	Ochrona atmosfery	1	75 513	54 369	72,0%
4	Razem przedsięwzięcia inwestycyjne (1+2+3)	88	4 266 765	2 835 179	66,4%
5	Pomoc techniczna	2	20 450	15 338	75,0%
6	Razem (4+5)	90	4 287 215	2 850 517	66,5%

VI.4.2. Stan realizacji przedsięwzięć dofinansowanych z ISPA/Funduszu Spójności na koniec 2011 r.

Do końca 2011 r. zakończonych zostało 88 przedsięwzięć o łącznych planowanych wydatkach kwalifikowanych, według zapisów w Decyzjach Komisji Europejskiej, w wysokości **3.713.297** tys. euro i udziale środków Funduszu Spójności w wysokości **2.451.989** tys. euro (zakończenie przedsięwzięcia rozumie się jako zakończenie kwalifikowania wydatków). Dwa przedsięwzięcia nie otrzymały jeszcze ostatecznej decyzji KE.

W ramach całej grupy przedsięwzięć ISPA/FS na koniec grudnia 2011 r. zawartych zostało 1.514 kontraktów, z czego 913 na roboty i 601 na usługi i dostawy. Aktualna wartość wszystkich kontraktów wynosiła **5.170.166** tys. euro, udział w tej kwocie środków Funduszu Spójności stanowił **2.799.905** tys. euro.

W 2011 r. we wszystkich realizowanych przedsięwzięciach ISPA/FS zawarto 25 kontraktów na łączną kwotę **28.946** tys. euro. Wśród nich było 15 kontraktów na roboty o sumarycznej

wartości **27.924** tys. euro i 10 kontraktów na usługi lub dostawy o łącznej wartości **1.022** tys. euro. Na koniec 2011 r. pozostało jeszcze do podpisania 10 kontraktów na roboty.

W 67. przedsięwzięciach sumy kontraktów zawartych (dotyczy to wyłącznie wartości kontraktów na kwalifikowany zakres działań) przekroczyły, niejednokrotnie znacząco, kwoty wydatków kwalifikowanych zapisanych w memorandumach finansowy lub decyzjach Komisji Europejskiej. Przekroczenia planowanych kosztów nie są współfinansowane ze środków FS. Z kolei w 23. przedsięwzięciach sumy kontraktów zawartych pozostały niższe od zatwierdzonych wydatków kwalifikowanych.

Pozyskanie płatności ze środków unijnych na koniec 2011 r. przedstawia się następująco:

- z Komisji Europejskiej otrzymano (narastająco) **2.410.998** tys. euro;
- do beneficjentów przekazano **2.408.193** tys. euro;
- beneficjenci wypłacili wykonawcom, jako środki FS **2.388.538** tys. euro.

W 86. przedsięwzięciach beneficjenci pozyskali z KE 80% lub więcej przyznanego grantu, w tym w 40., za zgodą KE, pobrano już co najmniej 90% przyznanej kwoty.

Do końca 2011 r. 5 przedsięwzięć otrzymało już płatność końcową z KE. Wykazano je w tabeli 38.

Tabela 38 Przedsięwzięcia ISPA/Funduszu Spójności zakończone i rozliczone przez Komisję Europejską do końca 2011 r. (płatności końcowe przekazane, tys. euro)

Poz.	Numer i nazwa przedsięwzięcia	Wydatki kwalifikowane wg Decyzji KE	Grant UE wg Decyzji KE	Wydatki poniesione na zakres kwalifikowany	Środki FS przekazane z KE	Procent wykorzystania grantu 6/4 (%)
1	2	3	4	5	6	7
1	2000/PL/16/P/PA/003 Pomoc Techniczna na przygotowanie projektów w sektorze środowiska	4 550	3 413	4 359	3 269	95,8%
2	2001/PL/16/P/PE/026 Oczyszczanie ścieków w Bolesławcu	16 621	9 972	16 660	9 773	98,0%
3	2005/PL/16/C/PE/010 Zintegrowany system zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w mieście Niepołomice i wschodniej części Gminy Niepołomice	23 435	19 203	24 550	18 819	98,0%
4	2000/PL/16/P/PE/006 Gospodarka odpadami komunalnymi w Łodzi	19 023	11 414	18 214	10 686	93,6%
5	2003/PL/16/P/PE/039 Gospodarka ściekowa w Sosnowcu	22 737	15 916	23 474	15 598	98,0%
	Razem	86 366	59 918	87 257	58 145	97,0%

Na koniec 2011 r. można określić szacunkowe wykorzystanie kwoty grantu Funduszu Spójności przyznanej przez KE na realizację 90. przedsięwzięć na ok. 96%.

Niewykorzystanie dostępnych środków nastąpiło w wyniku m.in.:

- zawarcia kontraktów na kwoty niższe od przyznaných limitów wydatków kwalifikowanych, określonych w decyzjach Komisji Europejskiej;
- nałożenia przez Komisję Europejską korekt indywidualnych na przedsięwzięcia, głównie z powodu uznania niektórych poniesionych wydatków za niekwalifikowane;
- nałożenia przez Komisję Europejską korekty systemowej (na wszystkie przedsięwzięcia), w przypadkach stosowania przez beneficjentów procedur przetargowych niezgodnych z prawem wspólnotowym;

- pomniejszenia grantów z powodu przeniesienia części działań przewidzianych do realizacji w ramach przedsięwzięć do kolejnej ich fazy, realizowanej w następnym okresie programowania.

VI.4.3. Finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych realizowanych z udziałem środków Funduszu Spójności i środków Narodowego Funduszu

Narodowy Fundusz, poza pełnieniem funkcji Instytucji Wdrażającej/Pośredniczącej II stopnia, współfinansuje przedsięwzięcia dofinansowywane z Funduszu Spójności, w celu uzupełnienia tzw. wkładu krajowego.

W zakresie pożyczek inwestycyjnych ze środków Narodowego Funduszu do końca 2011 r. podpisano łącznie 97 umów na kwotę **4.067.839** tys. zł. W ramach pożyczek inwestycyjnych wypłacono beneficjentom do końca 2011 r. łącznie **3.682.785** tys. zł, z tego w 2011 r. **90.397** tys. zł, wobec kwoty zaplanowanej w tej pozycji na **100.000** tys. zł – plan został wykonany w 90% (poz. 1.1 tabeli 36).

W ramach pożyczek na zapewnienie płynności finansowej do końca 2011 r. zawarto 72. umowy na łączną kwotę limitu wynoszącą **1.803.447** tys. zł. W 2011 r. nastąpił spadek salda tych pożyczek o **173.953** tys. zł, co oznacza, że spłaty wcześniej zaciągniętych pożyczek były wyższe od wypłat.

Od 2009 r. funkcjonuje dodatkowy instrument finansowego wsparcia beneficjentów ISPA/Funduszu Spójności w postaci dopłat do oprocentowania kredytów bankowych. Do końca 2011 roku Narodowy Fundusz wydał 11 decyzji o dofinansowaniu przedsięwzięć na łączną kwotę dopłat w wysokości **161.047** tys. zł do kredytów bankowych w kwocie **532.996** tys. zł. W 2011 r. dopłaty Narodowego Funduszu do oprocentowania kredytów bankowych wyniosły **20.105** tys. zł, wobec zaplanowanych **20.650** tys. zł – realizacja planu 97% (poz. 1.2 tabeli 35).

Narodowy Fundusz, jedynie w formie przyznanych pożyczek inwestycyjnych, udzielił tak istotnego wsparcia finansowego w realizację przedsięwzięć ISPA/Funduszu Spójności, że wyniosło ono 69% zakładanego w decyzjach KE sumarycznego udziału finansowego beneficjentów. Udział ten, liczony jako różnica pomiędzy sumami wydatków kwalifikowanych (**4.287.215** tys. euro), a wysokością przyznanego dofinansowania z Funduszu Spójności (**2.850.517** tys. euro), wynosi **1.436.698** tys. euro.

Plan wypłat środków Funduszu Spójności dla beneficjentów, określony został w Planie działalności Narodowego Funduszu na 2011 r. na **370.110** tys. zł. Wykonanie zamknęło się kwotą równowartości **391.596** tys. zł. Plan został wykonany 106% (poz. 2.1 tabeli 34).

W zakresie Pomocy Technicznej ze środków ISPA/Funduszu Spójności w 2011 r. następowało rozliczanie różnic kursowych w ramach Memorandum 013. Ich wykonanie wyniosło **456** tys. zł (poz. 3.1 tabeli 34). Kwota nie podlegała planowaniu.

VI.4.4. Rzeczowy i finansowy stan realizacji przedsięwzięć ISPA/Funduszu Spójności na 31.12.2011 r.

Liczba przedsięwzięć, z tego:	90
• zakończonych:	88
• w realizacji:	2

Liczba kontraktów planowanych w 90 przedsięwzięciach, z tego:	1.524
• na roboty:	923
• na usługi i dostawy:	601
Liczba kontraktów podpisanych, z tego:	1.514
• na roboty:	913
• na usługi i dostawy:	601
Liczba kontraktów podpisanych w 2011 r., z tego:	25
• na roboty:	15
• na usługi i dostawy:	10
Wartości kontraktów podpisanych w 2011 r., z tego:	28.946 tys. euro
• na roboty:	27.924 tys. euro
• na usługi i dostawy:	1.022 tys. euro
Liczba kontraktów pozostających do podpisania, z tego:	10
• na roboty:	10
• na usługi i dostawy:	0
Łączna kwota kontraktów zawartych (dotyczy kwalifikowanego zakresu działań):	5.170.166 tys. euro
• szacowana wartość przekroczeń kosztów przedsięwzięć:	882.295 tys. euro
Łączna kwota utraconych środków Funduszu Spójności:	119.018 tys. euro
Łączna liczba zawartych umów pożyczek inwestycyjnych:	97
Łączna kwota umów pożyczek inwestycyjnych:	4.067.839 tys. zł
• w tym kwota zawartych umów/aneksów w 2011 r.:	53.920 tys. zł
Łączna kwota zrealizowanych wypłat dla beneficjentów z umów pożyczek inwestycyjnych (narastająco):	3.682.785 tys. zł
Kwota wypłat pożyczek inwestycyjnych dla beneficjentów w 2011 r.:	90.397 tys. zł
Łączna liczba zawartych umów pożyczek na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć:	72
Łączny przyznany limit pożyczek na zachowanie płynności:	1.803.447 tys. zł
Zmiana salda pożyczek na zachowanie płynności finansowej w 2011 r.:	- 173.953 tys. zł
Łączna kwota wniosków o środki Funduszu Spójności złożonych do IPZ I (narastająco), z tego:	2.775.758 tys. euro
• zaliczki:	551.071 tys. euro
• płatności pośrednie:	1.872.088 tys. euro
• płatności końcowe:	352.599 tys. euro
Łączna kwota wniosków złożonych do IPZ I w 2011 r., z tego:	356.989 tys. euro

- płatności pośrednie: 52.445 tys. euro
- płatności końcowe: 356.989 tys. euro

Łączna kwota środków FS przekazanych na konta beneficjentów (narastająco): **2.408.193** tys. euro

- w tym w 2011 r.: 94.625 tys. euro

Łączna kwota środków przekazanych przez KE na konto FS w NBP (narastająco): **2.410.998** tys. euro

- w tym w 2011 r.: 94.411 tys. euro

Łączna kwota wypłat beneficjentów dla wykonawców: **4.652.876** tys. euro

- w tym w 2011 r.: 85.017 tys. euro

Łączna kwota wypłat beneficjentów dla wykonawców, środki FS: **2.388.538** tys. euro

- w tym w 2011 r.: 3.931 tys. euro

VI.4.5. Wstępne oszacowanie uzyskanych efektów rzeczowych i ekologicznych z realizacji przedsięwzięć ISPA/Funduszu Spójności

Na podstawie posiadanych danych, dotyczących przedsięwzięć ISPA/Funduszu Spójności, dla których realizacja zakończyła się w 2011 r., można wstępnie oszacować łączny zakres efektów ekologicznych i rzeczowych, jakie zostały, bądź zostaną uzyskane dzięki realizacji przedsięwzięć Funduszu Spójności. Zostały one przedstawione w tabeli 39.

Tabela 39 Efekty ekologiczne i rzeczowe dotyczące przedsięwzięć ISPA/Funduszu Spójności w 2011 r.

Poz.	Wyszczególnienie	Jedn.	Wielkość efektu z umów zakończonych
1	Pojemność geometryczna projektowanego składowiska	tys. m ³	5 346
2	Zbudowane/zmodernizowane węzły grzewcze	szt.	535
3	Zmodernizowana wysokoparametrowa/niskoparametrowa sieć ciepłownicza	m	132 000
4	Zdolność przerobowa kompleksowych zakładów mechaniczno-biologicznego unieszkodliwiania odpadów	Mg/r	519 333
5	Zdolność przerobowa innych zakładów unieszkodliwiania odpadów w ramach wydzielonych linii technologicznych, w tym:		
5.1	sortownie selektywnie zebranych surowców wtórnych	Mg/r	113 490
5.2	kompostownie odpadów zielonych	Mg/r	34 217
5.3	linie demontażu odpadów wielkogabrytowych oraz sprzętu elektr.	Mg/r	6 042
6	Odzysk surowców wtórnych	Mg/r	101 077
7	Produkcja kompostu z odpadów zielonych	Mg/r	17 365
8	Rekultywacja terenu	ha	61
9	Unieszkodliwianie odpadów poprzez składowanie	Mg/r	370 638
10	Równoważna Liczba Mieszkańców ścieków oczyszczonych, w rok po zakończeniu projektu	RLM	12 248 799
11	Średniodobowa ilość ścieków oczyszczonych w rok po zakończeniu projektu	m ³ /d	2 005 877
12	Przyrost liczby mieszkańców wyposażonych w wodę do picia o odpowiedniej jakości	MK	1 990 356

W przypadku jednego przedsięwzięcia, realizowanego w zakresie ochrony atmosfery, efekt ekologiczny jest równoważny efektowi rzeczowemu. Efekt rzeczowy został przyjęty na podstawie rozliczenia i zaakceptowania pełnego zakresu rzeczowego przedsięwzięcia oraz przyjęcia Raportu Końcowego przez polskie instytucje nadzorujące Fundusz Spójności. W ramach tego przedsięwzięcia wymieniono 132 km sieci ciepłowniczej oraz 535 węzłów cieplnych.

VI.5. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (2007-2013)

Do końca 2011 r. w ramach pięciu priorytetów PO IiŚ, dla których Narodowy Fundusz pełnił funkcję Instytucji Wdrażającej, podpisano 344 umowy na realizację przedsięwzięć o wartości kosztorysowej **30.123.268** tys. zł, dla których dofinansowanie ze środków UE wynosiło **13.149.239** tys. zł. Wykorzystanie dostępnej alokacji w ramach podpisanych umów przedstawia tabela 40. Należy zwrócić uwagę, że w przypadku I i II Priorytetu przedsięwzięcia są wdrażane zarówno przez Narodowy Fundusz, jak i wojewódzkie fundusze (dotyczy działania 1.1 i 2.1). W zakresie Priorytetu IX należy zauważyć, że Narodowy Fundusz wdraża przedsięwzięcia jedynie w ramach działań 9.1, 9.2 i 9.3.

Tabela 40 Wykorzystanie dostępnej alokacji środków PO IiŚ

Poz.	Wyszczególnienie	Alokacja środków PO IiŚ w tys. euro	Alokacja środków PO IiŚ w tys. zł kursie 4,141*	Liczba przedsięwzięć	Kwota dofinansowania ze środków UE podpisanych umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Wskaźnik 6/7 (%)	Wskaźnik wykorzystanie alokacji 6/4 (%)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Priorytet I	3 142 820	13 014 418	63	7 887 995	15 694 648	50,3%	60,6%
2	Priorytet II	1 026 860	4 252 227	15	2 565 832	5 510 152	46,6%	60,3%
3	Priorytet III	556 790	2 305 667	17	1 014 548	1 544 189	65,7%	44,0%
4	Priorytet IV	250 000	1 035 250	170	722 900	5 056 509	14,3%	69,8%
5	Priorytet IX	331 770	1 373 860	79	957 964	2 317 770	41,3%	69,7%
	Razem	5 308 240	21 981 422	344	13 149 239	30 123 268	43,7%	59,8%

* średni kurs walutowy EBC z ostatnich 12 miesięcy (średni kurs za okres styczeń - grudzień 2011 - 1 euro = 4,1410 zł)

W 2011 r. Narodowy Fundusz zawarł 100 umów o dofinansowanie przedsięwzięć o wartości kosztorysowej **8.553.098** tys. zł, dla których dofinansowanie ze środków UE wyniosło **3.990.743** tys. zł. (poz. 2.1 tabeli 2).

Do końca 2011 r. zostało zrealizowanych 131 przedsięwzięć o wartości kosztorysowej **2.704.829** tys. zł, z czego **576.906** tys. zł to kwota dofinansowania UE. W 2011 r. została zakończona realizacja 68 przedsięwzięć. Łączna wartość kosztorysowa zakończonych w 2011 r. umów to **2.240.265** tys. zł, z czego **495.344** tys. zł to dofinansowanie UE.

Łączna kwota zleceń płatności złożonych do Banku Gospodarstwa Krajowego w 2011 r. wyniosła **1.832.666** tys. zł, z zaplanowanej kwoty **1.533.590** tys. zł. Uwzględniając zwroty do BGK niewykorzystanych przez beneficjentów środków w 2011 r. wypłacono beneficjentom łącznie **1.759.279** tys. zł – plan zrealizowano w 115% (poz. 1.1 tabeli 34). Tak znaczące przekroczenie wynika z faktu większego, niż planowano, zapotrzebowania na środki przez beneficjentów oraz zwiększenia przyznanego przez Instytucje Pośredniczące limitu wydatkowanych środków w ramach PO IiŚ.

W wyniku okresowego przeglądu wdrażania PO IiŚ, dokonanego pod kątem oceny możliwości wykonania pierwotnych założeń Programu oraz absorpcji dodatkowych środków UE pochodzących z krajowej rezerwy oraz dostosowania technicznego, dokonano zmian m.in. w zakresie finansowania poszczególnych priorytetów.

W dniu 21 grudnia 2011 r. Komisja Europejska zaakceptowała nową wersję Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (wersja 3.0). Zmianie uległa alokacja środków dla priorytetów I, II i IV, jak poniżej:

- Priorytet I – działanie 1.1 – zwiększenie alokacji o **358.874** tys. euro;
- Priorytet II – działanie 2.1 – zmniejszenie alokacji o **188.874** tys. euro;

- Priorytet IV – działanie 4.5 – zwiększenie alokacji o **50.000** tys. euro.

VI.5.1. Priorytet I - Gospodarka wodno-ściekowa

Celem Priorytetu I – Gospodarka wodno-ściekowa działanie 1.1 – Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM jest wyposażenie do końca 2015 r. tych aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej oraz oczyszczalnie ścieków. Działanie dotyczy budowy, rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków komunalnych oraz budowy i modernizacji systemów kanalizacji zbiorczej ujętych w krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych.

Ogólna kwota alokacji finansowej na działanie 1.1 to **3.697.430** tys. euro, z tego wkład środków UE wynosi **3.142.820** tys. euro, a wkład publicznych środków krajowych **554.610** tys. euro.

W 2011 r. w ramach Priorytetu I PO LiŚ podpisanych zostało 11 umów o dofinansowanie z Funduszu Spójności na kwotę **712.214** tys. zł, przy wartości kosztorysowej przedsięwzięć **1.377.657** tys. zł. Łącznie, w okresie wdrażania Priorytetu I, dla działania 1.1 podpisane zostały 63 umowy przy dofinansowaniu ze środków UE w wysokości **7.887.995** tys. zł i wartości kosztorysowej przedsięwzięć w kwocie **15.694.648** tys. zł.

W ramach działania 1.1 Narodowy Fundusz pełni funkcję Instytucji Wdrażającej dla 24. tzw. projektów indywidualnych. Z tej liczby w 2011 r. zawarto 2 umowy o dofinansowanie ze środków Funduszu Spójności w kwocie **83.995** tys. zł, przy wartości kosztorysowej przedsięwzięć wynoszącej **139.034** tys. zł.

W związku z wyczerpaniem alokacji dla działania 1.1 w ramach procedury konkursowej naboru wniosków, w 2011 r. nie ogłaszano nowych konkursów. Zawarto 9 umów na realizację przedsięwzięć wyłonionych w trybie konkursowym w poprzednich edycjach, na łączną kwotę dofinansowania z Funduszu Spójności **628.220** tys. zł, przy wartości kosztorysowej przedsięwzięć wynoszącej **1.238.623** tys. zł.

Do końca 2011 r. zawarto ogółem 39 umów na realizację przedsięwzięć wyłonionych w 6. konkursach, na łączną kwotę dofinansowania z Funduszu Spójności **3.604.966** tys. zł.

W 2011 r. złożone zostały do Banku Gospodarstwa Krajowego zlecenia płatności, z Funduszu Spójności, na kwotę **1.369.923** tys. zł z planowanych **1.082.000** tys. zł. Faktycznie zrealizowane w 2011 r. płatności wyniosły **1.302.430** tys. zł, co wynika z faktu uwzględnienia zwrotów środków na rachunek bankowy PO LiŚ, dokonanych przez beneficjentów – plan został zrealizowany w 120%, w wyniku zwiększenia przyznanego przez IP limitu środków dostępnych dla beneficjentów Priorytetu I PO LiŚ (poz. 1.1.1 tabeli 34).

Planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2011 r., w ramach Priorytetu I PO LiŚ, przedstawione są w tabeli 41.

Tabela 41 Planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2011 r. w Priorytecie I PO IiŚ

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu z umów zawartych
1	Średniodobowa przepustowość oczyszczalni ścieków	m ³ /d	121 685
2	Przyrost równoważnej liczby mieszkańców objętych systemem zbierania ścieków	RLM	50 196
3	Równoważna Liczba Mieszkańców ścieków oczyszczonych, w rok po zakończeniu projektu	RLM	970 153
4	Przyrost liczby mieszkańców wyposażonych w wodę do picia o odpowiedniej jakości	Mk	27 752
5	Długość wybudowanej/ zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej	km	462
6	Długość wybudowanej/ zmodernizowanej sieci wodociągowej	km	82
7	Liczba przebudowanych oczyszczalni ścieków	szt.	5

Program priorytetowy realizowany w 2011 r. w Narodowym Funduszu w zakresie Priorytetu I to: Współfinansowanie I osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – gospodarka wodno-ściekowa, składający się z dwóch części:

- część 1) – Dla beneficjentów PO IiŚ;
- część 2) – Dla potencjalnych beneficjentów PO IiŚ.

Na współfinansowanie środkami Narodowego Funduszu przedsięwzięć z Priorytetu I PO IiŚ wydatkowano:

- **20.698** tys. zł w ramach pożyczek inwestycyjnych, wobec kwoty ujętej w planie w wysokości **20.000** tys. zł – realizacja planu w 100% (poz. 2.1 tabeli 36);
- **335** tys. zł w ramach dopłat do oprocentowania kredytów, zaplanowanych na **410** tys. zł – realizacja planu w 82% (poz. 1.1.1.1 tabeli 35).

Beneficjentom wdrażającym przedsięwzięcia w ramach Priorytetu I PO IiŚ banki wypłaciły również **56.673** tys. zł w postaci kredytów bankowych.

VI.5.2. Priorytet II - Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi

Celem Priorytetu II jest zwiększenie korzyści gospodarczych poprzez zmniejszenie udziału odpadów komunalnych składowanych i rekultywację terenów zdegradowanych oraz ochronę brzegów morskich. W ramach II Priorytetu realizowane są dwa działania:

- Działanie 2.1 – Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych;
- Działanie 2.2 – Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrona brzegów morskich.

Ogólna kwota kwalifikowanych alokacji finansowej na Priorytet II to **1.208.070** tys. euro, z tego wkład środków unijnych wynosi **1.026.860** tys. euro, a wkład publicznych środków krajowych **181.210** tys. euro.

Ogółem dla działań 2.1 i 2.2, dla przedsięwzięć, dla których Narodowy Fundusz pełni funkcję Instytucji Wdrażającej, do końca 2011 r. podpisano 15 umów o wartości kosztorysowej **5.510.152** tys. zł, z czego dofinansowanie UE w wysokości **2.565.832** tys. zł. W 2011 r. podpisanych zostało 9 umów o wartości kosztorysowej **4.543.982** tys. zł, w tym kwota dofinansowania UE wyniosła **2.003.096** tys. zł.

W ramach działania 2.1 w 2011 r. przeprowadzono jeden nabór wniosków o dofinansowanie w trybie konkursowym. Do tej pory, w wyniku wszystkich ogłoszonych naborów w trybie

konkursowym dla działania 2.1, zostało podpisanych 6 umów o wartości kosztorysowej **903.016** tys. zł, w tym kwota dofinansowania UE wyniosła **500.981** tys. zł. Natomiast w 2011 r. podpisano 2 umowy, dla przedsięwzięć wyłanianych w trybie konkursowym, o wartości kosztorysowej **387.431** tys. zł, w tym kwota dofinansowania UE wyniosła **209.661** tys. zł.

Ogółem do końca 2011 r. dla przedsięwzięć indywidualnych, w ramach działania 2.1, zostało podpisanych 8 umów o wartości kosztorysowej **4.445.998** tys. zł, z czego kwota dofinansowania UE wynosiła **1.954.350** tys. zł, z czego w roku 2011 zostało podpisanych 6 umów o dofinansowanie o wartości kosztorysowej **3.995.369** tys. zł i kwocie dofinansowania z UE w wysokości **1.682.935** tys. zł.

W ramach działania 2.2 w 2011 r. przeprowadzono jeden nabór wniosków o dofinansowanie, w ramach którego nie wpłynął do Narodowego Funduszu żaden wniosek, co skutkuje brakiem umów o dofinansowanie dla przedsięwzięć zgłaszanych w trybie konkursowym.

W 2011 r. została zawarta 1 umowa o dofinansowanie z beneficjentem przedsięwzięcia, znajdującego się na liście projektów indywidualnych. Wartość kosztorysowa tego przedsięwzięcia to **161.137** tys. zł, z czego kwota dofinansowania UE wynosi **110.500** tys. zł. Zakończono realizację jednego przedsięwzięcia w ramach działania 2.1. Jego wartość kosztorysowa wynosi **335.085** tys. zł, z czego **200.576** tys. zł to kwota dofinansowania UE.

W 2011 r. złożone zostały do BGK zlecenia płatności na kwotę **75.736** tys. zł z planowanych **82.000** tys. zł. Faktycznie zrealizowane w 2011 r. płatności wyniosły **75.374** tys. zł – plan został zrealizowany w 92% (poz. 1.1.2 tabeli 34).

Planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2011 r. w ramach Priorytetu II PO LiŚ przedstawione są w tabeli 42.

Tabela 42 Planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2011 r. w Priorytecie II PO LiŚ

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu z umów zawartych
1	Powierzchnia składowiska zamkniętego i poddanego rekultywacji	ha	25
2	Powierzchnia zrekultywowanych terenów powojkowych, lub zdegradowanych przez przemysł i górnictwo	ha	23 988
3	Masa unieszkodliwionych odpadów innych niż niebezpieczne	Mg/rok	1 152 000

W 2011 r. Narodowy Fundusz realizował program priorytetowy w zakresie Priorytetu II pn.: Współfinansowanie II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi,

- część 1) – Uzupelnienie dofinansowania II osi PO LiŚ;
- część 2) – Dofinansowanie potencjalnych beneficjentów PO LiŚ;
- część 3) – Wdrażana przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Na współfinansowanie środkami Narodowego Funduszu przedsięwzięć z Priorytetu II PO LiŚ wydatkowano **85.520** tys. zł w ramach pożyczek inwestycyjnych, wobec kwoty ujętej w planie w wysokości **110.910** tys. zł (poz. 2.2 tabeli 36) – realizacja planu w 77%.

VI.5.3. Priorytet III - Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska

Celem Priorytetu III jest zapewnienie odpowiedniej ilości zasobów wodnych na potrzeby ludności i gospodarki kraju oraz minimalizacja skutków negatywnych zjawisk naturalnych, przeciwdziałanie poważnym awariom, zapewnienie dobrego stanu wód przybrzeżnych, a także wzmocnienie procesów decyzyjnych poprzez zapewnienie wiarygodnych informacji o stanie środowiska. W ramach III Priorytetu realizowane są trzy działania:

- Działanie 3.1 – Retencjonowanie wody i zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego;
- Działanie 3.2 – Zapobieganie oraz ograniczanie skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom;
- Działanie 3.3 – Monitoring środowiska.

Ogólna kwota alokacji finansowej przeznaczanej na ten Priorytet wynosi **655.040** tys. euro, z tego wkład środków unijnych wynosi **556.790** tys. euro, a wkład publicznych środków krajowych **98.250** tys. euro.

W ramach Priorytetu III PO IiŚ przedsięwzięcia do udzielenia dofinansowania wybierane są w trybie indywidualnym. Obecnie na liście projektów indywidualnych w ramach ww. Priorytetu znajduje się 26 przedsięwzięć (umieszczone na liście przedsięwzięcia zagospodarowują w pełni dostępną alokację środków UE).

Do końca 2011 r. podpisano 17 umów o wartości kosztorysowej **1.544.189** tys. zł, z czego **1.372.947** tys. zł to wydatki kwalifikowane, w tym **1.014.548** tys. zł to środki Funduszu Spójności. W 2011 r. podpisano łącznie 8 umów o wartości kosztorysowej **920.931** tys. zł, z czego wydatki kwalifikowane wynoszą **799.258** tys. zł, w tym środki UE **610.867** tys. zł.

W 2011 r. zakończono realizację 1. przedsięwzięcia, w ramach działania 3.3. Wartość kosztorysowa przedsięwzięcia wynosi **45.425** tys. zł, w tym dofinansowanie ze środków UE **38.572** tys. zł.

W 2011 r. złożone zostały do BGK zlecenia płatności na kwotę **80.931** tys. zł, z planowanych **76.460** tys. zł. Faktycznie zrealizowane w 2011 r. płatności wyniosły **80.928** tys. zł – plan został zrealizowany w 106% (poz. 1.1.3 tabeli 34).

Planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe, z umów zawartych w 2011 r. i osiągnięte z umów zakończonych, w ramach Priorytetu III PO IiŚ przedstawione są w tabeli 43.

Tabela 43 Planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2011 r. oraz efekty osiągnięte w 2011 r. w Priorytecie III PO IiŚ

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Długość obwałowań budowanych lub modernizowanych	km	58	
2	Liczba osób objętych ochroną przeciwpowodziową	os.	250 000	
3	Powierzchnia terenów bezpośrednio objętych ochroną przeciwpowodziową	ha	215 000	
4	Przyrost zretencjonowanej wody w ramach małej retencji	m ³	1 362 125	
5	Stopień redukcji zanieczyszczeń w wodach opadowych i roztopowych odprowadzanych do akwenu morskiego (węglowodory, ropopochodne)	%/rok	87	
6	Stopień redukcji zanieczyszczeń w wodach opadowych i roztopowych odprowadzanych do akwenu morskiego (zawiesiny ogólne)	%/rok	74	
7	Liczba nowych lub zmodernizowanych stanowisk pomiarowych i innych narzędzi	sztuk		317

VI.5.4. Priorytet IV - Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska

Celem Priorytetu IV jest ograniczanie negatywnego wpływu istniejącej działalności przemysłowej na środowisko i dostosowanie przedsiębiorstw do wymogów prawa wspólnotowego. W ramach IV Priorytetu realizowanych jest sześć działań:

- Działanie 4.1 – Wsparcie systemów zarządzania środowiskowego;
- Działanie 4.2 – Racjonalizacja gospodarki zasobami i odpadami w przedsiębiorstwach;
- Działanie 4.3 – Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie wdrażania Najlepszych Dostępnych Techniki (BAT);
- Działanie 4.4 – Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie gospodarki wodno-ściekowej;
- Działanie 4.5 – Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie ochrony powietrza;
- Działanie 4.6 – Wsparcie dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów innych niż komunalne.

Ogólna kwota alokacji finansowej na ten Priorytet wynosi **834.400** tys. euro, z tego wkład środków unijnych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego to **250.000** tys. euro, wkład publicznych środków krajowych **85.630** tys. euro, a przewidywana wielkość środków prywatnych wynosi **498.770** tys. euro.

Ze względu na rozdysponowanie w minionych latach większości środków alokacji budżetu UE przeznaczonych na Priorytet IV, w 2011 r. możliwe było zorganizowanie nowych konkursów jedynie w ramach działania 4.1.

Do końca 2011 r. zawarto łącznie 170 umów o dofinansowanie przedsięwzięć o wartości kosztorysowej **5.056.509** tys. zł, z czego wkład UE wynosi **722.900** tys. zł. W 2011 r. zawarto łącznie 37 umów o dofinansowanie przedsięwzięć o wartości kosztorysowej **480.700** tys. zł, z czego wydatki kwalifikowane wynoszą **381.759** tys. zł, a dofinansowanie ze środków UE **114.707** tys. zł.

Na przedsięwzięcia finansowane w formie dotacji na realizację zadań bieżących, w ramach działania 4.1, podpisano 22. umowy o wartości kosztorysowej **1.254** tys. zł, w tym kwota dofinansowania UE wynosiła **448** tys. zł, a na przedsięwzięcia inwestycyjne (działania 4.2-4.5) podpisano 15 umów o wartości kosztorysowej **479.446** tys. zł, w tym kwota dofinansowania ze środków UE wynosiła **114.259** tys. zł.

W wyniku rozstrzygniętego w 2011 r. konkursu w ramach działania 4.5 na liście rezerwowej przedsięwzięć rekomendowanych do dofinansowania znajdowało się nadal 14 przedsięwzięć (z 25) na łączną kwotę dofinansowania środkami UE **167.530** tys. zł. Niewystarczająca kwota

środków w tym działaniu w dalszym ciągu uniemożliwia zawieranie kolejnych umów. W 2011 r. sześciu beneficjentów zrezygnowało z przyznanego im dofinansowania na łączną kwotę **45.227** tys. zł. Głównymi przyczynami rezygnacji było unieważnienie postępowań przetargowych, powody techniczne lub finansowe.

Do końca 2011 r. zakończono realizację 115 przedsięwzięć o wartości kosztorysowej **2.080.558** tys. zł, w tym dofinansowanie UE wynosiło **262.415** tys. zł. Natomiast w samym 2011 r. zakończono realizację 55 przedsięwzięć o wartości kosztorysowej **1.706.287** tys. zł, z czego wkład UE wynosił **196.161** tys. zł.

W 2011 r. złożone zostały do BGK zlecenia płatności na kwotę **179.422** tys. zł, z planowanych **170.800** tys. zł (poz. 1.1.4 tabeli 34). Plan został zrealizowany w 105%.

Planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe, z umów zawartych w 2011 r., w ramach Priorytetu IV PO LiŚ oraz efekty osiągnięte w 2011 r. przedstawione są w tabeli 44.

Tabela 44 Planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2011 r. oraz efekty osiągnięte w 2011 r. w Priorytecie IV PO LiŚ

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Zmniejszenie emisji CO ₂	Mg/rok	52 598	1 248 403
2	Zmniejszenie emisji NO _x	Mg/rok	3 280	2 182
3	Zmniejszenie emisji pyłu	Mg/rok	206	1 361
4	Zmniejszenie emisji SO ₂	Mg/rok	272	10 301
5	Oszczędność zużycia wody	m ³ /rok	156 000	937 942
6	Zmniejszenie ilości ścieków przemysłowych wymagających oczyszczenia	m ³ /rok	146 042	
7	Średniodobowa ilość ścieków oczyszczonych w rok po zakończeniu projektu	m ³ /d	3 005	
8	Odpady poddane odzyskowi	Mg/rok	367	284 648
9	Ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów	Mg/rok	29 254	
10	Ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów łącznie z uniknięciem wytwarzania odpadów	Mg/rok	374	
11	Zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną	GJ/rok	670	
12	Zmniejszenie zapotrzebowania na energię elektryczną	MWh/rok	31	
13	Oszczędność zużycia energii	GJ/rok	240	32 306

W 2011 r., w ramach Programu dopłat do oprocentowania kredytów bankowych dla przedsięwzięć realizowanych przez przedsiębiorstwa dostosowujące się do wymogów ochrony środowiska, uzyskujących wsparcie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – Priorytet IV PO LiŚ, wydatkowano **142** tys. zł, wobec kwoty ujętej w planie w wysokości **150** tys. zł (poz. 1.1.1.2 tabeli 35) – realizacja planu – 95%. Dopłaty wygenerowały środki banku wypłacone beneficjentowi w kwocie **10.471** tys. zł.

VI.5.5. Priorytet V - Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych

Dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu dla przedsięwzięć wdrażanych w ramach Priorytetu V udzielane było w ramach programu priorytetowego – „Współfinansowanie V osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych”.

W 2011 r. prowadzono ocenę merytoryczną

złożonych wniosków o współfinansowanie przedsięwzięć ze środków Narodowego Funduszu. Dokonano oceny merytorycznej I stopnia jednego wniosku oraz oceny merytorycznej II stopnia 21 wniosków.

Zawartych zostało 19 umów współfinansowania ze środków Narodowego Funduszu przedsięwzięć wdrażanych w ramach Priorytetu V. Dane finansowe dotyczące zawartych w 2011 r. umów przedstawia tabela 45.

Tabela 45 Umowy zawarte w 2011 r. na współfinansowanie ze środków Narodowego Funduszu przedsięwzięć wdrażanych w ramach Priorytetu V PO IiŚ

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków z PO IiŚ (%)
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	1	631	5 132	12,3%
Dotacje na realizację zadań bieżących	6	2 597	17 801	14,6%
Dotacje mieszane	12	5 667	41 729	13,6%
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	12	2 461	41 729	5,9%
Dotacje na realizację zadań bieżących	12	3 206		7,7%
Razem	19	8 895	64 662	13,8%

Transfery środków z Priorytetu V dla beneficjentów nie są realizowane za pośrednictwem rachunków Narodowego Funduszu.

Na współfinansowanie przedsięwzięć wdrażanych w ramach tego Priorytetu, w 2011 r. ze środków Narodowego Funduszu, wydatkowanych zostało **1.148** tys. zł dotacji na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych, wobec planowanej kwoty **1.400** tys. zł (poz. 1.1.2 tabeli 35) – plan zrealizowano w 82%.

Ponadto wydatkowanych zostało **2.897** tys. zł dotacji na realizację zadań bieżących z planowanej do wypłaty kwoty **3.300** tys. zł – plan zrealizowano w 88% (poz. 2.1 tabeli 35).

VI.5.6. Priorytet IX - Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna

Celem Priorytetu IX jest zmniejszenie oddziaływania sektora energetyki na środowisko. W ramach wskazanego Priorytetu wsparcie uzyskują działania obejmujące zwiększenie stopnia wykorzystania energii pierwotnej w sektorze energetycznym i obniżenie energochłonności sektora publicznego oraz zwiększenie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych.

Narodowy Fundusz pełni funkcję Instytucji Wdrażającej dla działań 9.1, 9.2 i 9.3 Priorytetu IX PO IiŚ:

- Działanie 9.1 – Wysokosprawne wytwarzanie energii;
- Działanie 9.2 – Efektywna dystrybucja energii;
- Działanie 9.3 – Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej.

Planowana całkowita kwota alokacji finansowej przeznaczony na dofinansowanie ww. trzech działań wynosi **676.040** tys. euro, w tym **331.770** tys. euro pochodzi z Funduszu Spójności. Przewiduje się, że krajowe środki publiczne, zaangażowane w realizację trzech pierwszych działań Priorytetu IX, wyniosą **94.200** tys. euro, a środki prywatne **250.070** tys. euro.

Do końca grudnia 2011 r. wartość kosztorysowa dla 79 podpisanych umów o dofinansowanie wynosi **2.317.770** tys. zł, z czego **1.590.683** tys. zł to wydatki kwalifikowane, w tym **957.964** tys. zł to środki UE.

W 2011 r. zawarto 35 umów o wartości kosztorysowej **1.229.828** tys. zł, z czego wydatki kwalifikowane wynoszą **679.932** tys. zł, w tym środki UE **549.859** tys. zł.

Do końca 2011 r. zakończono realizację 14. przedsięwzięć o wartości kosztorysowej **243.762** tys. zł, w tym dofinansowanie UE wynosiło **75.343** tys. zł. Natomiast w samym 2011 r. zakończono realizację 11 przedsięwzięć o wartości kosztorysowej **153.469** tys. zł, z czego wkład UE wynosił **60.036** tys. zł.

W 2011 r. złożone zostały do BGK zlecenia płatności na kwotę **126.654** tys. zł, płatności zrealizowano w wysokości **121.125** tys. zł, z planowanych **122.330** tys. zł (poz. 1.1.5 tabeli 34). Plan został zrealizowany w 99%.

W 2011 r. złożone zostały do BGK zlecenia płatności na kwotę **126.654** tys. zł, płatności zrealizowano w wysokości

Planowane do uzyskania, efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2011 r. w ramach Priorytetu IX PO LiŚ oraz efekty osiągnięte w 2011 r. przedstawione są w tabeli 46.

Tabela 46 Planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2011 r. oraz efekty osiągnięte w 2011 r. w Priorytecie IX PO LiŚ

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	79 666	
2	Ilość zaoszczędzonej energii w wyniku realizacji projektów termomodernizacyjnych	MWh/rok	19 683	11 594
3	Zmniejszenie emisji CO ₂	Mg/rok	96 458	
4	Zmniejszenie zapotrzebowania na energię ciepłą	GJ/rok	754 230	
5	Zmniejszenie zapotrzebowania na energię elektryczną	MWh/rok	22 133	
6	Ilość wytworzonej energii cieplnej w kogeneracji	GJ/rok	132 000	
7	Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	217 923	
8	Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej w wyniku realizacji projektów	MWh/rok	21 608	
9	Zwiększenie produkcji energii elektrycznej	MWh/rok	7 680	
10	Zmiana emisji głównych zanieczyszczeń powietrza: dwutlenek siarki, tlenki azotu, pyły, dwutlenek węgla	tony/rok	3 914	
11	Energia wytworzona w OZE w wyniku realizacji projektów	GJ/rok		231
12	Uniknięte emisje CO ₂ związane z oszczędnościami energii w wyniku realizacji projektów	tys. ton/rok		4

Program priorytetowy realizowany w Narodowym Funduszu w zakresie Priorytetu IX to „Współfinansowanie IX osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna; część 1) – Dopłaty do oprocentowanych kredytów bankowych dla przedsięwzięć realizowanych w ramach działania 9.3”.

W wyniku funkcjonowania ww. programu banki wypłaciły w 2011 r. beneficjentom Priorytetu IX PO LiŚ **3.335** tys. zł.

VI.5.7. Pomoc techniczna z PO IiŚ

W 2011 r. Narodowy Fundusz, jako beneficjent Pomocy Technicznej z Funduszu Spójności, w ramach Priorytetu XV PO IiŚ, otrzymywał refundację poniesionych wydatków w ramach rocznych planów działań 2011 (RPD) w sektorach środowisko oraz energetyka. Otrzymał również zwrot poniesionych wydatków z tytułu wniosków o płatności końcowe z RPD 2010. W zakresie wydatków kwalifikowanych refundacja następowała w ramach następujących działań:

- Działanie 15.1 – Sprawne zarządzanie programem – koszty wynagrodzeń, sprzęt komputerowy, oprogramowanie, wyposażenie, wyjazdy na kontrole, inne wyjazdy służbowe, szkolenia pracowników, wydatki związane z systemem finansowo-księgowym, usługi i dostawy;
- Działanie 15.2 – Informacja i promocja – szkolenia beneficjentów, materiały informacyjne i promocyjne;
- Działanie 15.3 – Działania ewaluacyjne (tylko w sektorze energetyka).

W sektorze środowisko w 2011 r. zrealizowane zostało 88% z zaplanowanych **14.945** tys. zł wydatków kwalifikowanych, natomiast w sektorze energetyka 84% z zaplanowanych **3.904** tys. zł.

Narodowy Fundusz otrzymał refundację poniesionych wydatków związanych z realizacją PO IiŚ z tytułu wniosków o płatności końcowe RPD 2010 oraz wniosków o płatności pośrednie RPD 2011 w łącznej wysokości **20.568** tys. zł, z czego **18.100** tys. zł w ramach sektora środowisko i **2.468** tys. zł w ramach sektora energetyka.

Ze środków pomocy technicznej PO IiŚ w ramach Priorytetu XV PO IiŚ, w zakresie kosztów wynagrodzeń i pochodnych od nich, w 2011 r. nastąpiła refundacja w wysokości **18.401** tys. zł (część wykonania wykazywana w poz. II.1.1.1-II.1.1.3 w części A tabeli 5). Podobnie w zakresie kosztów biura, wykazywanych w poz. II.1.1.4-II.1.1.6 w ww. tabeli refundacji podlegały m.in.: podnoszenie kwalifikacji (głównie szkolenia pracowników Narodowego Funduszu i beneficjentów) – kwota **286** tys. zł oraz działania informacyjne i promocyjne – kwota **872** tys. zł. Ze środków pomocy technicznej PO IiŚ sfinansowano również zakupy sprzętu komputerowego i oprogramowania (koszty wykazywane w poz. II.1.2 ww. tabeli) – kwota **415** tys. zł. oraz budowę Generatora Wniosków o Płatność PO IiŚ – kwota – **165** tys. zł.

Planowane do uzyskania wskaźniki realizacji celów Priorytetu XV PO IiŚ oraz wskaźniki osiągnięte zawiera tabela 47.

Tabela 47 Planowane do uzyskania wskaźniki realizacji Pomocy technicznej oraz uzyskane wskaźniki w 2011 r. w ramach sektora środowisko i energetyka

Poz.	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość wskaźników w umowach podpisanych w sektorze środowisko i energetyka w 2011 r.	Wartość wskaźników osiągniętych w sektorze środowisko i energetyka w 2011 r.
1	Liczba utworzonych miejsc pracy finansowanych ze środków programu	etatomiesiąc	1 560	1 519
2	Liczba zakupionych zestawów komputerowych (laptopy, serwery, komputery)	szt.	10	11
3	Liczba przeprowadzonych szkoleń, warsztatów, treningów, wizyt studyjnych	szt.	84	87
4	Liczba przeszkolonych osób	l. osób	359	421
5	Liczba opublikowanych tekstów, ulotek i broszur promujących PO liŚ	szt.	4 000	4 005
6	Liczba zorganizowanych konferencji, seminariów, warsztatów, konsultacji oraz spotkań o charakterze informacyjnym	szt.	21	9
7	Liczba przeszkolonych osób	l. osób	1 400	549
8	Liczba zrealizowanych badań ewaluacyjnych oraz analiz i ekspertyz	szt.	1	1

VI.6. Pozostałe środki europejskie

VI.6.1. Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego

Wszystkie umowy dla przedsięwzięć zatwierdzonych w ramach naborów przeprowadzonych w 2007 r. i 2008 r. oraz współfinansowanych w ramach perspektywy finansowej NMF i MF EOG 2004-2009 zostały podpisane do końca 2010 r.

Z planowanej do wypłaty w 2011 r. kwoty **80.000** tys. zł wypłacono **72.237** tys. zł – plan zrealizowano w 90% (poz. 1.2 tabeli 34).

Tabela 48 przedstawia dokonane w 2011 r. wypłaty dla beneficjentów w podziale na kierunki wydatkowania środków.

Tabela 48 Wypłaty środków na finansowanie przedsięwzięć w ramach NMF i MF EOG w 2011 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Przeznaczenie środków	Plan 2011 r.	Wykonanie 2011 r. (tys. zł)	Wskaźnik 5/4 (%)
1	2	3	4	5	6
1	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	Ochrona wód	80 000	30 810	90,3%
2		Ochrona ziemi		9 509	
3		Ochrona atmosfery i klimatu		13 441	
4	Promowanie zrównoważonego rozwoju	17 932			
5	Dotacje na realizację zadań bieżących	Wzmocnienie zdolności administracyjnych		545	
	Razem		80 000	72 237	90,3%

Uzyskane wielkości efektów ekologicznych i rzeczowych z umów zakończonych w 2011 r. w ramach NMF i MF EOG przedstawione są w tabeli 49.

Tabela 49 Efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zakończonych w 2011 r. dla przedsięwzięć wdrażanych w ramach NMF i MF EOG

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu z umów zakończonych
1	Odpady poddane odzyskowi	Mg/rok	840
2	Odpady zbierane selektywnie	Mg/rok	1 400
3	Ograniczenie strumienia odpadów trafiających na składowisko	Mg/rok	2 940
4	Powierzchnia składowiska zamkniętego i poddanego rekultywacji	ha	1
5	Równoważna Liczba Mieszkańców po rozbudowie/ przebudowie i/lub modernizacji	RLM	10 000
6	Przyrost ilości mieszkańców objętych systemem zbierania ścieków	Mk/RLM	18 044
7	Równoważna Liczba Mieszkańców ścieków oczyszczonych, w rok po zakończeniu projektu	RLM	7 000
8	Usunięty ładunek azotu ogólnego	t/rok	74
9	Zmniejszenie emisji CO ₂	Mg/rok	5 025
10	Zmniejszenie zapotrzebowania na energię ciepłą	GJ/rok	114 978

VI.6.2. Instrument Finansowy LIFE+

Dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu dla przedsięwzięć wdrażanych w ramach LIFE+ udzielane było w ramach programu priorytetowego – „Współfinansowanie LIFE+”.

W roku 2011 rozstrzygnięty został nabór wniosków do LIFE+ z 2010 r. W maju 2011 r. Komitet Sterujący LIFE+ w Brukseli zaakceptował listę wniosków do współfinansowania ze środków tego instrumentu finansowego w ramach alokacji za 2010 rok, wśród których znalazło się 7 wniosków z Polski. Na realizację tych wniosków Polska otrzyma **9.467** tys. euro. Dodatkowo zaakceptowany został wniosek z Irlandii, którego partnerem jest podmiot polski. Łącznie do Polski wpłynie blisko **9.811** tys. euro z przysługującej Polsce alokacji w wysokości ok. **11.537** tys. euro. W naborze 2010 Polska wykorzystwała zatem około 85% przysługującej jej alokacji.

W 2011 r. Narodowy Fundusz podpisał 7 umów o współfinansowanie przedsięwzięć, których podsumowanie zostało przedstawione w tabeli 50.

Tabela 50 Umowy zawarte w 2011 r. na współfinansowanie ze środków Narodowego Funduszu przedsięwzięć wdrażanych w ramach LIFE+

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	2	11 364	25 274	45,0%
Dotacje na realizację zadań bieżących	2	5 037	12 289	41,0%
Dotacje mieszane	1	3 344	7 471	44,8%
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	1	40	7 471	0,5%
Dotacje na realizację zadań bieżących	1	3 304		44,2%
Środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych	2	14 757	29 513	50,0%
Razem	7	34 502	74 547	46,3%

W wyniku podjętych przez Narodowy Fundusz działań propagujących LIFE+ wśród potencjalnych beneficjentów, zostało przekazanych do Komisji Europejskiej w 2011 r. 61 wniosków o kosztach kwalifikowanych w łącznej wysokości ok. **162.127** tys. euro, wnioskowanym dofinansowaniu z budżetu UE w wysokości ok. **85.585** tys. euro i oczekiwanej kwocie dotacyjnego współfinansowania ze środków Narodowego Funduszu w wysokości ok. **66.535** tys. euro. Dodatkowo Narodowy Fundusz rozpatrzył pozytywnie 5 wniosków, w których podmioty polskie są partnerami projektów międzynarodowych, na kwotę dotacyjnego współfinansowania ze środków Narodowego Funduszu **2.122** tys. euro. Wnioskowana w ramach naboru 2011 r. kwota dofinansowania ze środków LIFE+ prawie pięciokrotnie przewyższa wartość przeznaczoną dla Polski na wskazany rok alokacji.

Transfery środków LIFE+ dla beneficjentów nie są realizowane za pośrednictwem rachunków Narodowego Funduszu, odbywa się to bezpośrednio z rachunku Komisji Europejskiej.

W ramach dotacji na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych z planowanej do wypłaty kwoty **2.060** tys. zł wydatkowanych zostało **962** tys. zł (poz. 1.3 tabeli 35) – plan zrealizowano w 47%.

Z planu wynoszącego **7.140** tys. zł (poz. 2.3 tabeli 35) na współfinansowanie w formie dotacji na realizację zadań bieżących przedsięwzięć z LIFE+, ze środków Narodowego Funduszu wydatkowanych zostało **6.445** tys. zł – plan zrealizowano w 90%.

W ramach środków, przekazanych do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych, wypłaty wyniosły **831** tys. zł z planowanej kwoty **920** tys. zł – plan zrealizowano w 90% (poz. 3.1 tabeli 35).

VI.6.3. Ekologiczny Fundusz Partnerski PHARE

Narodowy Fundusz realizuje zadania finansowane ze środków Ekologicznego Funduszu Partnerskiego PHARE (EFP PHARE) zgodnie z umową, podpisaną z Ministrem Środowiska w sprawie przygotowania i realizacji przedsięwzięć w ramach V Programu Indykatoryjnego EFP PHARE, z budżetem w wysokości **16.000** tys. zł. Piąty Program Indykatoryjny obejmuje pakiety przedsięwzięć, których realizacja winna przyczynić się do osiągnięcia głównych celów wynikających z zobowiązań Polski, jako Państwa Członkowskiego UE tj.:

- doradztwo i ekspertyzy;
- wzmocnienie instytucjonalne;
- działania promocyjne, informacyjne i publikacje.

Zgodnie z ww. umową Narodowy Fundusz jest odpowiedzialny za realizację przedsięwzięć przedstawianych i przygotowywanych przez Ministerstwo Środowiska.

W ramach V Programu Indykatoryjnego podpisano w tym czasie 18 umów na kwotę 1.101 tys. zł (poz. 2.2 tabeli 2) na zgłoszone przez Ministerstwo Środowiska przedsięwzięcia. Z tytułu zrealizowanych umów wydatkowano kwotę **853** tys. zł, z planowanych **800** tys. zł (poz. 3.2 tabeli 34) – realizacja planu w 107%. Wyплаты środków wynikają z liczby faktycznie przekazanych do realizacji przez Ministerstwo Środowiska przedsięwzięć i wypłat z zawartych umów.

VI.6.4. Ekologiczny Fundusz Partnerski SIDA

Przepływy środków powierzonych w ramach Ekologicznego Funduszu Partnerskiego SIDA prezentowane są w ewidencji bilansowej Narodowego Funduszu. Środki SIDA pochodzą z przyznanej Polsce przez Szwecję dotacji na współfinansowanie w formie pożyczek preferencyjnych przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska. Ze spłat tych pożyczek powstał tzw. Szwedzki fundusz rewolwingowy. W 2011 r. dofinansowanie udzielane było w ramach programu „Realizacja przedsięwzięć finansowanych ze środków pochodzących z darowizny Królestwa Szwecji” W 2011 r. w zakresie środków SIDA podpisana została jedna umowa o dofinansowanie (poz. 2.3 tabeli 2).

Z zaplanowanej do wydatkowania w 2011 r. kwoty **1.150** tys. zł wypłacono **1.221** tys. zł. (poz. 3.3 tabeli 34) – realizacja planu w 106%.

VII. Kadra pracownicza Narodowego Funduszu

VII.1. Zatrudnienie

W dniu 31 grudnia 2011 r. zatrudnienie w Biurze Narodowego Funduszu wyniosło 522,0 etatów przeliczeniowych, tj. 529 osób. W stosunku do 31 grudnia 2010 r. zmniejszyło się o 0,2%. W ciągu roku zatrudnienie podjęło 48 osób, natomiast zaprzestało wykonywania pracy 50 osób. Średnioroczne zatrudnienie w roku 2011 wyniosło 537,9 etatów przeliczeniowych. W stosunku do 2010 r. wzrosło o 5,4% .

Zaangażowanie pracowników Narodowego Funduszu w obsługę Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko wyrażane jest w postaci wskaźnika określonego w Rocznym Planie Działań (RPD), obrazującego liczbę utworzonych miejsc pracy finansowanych ze środków programu (PO IiŚ). Wartość docelowa tego wskaźnika na rok 2011 określona została w RPD na poziomie 1.255 etatomiesięcy w sektorze środowisko, a w sektorze energetyka – 305 etatomiesięcy. Wykonanie odpowiednio wyniosło: w sektorze środowiska 1.220,9 etatomiesięcy (97%) i w sektorze energetyka 298,8 etatomiesięcy (98%).

Strukturę zatrudnienia w 2011 r. przedstawia tabela 51.

Tabela 51 Zatrudnienie w Narodowym Funduszu w 2011 r.

Staż pracy w NFOŚiGW		Wiek		Struktura		Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych	
lata	liczba osób	lata	liczba osób	stanowisko	liczba osób	komórki organizacyjne	liczba osób
do 1	9	do 30	84	kadra kierownicza	64	Zarząd	4
1-3	132	31-40	211	ekspert	0	finansowe, ekonomiczne i planistyczne	101
				doradca, radca prawny	56		
4-6	160	41-50	109	główny specjalista	104		
7-10	75			starszy specjalista	81		
11-14	72	51-60	93	specjalista	108	ekologiczne	253
				starszy inspektor	62		
15 i więcej	81	pow. 60	32	inspektor	37	wspomagające	171
				pozostali	17		

Wyższym wykształceniem legitymuje się 480 osób, tj. 90,7% ogółu pracowników. Ukończone studia podyplomowe posiada 244. pracowników, natomiast innymi dodatkowymi specjalistycznymi uprawnieniami zawodowymi legitymuje się prawie 14% zatrudnionych.

VII.2. Zarządzanie zasobami ludzkimi

W roku 2011 kontynuowano realizację strategii zarządzania zasobami ludzkimi, w tym przeprowadzono pierwszą ocenę pracowników w Systemie Okresowych Ocen Pracowniczych (SOOP), w tym ocenę 360⁰ kadry kierowniczej oraz wprowadzono „Zasady awansowania pracowników w NFOŚiGW”. Zawierają one jednolite reguły postępowania, dzięki czemu proces ten jest jawny, obiektywny i dostępny dla wszystkich. Prowadzono dialog z partnerami społecznymi w tym zakresie.

Stosowano elastyczne formy zatrudnienia pracowników, w tym poprzez umowy w celu zastępstwa, a także zmniejszenie wymiaru zatrudnienia, również pracowników uprawnionych do urlopu wychowawczego. Propagowano zwłaszcza zatrudnienie w formie telepracy.

Działano w unormowaniach Kodeksu etyki pracowników Narodowego Funduszu.

Prowadzono projekt bezpłatnych praktyk studenckich, w roku 2011 odbyło je 9. studentów. W celu uregulowania i usprawnienia tego procesu wprowadzono „Procedurę odbywania praktyk oraz staży w Biurze Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej”.

VII.3. Szkolenia

Działalność szkoleniowa prowadzona w roku 2011 przez Narodowy Fundusz we wszystkich jej formach, objęła 85% przeciętnie zatrudnionych. Przeszkolonych zostało łącznie 462. pracowników z 172. tematów, wykorzystując 1.058 miejsc szkoleniowych. Jest to potwierdzeniem systematycznej realizacji strategii szkoleniowej „Narodowy Fundusz - organizacją uczącą się”. Priorytetem objęte były szkolenia w zakresie doskonalenia wiedzy zawodowej oraz umiejętności związanych z wdrażaniem, obsługą i zarządzaniem środkami europejskimi, w szczególności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, a także doskonalenia umiejętności praktycznego stosowania procedur

obowiązujących przy zarządzaniu środkami Funduszu Spójności, w tym na okres programowania na lata 2007-2013.

Kwalifikacje zawodowe podniosło ponad 88% pracowników zaangażowanych w PO IiŚ. Przeszkolonych zostało łącznie 212. pracowników z 88. tematów, wykorzystując 489 miejsc szkoleniowych.

Wszyscy pracownicy Narodowego Funduszu mieli równy dostęp do szkoleń.

VIII. Stosowanie zasad społecznej odpowiedzialności w działaniach Narodowego Funduszu w 2011 r.

Zarówno w działalności statutowej a więc finansowaniu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, jak również w działaniach towarzyszących oraz w organizacji pracy biura Narodowy Fundusz stosował w 2011 roku zasady społecznej odpowiedzialności ze szczególnym uwzględnieniem dialogu społecznego i zmniejszeniem negatywnego wpływu na środowisko.

1) Cykliczne spotkania

W lutym 2011 r. zainicjowany został cykl spotkań w ramach **Forum „Dobre praktyki w gospodarce odpadami”**, kontynuowane były spotkania **Klubu NFOŚiGW** oraz **Forum „Energia-Efekt-Środowisko”**. Spotkania tworzą wspólną przestrzeń dla m.in. dialogu, wymiany poglądów, konsultacji społecznych. Pełnią też funkcję edukacyjną. Biorą w nich udział zarówno pracownicy Narodowego Funduszu, jak też osoby spoza niego, w tym przedstawiciele pozarządowych organizacji ekologicznych.

Forum „Dobre praktyki w gospodarce odpadami” jest wspólną inicjatywą Ministerstwa Środowiska i Narodowego Funduszu, mającą na celu stworzenie platformy wymiany myśli, poglądów i doświadczeń kluczowych podmiotów na rynku gospodarki odpadami, w kontekście nowej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i w efekcie przejęcia zarządzania odpadami przez gminy.

Spotkania **Klubu NFOŚiGW** pełnią rolę otwartego forum dla wymiany poglądów, prowadzenia polemik i dyskusji na najciekawsze i najbardziej aktualne tematy z dziedziny szeroko pojętej ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Tłem do tych otwartych dyskusji są cykliczne wykłady specjalistów m.in. na temat:

- inteligentnych sieci energetycznych;
- zagadnień ekologii w aglomeracjach miejskich;
- aktywnej edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju;
- ewolucji europejskiego systemu handlu emisjami;
- technologii fotowoltaicznych;
- ograniczania emisji metali ciężkich.

Narodowy Fundusz realizuje inicjatywę programową **Forum „Energia-Efekt-Środowisko”** dla pogłębiania wiedzy, właściwego przygotowania i promocji zagadnień poprawy ochrony klimatu, efektywności energetycznej i energooszczędności. Ponadto zwraca uwagę społeczną na promowanie odnawialnych źródeł energii i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. W 2011 r. dwa spotkania poświęcone były aspektom środowiskowym wydobycia gazu z łupków. Odbywające się w ramach Forum spotkania oraz imprezy z nim powiązane pozwalają na

wypracowanie dokumentów i przeprowadzenie konsultacji przygotowywanych przez Narodowy Fundusz programów priorytetowych z zakresu efektywności energetycznej. W pracach Forum, oprócz pracowników Narodowego Funduszu, uczestniczą przedstawiciele ministerstw, Urzędu Regulacji Energetyki, świata nauki i techniki, izb gospodarczych wytwórców i odbiorców energii, EBOiR, BGK S.A., Agencji Rozwoju Przemysłu S.A., agencji i fundacji promujących efektywne wykorzystanie energii, przedsiębiorców, firm konsultingowych i inni. W 2011 r. dodatkowo zaproszono specjalistów z USA i Wielkiej Brytanii. Uwzględniając ww. konsultacje powstały programy: „Efektywne zarządzanie energią” (część 1 „Audyty energetyczne”, część 2 „Działania inwestycyjne w zakresie efektywnego wykorzystania energii w dużych przedsiębiorstwach”) i „Inteligentne sieci energetyczne” (od II kwartału 2012 r.) oraz rozpoczęto prace analityczne nad programem priorytetowym dofinansowania budownictwa energooszczędnego.

2) Stworzenie portalu intranetowego „**Enfoś-news**”

W czerwcu 2011 r. uruchomiony został portal intranetowy dla pracowników Narodowego Funduszu - pierwsza tego typu platforma wymiany poglądów, myśli oraz informacji. Na portalu zamieszczane są systematycznie aktualne teksty przygotowywane przez pracowników z różnych działów, jest możliwość zamieszczania autorskich zdjęć, komentarzy, opinii, propozycji, ogłoszeń. Serwis informuje zarówno o najważniejszych wydarzeniach w działalności Narodowego Funduszu, jak też o zainteresowaniach pracowników w życiu prywatnym - pełni też funkcję edukacyjną.

Dzięki portalowi pracownicy mogą się lepiej poznać, integrować oraz identyfikować z instytucją. Portal umożliwia komunikację wielokierunkową, nie tylko Zarządu z pracownikami, ale też pracowników z Zarządem oraz z kolegami i koleżankami z innych komórek organizacyjnych.

3) Telepraca oraz zadaniowy czas pracy

W 2011 roku kontynuowana była możliwość świadczenia przez etatowych pracowników Narodowego Funduszu telepracy, tj. wykonywania zadań i obowiązków służbowych z domu, bez konieczności codziennego przyjeżdżania do siedziby Narodowego Funduszu. Z telepracy mógł skorzystać każdy pracownik, którego charakter pracy określa się zadaniowo. Telepraca jest korzystna dla osób opiekujących się dzieckiem lub osobą starszą, jak też dla osób, których miejsce zamieszkania jest znacznie oddalone od siedziby Narodowego Funduszu. W 2011 systemem telepracy objętych było 35. pracowników.

4) Zorganizowanie dwóch specjalnych kierunków studiów

Oprócz różnych możliwości oraz form doszkalania pracowników w roku 2011 zorganizowane zostały, po raz pierwszy, dedykowane specjalnie dla pracowników Narodowego Funduszu roczne studia podyplomowe. Po przeprowadzeniu wśród pracowników ankietowego rozeznania potrzeb, wybrane zostały dwa kierunki studiów: „Doradca ds. ochrony środowiska” oraz „Przygotowanie projektów oraz zarządzanie projektami UE”. Wszyscy, 40. pracowników, ukończyli je w terminie i z sukcesem.

5) Działania na rzecz racjonalnego gospodarowania zasobami biura Narodowego Funduszu

Podjęte zostały i nadal są podejmowane liczne inicjatywy mające na celu ograniczenie zużycia energii oraz zasobów, m.in. poprzez: instalację kolektorów, zmniejszenie zużycia papieru, proekologiczną konfigurację urządzeń oraz segregację i recykling odpadów.

Narodowy Fundusz planuje przeprowadzenie audytu energetycznego budynków z analizą zużycia energii oraz opracowanie 5-letniego programu mającego na celu minimalizację zużycia energii.

6) W 2011 Narodowy Fundusz w konsekwentny sposób uwzględniał przy zamówieniach aspekty związane z ochroną środowiska oraz zrównoważonym rozwojem (m.in. ekologiczne materiały promocyjne, certyfikowany papier biurowy, Eko-edukacyjne kalendarze).

Ponadto, w raporcie za 2011 r „Odpowiedzialny Biznes w Polsce”, Wydawca – Forum Odpowiedzialnego Biznesu – po raz pierwszy wprowadził nową kategorię „Odpowiedzialność Administracji Publicznej”, prezentując na przykładzie Narodowego Funduszu dobre praktyki w tym sektorze.

VIII. Załączniki

Załącznik 1

KPMG Audyt Sp. z o.o.
ul. Chłodna 51
00-867 Warszawa
Poland

Telefon +48 22 528 11 00
Fax +48 22 528 10 09
E-mail kpmg@kpmg.pl
Internet www.kpmg.pl

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania finansowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z siedzibą w Warszawie, ul. Konstruktorska 3A („Narodowy Fundusz”), na które składa się wprowadzenie do sprawozdania finansowego, bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2011 r., rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w kapitale własnym oraz rachunek przepływów pieniężnych za rok obrotowy kończący się tego dnia oraz dodatkowe informacje i objaśnienia.

Odpowiedzialność Zarządu oraz Rady Nadzorczej

Zarząd Narodowego Funduszu jest odpowiedzialny za prawidłowość ksiąg rachunkowych, sporządzenie i rzetelną prezentację tego sprawozdania finansowego oraz sporządzenie sprawozdania z działalności zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. nr 152, poz. 1223 z późniejszymi zmianami) („ustawa o rachunkowości”) oraz wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi i innymi obowiązującymi przepisami. Zarząd Narodowego Funduszu jest odpowiedzialny również za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną, aby sporządzane sprawozdania finansowe były wolne od nieprawidłowości powstałych wskutek celowych działań lub błędów.

Zgodnie z ustawą o rachunkowości, Zarząd Narodowego Funduszu oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności spełniały wymagania przewidziane w tej ustawie.

Odpowiedzialność Biegłego Rewidenta

Naszym zadaniem jest, w oparciu o przeprowadzone badanie, wyrażenie opinii o tym sprawozdaniu finansowym oraz prawidłowości ksiąg rachunkowych stanowiących podstawę jego sporządzenia. Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień rozdziału 7 ustawy o rachunkowości, krajowych standardów rewizji finansowej wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce oraz Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej. Regulacje te nakładają na nas obowiązek postępowania zgodnego z zasadami etyki oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, że sprawozdanie finansowe i księgi rachunkowe stanowiące podstawę jego sporządzenia są wolne od istotnych nieprawidłowości.

1

KPMG Audyt Sp. z o.o., a Polish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity.

KPMG Audyt Sp. z o.o., jest polską spółką z ograniczoną odpowiedzialnością i członkiem sieci KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Cooperative (“KPMG International”), podmiotem prawa szwajcarskiego.

Spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

KRS 0000104753
Kapitał zakładowy:
125 000 PLN
NIP 526-10-24-841
REGON 010939471

du

Badanie polega na przeprowadzeniu procedur mających na celu uzyskanie dowodów badania dotyczących kwot i informacji ujawnionych w sprawozdaniu finansowym. Wybór procedur badania zależy od naszego osądu, w tym oceny ryzyka wystąpienia istotnej nieprawidłowości sprawozdania finansowego na skutek celowych działań lub błędów. Przeprowadzając ocenę tego ryzyka bierzemy pod uwagę kontrolę wewnętrzną związaną ze sporządzeniem oraz rzetelną prezentacją sprawozdania finansowego w celu zaplanowania stosownych do okoliczności procedur badania, nie zaś w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności działania kontroli wewnętrznej w jednostce. Badanie obejmuje również ocenę odpowiedności stosowanej polityki rachunkowości, zasadności szacunków dokonanych przez Zarząd Narodowego Funduszu oraz ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania finansowego.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania.

Opinia

Naszym zdaniem, załączone sprawozdanie finansowe Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przedstawia rzetelnie i jasno sytuację majątkową i finansową Narodowego Funduszu na dzień 31 grudnia 2011 r., wynik finansowy oraz przepływy pieniężne za rok obrotowy kończący się tego dnia, zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określonymi w ustawie o rachunkowości i wydanych na jej podstawie przepisach wykonawczych, jest zgodne z wpływającymi na treść sprawozdania finansowego przepisami prawa i postanowieniami statutu Narodowego Funduszu oraz zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych, we wszystkich istotnych aspektach, ksiąg rachunkowych.

Inne kwestie

Do dnia zakończenia badania Narodowy Fundusz był w trakcie sporządzania sprawozdania z działalności. W związku z tym za bezprzedmiotowe uznaliśmy jego rozpatrywanie.

W imieniu KPMG Audyt Sp. z o.o. nr ewidencyjny 458
ul. Chłodna 51, 00-867 Warszawa

Biegły rewident nr 10144
Dorota Kamińska

Biegły rewident nr 90060
Dyrektor
Wojciech Stópka

9 marca 2012 r.
Warszawa

Załącznik 2 Podstawowe dane finansowe Narodowego Funduszu w 2011 r. (tys. zł)

AKTYWA		2010	2011
Aktywa trwałe		5 894 083	5 730 907
1	Wartości niematerialne i prawne	550	568
2	Rzeczowe aktywa trwałe	51 986	60 659
3	Należności długoterminowe	4 970 866	4 802 355
4	Inwestycje długoterminowe	870 681	867 324
Aktywa obrotowe		3 715 127	5 003 236
1	Zapasy	34	10
2	Należności krótkoterminowe	824 289	716 035
	Należności od pozostałych jednostek	824 289	716 035
3	Inwestycje krótkoterminowe	2 890 804	4 287 191
	Krótkoterminowe aktywa finansowe	2 890 804	4 287 191
	w pozostałych jednostkach	1 832 651	1 290 636
	środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	1 058 153	2 996 555
AKTYWA RAZEM		9 609 210	10 734 142

PASYWA		2010	2011
Kapitał (fundusz) własny		9 579 392	10 697 597
1	Kapitał (fundusz) podstawowy	7 636 238	8 884 162
2	Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe	695 230	695 230
3	Zysk (strata) z lat ubiegłych		
4	Zysk (strata) netto	1 247 924	1 118 205
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania		29 818	36 545
1	Rezerwy na zobowiązania	12 576	13 583
2	Zobowiązania krótkoterminowe	17 242	16 699
3	Rozliczenia międzyokresowe		6 263
PASYWA RAZEM		9 609 210	10 734 142

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT		2010	2011
A.	Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	2 055 838	2 075 897
A.1	Oplaty i kary za korzystanie ze środowiska	391 648	398 647
A.2	Oplaty eksploatacyjne i koncesyjne	223 703	250 227
A.3	Oplaty produktowe	3 718	4 349
A.4	Oplaty rejestracyjne za wydanie pozwolenia zintegrowanego	1 264	1 263
A.5	Oplaty o których mowa w art. 142 ustawy Prawo wodne	7 526	10 268
A.6	Oplaty za przyznanie uprawnień do emisji	134	530
A.7	Oplaty wynikające z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	346 893	363 070
A.8	Oplaty za substancje zubożające warstwę ozonową	1 148	46
A.10	Oplaty zastępcze i kary wynikające z ustawy Prawo energetyczne	739 784	880 091
A.12	Oplaty i kary wynikające z ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	4 413	534
A.9	Kary wynikające z ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych	198	83
A.11	Kary wynikające z ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów	266	253
A.13	Kary wynikające z ustawy o bateriach i akumulatorach	6	0
A.14	Kary wynikające z ustawy o odpadach	233	3 471
A.13	Wpływy z nawiązek wymierzanych na podstawie kodeksu karnego		3
A.15	Wpływy ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji	320 055	132 925
A.16	Dotacje z budżetu państwa	10 051	21 028
A.17	Pozostałe przychody	4 798	9 108
B.	Koszty działalności operacyjnej	1 078 343	1 332 793
B.1	Wydatki związane z dofinansowaniem ochrony środowiska	998 114	1 248 429
	Dotacje, w tym:	966 224	1 230 768
	dofinansowanie zadań realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe		276 149
	Częściowe umorzenia pożyczek	29 338	17 653
	Koszty obsługi programów zagranicznych	2 552	
	Pozostałe wydatki		7
B.2	Koszty funkcjonowania organów i biura	80 229	84 364
C.	Zysk/strata ze sprzedaży (A-B)	977 495	743 104
D.	Pozostałe przychody operacyjne	338	14 405
D.1	Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	1	70
D.2	Inne przychody operacyjne	337	14 335
E.	Pozostałe koszty operacyjne	128	44
E.1	Inne koszty operacyjne	128	44
F.	Zysk/strata na działalności operacyjnej (C+D-E)	977 705	757 465
G.	Przychody finansowe	272 489	367 846
G.1	Dywidendy i udziały w zyskach	1	
G.2	Odsetki	259 038	333 750
G.3	Zysk ze zbycia inwestycji	101	
G.4	Inne	13 349	34 096
H.	Koszty finansowe	2 270	7 106
H.1	Odsetki	1 294	513
H.2	Aktualizacja wartości inwestycji	811	350
H.3	Inne	165	6 243
I.	Zysk/strata na działalności (F+G-H)	1 247 924	1 118 205
J.	Wynik zdarzeń nadzwyczajnych		
K.	Zysk/strata brutto = netto (I+/-J)	1 247 924	1 118 205

RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH		2010	2011
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk / strata netto		1 247 924	1 118 205
Korekty razem		-525 016	199 905
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		722 908	1 318 110
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy		323 802	623 183
Wydatki		978 733	2 890
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		-654 931	620 292
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
D. Przepływy pieniężne netto, razem (A+/-B+/-C)		67 977	1 938 402
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych		67 977	1 938 402
F. Środki pieniężne na początek okresu		990 176	1 058 153
G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/-D)		1 058 153	2 996 555

ZESTAWIENIE ZMIAN w FUNDUSZU WŁASNYM		2010	2011
I Fundusz własny na początek okresu (BO)		8 331 468	9 579 392
la. Fundusz własny na początek okresu (BO), po korektach			
Fundusz podstawowy (statutowy) na początek okresu		6 518 806	7 636 238
Fundusz podstawowy (statutowy) na koniec okresu		7 636 238	8 884 162
Pozostałe fundusze rezerwowe na koniec okresu		695 230	695 230
Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu			
Wynik netto		1 247 924	1 118 205
II. Fundusz własny na koniec okresu (BZ)		9 579 392	10 697 597

Załącznik 3 Wydatkowanie w 2011 r. środków w układzie programów priorytetowych Narodowego Funduszu

Wydatkowanie środków w 2011 r. w układzie programów priorytetowych NFOŚiGW (dane w tys. zł)																							
Wydatkowanie środków Narodowego Funduszu																							
Poz.	Kierunki wydatkowania środków	DOTACJE																					
		Dotacje na realizację zadań bieżących			Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych															POŻYCZKI	RAZEM ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO FUNDUSZU (16+17)	Wydatkowanie środków europejskich obsługiwanych lub będących w dyspozycji Narodowego Funduszu	WYDATKOWANIE ŚRODKÓW NARODOWEGO FUNDUSZU I PRZY UDZIALE NARODOWEGO FUNDUSZU (18+19)
		RAZEM (4+5)	dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych		dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych			dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych			dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych			Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	Środki przekazane za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa państwowym jednostkom budżetowym	RAZEM DOTACJE (3+4+14+15)							
			Pozostałe dotacje	dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	Pozostałe dotacje	RAZEM (7+10)	RAZEM (8+9)	Umorzenia pożyczek	Pozostałe dotacje	RAZEM (11+12+13)	Umorzenia pożyczek	Czasowe pożyczki i kapitały bankowych	Pozostałe dotacje										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20				
	Przedsięwzięcia bez udziału środków europejskich	402 021	149 176	252 846	538 181	364 777	9 747	355 030	173 404	7 907		79 563	85 934	36	275 318	1 215 556	151 683	1 367 239	1 367 239				
I.1	Ochrona wód				36 414	36 414		36 414	36 414						36 414		36 414	36 414	36 414				
I.1.1	Ochrona obszarów cennych przyrodniczo*				36 414	36 414		36 414	36 414						36 414		36 414	36 414	36 414				
I.2	Gospodarka wodna				202 548	202 548		202 548							117 699	320 247		320 247	320 247				
I.2.1	Budowa, przebudowa i odbudowa obiektów hydrotechnicznych				199 048	199 048		199 048							113 229	312 277		312 277	312 277				
I.2.2	Ekologiczne formy transportu				3 500	3 500		3 500							3 500	3 500		3 500	3 500				
I.2.3	Pozostałe wypłaty w dziedzinie - umowy poza PP														4 470	4 470		4 470	4 470				
I.3	Ochrona atmosfery i klimatu	18 699		18 699	110 746	16 314		16 314	94 431			79 563	14 868		129 444	69 418	198 862	198 862	198 862				
I.3.1	Program dla przedsięwzięć w zakresie odnawialnych źródeł energii i obiektów wysokosprężnej kogeneracji				79 563			79 563				79 563			79 563	54 235	133 798	133 798	133 798				
I.3.2	System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme)				17 724	12 400		12 400	5 323				5 323		17 724	14 786	32 509	32 509	32 509				
I.3.3	Wsparcie realizacji Polityki Ekologicznej Państwa przez Ministra Środowiska**	18 699		18 699	780			780				780			19 479		19 479	19 479	19 479				
I.3.4	Pozostałe wypłaty w dziedzinie - umowy poza PP				12 679	3 914		3 914	8 765			8 765			12 679	398	13 077	13 077	13 077				
I.4	Ochrona powierzchni ziemi	103 669	22 143	81 526	29 921	23 001		23 001	6 920			6 920		382	133 972	80 146	214 118	214 118	214 118				
I.4.1	Gospodarowanie odpadami komunalnymi				792			792				792			792	3 747	4 539	4 539	4 539				
I.4.2	Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych	818	21	797	8 812	8 054		8 054	758			758			9 630	5 423	15 053	15 053	15 053				
I.4.3	Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne	12 056	12 056		1 184	1 184		1 184						200	13 440	22 863	36 303	36 303	36 303				
I.4.4	Dofinansowanie systemu recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	85 749	5 020	80 729											85 749	11 575	97 323	97 323	97 323				
I.4.5	Rekultywacja terenów zdegradowanych i likwidacja źródeł szczególnie negatywnego oddziaływania na środowisko	211	211		3 892	3 892		3 892							4 103		4 103	4 103	4 103				
I.4.6	Pozostałe wypłaty w dziedzinie - umowy poza PP	4 835	4 835		15 241	9 871		9 871	5 370			5 370		183	20 259	36 539	56 798	56 798	56 798				
I.5	Ochrona przyrody i krajobrazu	7 132	5 810	1 322	1 357	795		795	562			562		24 704	33 193	2 118	35 311	35 311	35 311				
I.5.1	Ochrona przyrody i krajobrazu	5 027	3 770	1 258	1 357	795		795	562			562		19 203	25 587		25 587	25 587	25 587				
I.5.2	Pozostałe wypłaty w dziedzinie - umowy poza PP	2 105	2 041	65										5 501	7 606	2 118	9 724	9 724	9 724				
I.6	Leśnictwo	11 898	788	11 109	13 213				13 213						25 111		25 111	25 111	25 111				
I.6.1	Ochrona i zrównoważony rozwój lasów	9 772	320	9 452	12 488				12 488						12 488		22 260	22 260	22 260				
I.6.2	Pozostałe wypłaty w dziedzinie - umowy poza PP	2 126	468	1 658	726				726						2 851		2 851	2 851	2 851				
I.7	Górnictwo	63 472	5 296	58 176	9 258				9 258			9 258		456	73 187		73 187	73 187	73 187				
I.7.1	Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobywania kopalin	59 160	5 296	53 864	1 169				1 169			1 169			456	60 785	60 785	60 785	60 785				
I.7.2	Pozostałe wypłaty w dziedzinie - umowy poza PP	4 313		4 313	8 089				8 089			8 089			12 401	12 401	12 401	12 401	12 401				
I.8	Geologia	101 274	100 844	430	12 997	7 228		7 228	5 769			5 769			114 272		114 272	114 272	114 272				
I.8.1	Poznanie budowy geologicznej kraju oraz gospodarki zasobami złóż kopalin i wód podziemnych	7 707	7 707		505	505		505							8 212		8 212	8 212	8 212				
I.8.2	Energetyczne wykorzystanie zasobów geotermalnych	509	79	430	2 040				2 040						2 549		2 549	2 549	2 549				
I.8.3	Przeciwdziałanie osuwiskom ziemi i likwidowanie ich skutków dla środowiska																						
I.8.4	Pozostałe wypłaty w dziedzinie - umowy poza PP	93 058	93 058		10 452	6 724		6 724	3 729			3 729			103 511		103 511	103 511	103 511				
I.9	Monitoring Środowiska	54 590		54 590	4 317	10		10	4 308			4 308		31 744	90 651		90 651	90 651	90 651				
I.9.1	Wspieranie działalności monitoringu środowiska	90		90	622			622				622		19 327	20 040		20 040	20 040	20 040				
I.9.2	Wspieranie działalności służby hydrologiczno-meteorologicznej	54 500		54 500	3 685			3 685				3 685			58 185		58 185	58 185	58 185				
I.9.3	Pozostałe wypłaty w dziedzinie - umowy poza PP				10	10		10						12 416	12 426		12 426	12 426	12 426				
I.10	Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	12 508	12 508		95 236	66 571		66 571	28 665			28 665		73 794	181 538		181 538	181 538	181 538				
I.10.1	Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska z likwidacją ich skutków	11 108	11 108		95 236	66 571		66 571	28 665			28 665		71 258	177 602		177 602	177 602	177 602				
I.10.2	Pozostałe wypłaty w dziedzinie - umowy poza PP	1 400	1 400											2 536	3 936		3 936	3 936	3 936				

Załącznik 3 (cd.)

I.11	Edukacja ekologiczna	28 779	1 786	26 993	4 521	2 150		2 150	2 371			2 371		3 140	36 439		36 439		36 439
I.11.1	Edukacja ekologiczna	28 265	1 272	26 993	2 574	203		203	2 371			2 371		3 140	33 978		33 978		33 978
I.11.2	Pozostałe wypłaty w dziedzinie - umowy poza PP	514	514		1 947	1 947		1 947							2 461		2 461		2 461
I.12	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze													23 399	23 399		23 399		23 399
I.12.1	Wsparcie realizacji Polityki Ekologicznej Państwa przez Ministra Środowiska***													22 722	22 722		22 722		22 722
I.12.2	Pozostałe wypłaty w dziedzinie - umowy poza PP													677	677		677		677
I.13	Inne				17 653	9 747	9 747		7 907	7 907			36		17 690		17 690		17 690
II	Przedsięwzięcia z udziałem środków europejskich	9 342	767	8 575	2 110	623		623	1 487			1 487	20 582	831	32 865	251 357	284 222	2 225 642	2 509 863
II.1	Fundusz Spójności ISPA/FS 2000-2006												20 105		20 105	90 397	110 502	391 595	502 097
II.1.1	Pozostałe wypłaty w dziedzinie - umowy poza PP												20 105		20 105	90 397	110 502	391 595	502 097
II.2	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	2 896	427	2 469	1 148	213		213	935			935	477		4 521	106 218	110 739	1 759 279	1 870 018
II.2.1	Współfinansowanie I osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko - gospodarka wodno-ściekowa												335		335	20 698	21 033	1 302 430	1 323 462
II.2.2	Współfinansowanie II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko - gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi															9 449	9 449	75 374	84 824
II.2.3	Współfinansowanie IV osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko - przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska												142		142		142	179 422	179 564
II.2.4	Współfinansowanie V osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko - ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych	1 750	193	1 557	1 143	212		212	931			931			2 893		2 893		2 893
II.2.5	Współfinansowanie IX osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko - infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna																	121 125	121 125
II.2.6	Pozostałe wypłaty w dziedzinie - umowy poza PP	1 146	235	911	5	1		1	4			4		1 151	76 071	77 222	80 928	158 150	
II.3	Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego																	72 237	72 237
II.4	LIFE+	6 446	339	6 106	962	410		410	552			552	831	8 239	8 239		8 239		8 239
II.4.1	Współfinansowanie LIFE+	2 155	146	2 009	415	356		356	59			59	645	3 215	3 215		3 215		3 215
II.4.2	Pozostałe wypłaty w dziedzinie - umowy poza PP	4 291	193	4 097	547	55		55	493			493	186	5 024	5 024		5 024		5 024
II.5	Memorandum 013																	456	456
II.6	EFP PHARE																	853	853
II.7	EFP SIDA (BITS)																	1 221	1 221
II.7.1	Realizacja przedsięwzięć finansowanych ze środków pochodzących z darowizny rządu Królestwa Szwecji																	1 156	1 156
II.7.2	Pozostałe wypłaty w dziedzinie - umowy poza PP																	65	65
II.8	Udostępnienie środków WFOŚiGW na realizację przedsięwzięć UE														54 742		54 742		54 742
II.8.1	Współfinansowanie poprzez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej przedsięwzięć inwestycyjnych, które uzyskały wsparcie ze środków UE														54 742		54 742		54 742
III	RAZEM WYDATKOWANIE ŚRODKÓW	411 363	149 942	261 421	540 291	365 400	9 747	355 654	174 890	7 907	79 563	87 420	20 619	276 149	1 248 421	403 040	1 651 461	2 225 642	3 877 102

* - część 2) Zrównowazony rozwój regionu rzeki Rospudy

** - część 5) Funkcjonowanie systemu handlu uprawnieniami do emisji oraz działalność Krajowego ośrodka bilansowania i zarządzania emisjami.

*** - w tym: część 3) Zadania wynikające ze zobowiązań międzynarodowych Rzeczypospolitej Polskiej oraz część 4) Wspieranie systemu ocen oddziaływania na środowisko i obszarów Natura 2000

Załącznik 4 Podjęte w 2011 r. zobowiązania w układzie programów priorytetowych Narodowego Funduszu

Poz.	Kierunki wydatkowania środków	Podjęte w 2011 r. zobowiązania w układzie programów priorytetowych NFOŚiGW (dane w tys. zł)									
		Umowy zawarte ze środków własnych Narodowego Funduszu									
		DOTACJE									
		Dotacje na realizację zadań bieżących	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych				Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	Środki przekazane za pośrednictwem rozwoju celowej budżetu państwa państwowym jednostkom budżetowym	RAZEM DOTACJE (3+4+8+9)	POŻYCZKI	RAZEM ZOBOWIĄZANIA NARODOWEGO FUNDUSZU (10+11)
RAZEM (5+6+7)	Umorzenia pożyczek		Czynności sfinansowane z budżetu państwa	Prozostałe dotacje							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
I	Przedsięwzięcia bez udziału środków europejskich	431 185	616 600	13 835	61 900	540 865	6 411	360 361	1 414 557	343 386	1 757 943
I.1	Ochrona wód		8 305			8 305	6 411		14 716	3 111	17 827
I.1.1	Dofinansowanie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego		4 445			4 445			4 445	3 111	7 556
I.1.2	Gospodarka ściekowa w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych						6 411		6 411		6 411
I.1.3	Wspieranie projektów i inwestycji poza granicami kraju		3 860			3 860			3 860		3 860
I.2	Gospodarka wodna		202 548			202 548		95 545	298 093		298 093
I.2.1	Budowa, przebudowa i odbudowa obiektów hydrotechnicznych		199 048			199 048		95 545	294 593		294 593
I.2.2	Ekologiczne formy transportu		3 500			3 500			3 500		3 500
I.3	Ochrona klimatu i atmosfery		157 370		61 900	95 470			157 370	187 374	344 744
I.3.1	Program dla przedsiębiorców w zakresie odnawialnych źródeł energii i obiektów wysokosprawnej kogeneracji		61 900		61 900				61 900	82 125	144 025
I.3.2	System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme)		95 470			95 470			95 470	105 249	200 719
I.4	Ochrona ziemi	120 024	17 066			17 066		787	137 877	152 901	290 778
I.4.1	Gospodarowanie odpadami komunalnymi		792			792			792	43 437	44 229
I.4.2	Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych	2 343	12 938			12 938			15 281	3 685	18 966
I.4.3	Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne	26 000						787	26 787	89 910	116 697
I.4.4	Dofinansowanie systemu recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	85 749							85 749	15 869	101 618
I.4.5	Rekultywacja terenów zdegradowanych i likwidacja źródeł szczególnie negatywnego oddziaływania na środowisko	5 932	3 336			3 336			9 268		9 268
I.5	Ochrona przyrody i krajobrazu	2 056	2 150			2 150		56 804	61 010		61 010
I.5.1	Ochrona przyrody i krajobrazu	2 056	2 150			2 150		55 884	60 090		60 090
I.5.2	Ochrona obszarów cennych przyrodniczo							920	920		920
I.6	Leśnictwo	8 794	11 351			11 351			20 145		20 145
I.6.1	Ochrona i zrównoważony rozwój lasów	8 794	11 351			11 351			20 145		20 145
I.7	Górnictwo	147 582	1 167			1 167		572	149 321		149 321
I.7.1	Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobywania kopalin	147 582	1 167			1 167		572	149 321		149 321
I.8	Geologia	49 247	12 178			12 178		11 383	72 808		72 808
I.8.1	Poznanie budowy geologicznej kraju oraz gospodarki zasobami złóż kopalin i wód podziemnych	31 159						11 383	42 542		42 542
I.8.2	Energetyczne wykorzystanie zasobów geotermalnych	811	12 178			12 178			12 989		12 989
I.8.3	Pozostałe wypłaty w dziedzinie - umowy poza PP	17 277							17 277		17 277
I.9	Monitoring Środowiska	61 000	4 084			4 084		8 027	73 111		73 111
I.9.1	Wspieranie działalności monitoringu środowiska		144			144		8 027	8 171		8 171
I.9.2	Wspieranie działalności służby hydrologiczno-meteorologicznej	61 000	3 940			3 940			64 940		64 940
I.10	Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	9 728	184 098			184 098		107 222	301 048		301 048
I.10.1	Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska z likwidacją ich skutków	9 728	184 098			184 098		107 222	301 048		301 048
I.11	Edukacja ekologiczna	32 317	2 448			2 448		6 873	41 638		41 638
I.11.1	Edukacja ekologiczna	32 317	2 448			2 448		6 873	41 638		41 638
I.12	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze							73 148	73 148		73 148
I.12.1	Wsparcie realizacji Polityki Ekologicznej Państwa przez Ministra Środowiska							73 148	73 148		73 148
I.13	Efektywne wykorzystanie energii w przedsiębiorstwach	437							437		437
I.13.1	Efektywne wykorzystanie energii	437							437		437
I.14	Inne		13 835	13 835					13 835		13 835
II	Przedsięwzięcia z udziałem środków europejskich	14 144	14 496			14 496	45 343	14 757	88 740	1 338 502	1 427 242
II.1	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	5 803	3 092			3 092	45 343		54 238	1 263 027	1 317 265
II.1.1	Współfinansowanie I osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – gospodarka wodno-ściekowa						44 287		44 287	786 433	830 720
II.1.2	Współfinansowanie II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi									476 594	476 594
II.1.3	Współfinansowanie V osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych	5 803	3 092			3 092			8 895		8 895
II.1.4	Współfinansowanie IX osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna						1 056		1 056		1 056
II.2	LIFE+	8 341	11 404			11 404		14 757	34 502		34 502
II.2.1	Współfinansowanie LIFE+	8 341	11 404			11 404		14 757	34 502		34 502
II.3	Udoświecenie środków WFOŚiGW na realizację przedsięwzięć UE									75 475	75 475
II.3.1	Współfinansowanie poprzez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej przedsięwzięć inwestycyjnych, które uzyskały wsparcie ze środków UE									75 475	75 475
III	RAZEM ZOBOWIĄZANIA	445 329	631 096	13 835	61 900	555 361	51 754	375 118	1 503 297	1 681 888	3 185 185

Załącznik 5

Informacja dotycząca realizacji umów sprzedaży jednostek przyznanej emisji, zawieranych na podstawie ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji.

Na mocy ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. Nr 130, poz. 1070, z późn. zm.) stworzony został Krajowy system zielonych inwestycji, w ramach którego środki uzyskane ze zbycia w latach 2009-2012 jednostek przyznanej emisji przeznaczane są na dofinansowanie realizacji przedsięwzięć na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Dofinansowanie dotyczy:

- programów lub projektów związanych z ochroną środowiska, w szczególności z ograniczeniem lub unikaniem krajowej emisji gazów cieplarnianych, pochłanianiem lub sekwestracją dwutlenku węgla (CO₂);
- działań adaptacyjnych do zmian klimatu;
- innych działań związanych z ochroną powietrza.

Krajowym systemem zielonych inwestycji zarządza Krajowy operator, którego zadania powierzono Narodowemu Funduszowi. Wpływy pochodzące ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji są przekazywane na wyodrębniony rachunek bankowy Narodowego Funduszu, zwany „Rachunkiem klimatycznym”.

Do 31 grudnia 2011 r. zostało podpisanych łącznie 7 umów sprzedaży tzw. jednostek AAU pomiędzy Skarbem Państwa Rzeczypospolitej Polskiej reprezentowanym przez Ministra Środowiska Rzeczypospolitej Polskiej, jako Sprzedawcą, a:

- 1) Prywatnym podmiotem japońskim nr 1 jako Kupującym, umowa z dnia 03.03.2010 r., zwana dalej „umową z partnerem japońskim nr 1”.
- 2) Prywatnym podmiotem japońskim nr 2 jako Kupującym, umowa z dnia 20.04.2010 r., zwana dalej „umową z partnerem japońskim nr 2”.
- 3) Organizacją Rozwoju Nowych Energii i Technologii Przemysłowych (NEDO) jako Kupującym, umowa z dnia 09.12.2010 r., zwana dalej „umową z NEDO”.
- 4) Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOR) działającym na rzecz Rządu Irlandii jako Kupującym, umowa z dnia 05.05.2010 r., zwana dalej „umową z EBOR/IE”.
- 5) Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOR) działającym na rzecz Rządu Hiszpanii jako Kupującym, umowa z dnia 07.11.2009 r., zwana dalej „umową z EBOR/ES”.
- 6) Międzynarodowym Bankiem Odbudowy i Rozwoju działającym w charakterze powiernika drugiej transzy Hiszpańskiego Funduszu Węglowego jako Kupującym, umowa z dnia 03.10.2011 r., zwana dalej „umową z BŚ/ES”.
- 7) Międzynarodowym Bankiem Odbudowy i Rozwoju działającym w charakterze powiernika Window 2 Funduszu Węglowego dla Europy jako Kupującym, umowa z dnia 03.10.2011 r., zwana dalej „umową z BŚ/WFW”.

Wpływy do Narodowego Funduszu w ramach ww. umów wyniosły łącznie **452.980** tys. zł, w tym w 2011 r. **132.925** tys. zł.

W celu realizacji zobowiązań wynikających z podpisanych umów AAU Narodowy Fundusz wdrożył następujące programy priorytetowe:

1. System zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme) Część 1) Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej.

Planowany budżet dla bezzwrotnych form dofinansowania programu wynosi 555.000 tys. zł ze środków pochodzących z transakcji sprzedaży jednostek przyznanej emisji (pochodzących z umów sprzedaży AAU) albo innych środków Narodowego Funduszu, dla pożyczek natomiast budżet wynosi 1.010.000 tys. zł.

Na 2011 r. zaplanowano zobowiązania w wysokości 320.000 tys. zł w formie dotacji oraz 540.000 tys. zł w formie pożyczek. Planowane wypłaty w 2011 r. w formie dotacji to 45.000 tys. zł oraz w formie pożyczek – 62.000 tys. zł.

W ramach programu przeprowadzono dotychczas 3 konkursy, których alokacja pochodziła ze środków pochodzących z umów z partnerem japońskim nr 1, partnerem japońskim nr 2, EBOR/IE oraz z innych środków Narodowego Funduszu.

W ramach I konkursu w 2011 r. Narodowy Fundusz podpisał 19 umów o dofinansowanie dotacyjne ze środków z Rachunku klimatycznego na łączną kwotę 72.046 tys. zł. Trzydzieści przedsięwzięć uzyskało dofinansowanie w ramach umowy z podmiotem japońskim nr 2 na kwotę 51.830 tys. zł, 6 przedsięwzięć uzyskało dofinansowanie w ramach umowy z EBOR/IE na kwotę 20.216 tys. zł. W 2011 r. zostały wypłacone środki w wysokości 14.784 tys. zł dla umowy z podmiotem japońskim nr 2 oraz 293 tys. zł dla umowy z EBOR/IE. Ponadto zostało zawartych 6 umów dotacyjnych na kwotę 23.424 tys. zł z innych środków Narodowego Funduszu, w ramach których w 2011 r. zostało wydatkowanych 2.647 tys. zł. W celu zamknięcia finansowego przedsięwzięć podpisano 21 umów o dofinansowanie w formie pożyczek na kwotę 105.249 tys. zł z innych środków Narodowego Funduszu, z czego w 2011 r. wypłacono 14.786 tys. zł.

W ramach II konkursu Zarząd Narodowego Funduszu w dniu 24 sierpnia 2011 r. zatwierdził Listę rankingową przedsięwzięć wstępnie zakwalifikowanych do dofinansowania ze środków zgromadzonych na Rachunku klimatycznym. Na Liście znalazło się 21 przedsięwzięć na łączną kwotę dofinansowania w formie dotacji 78.228 tys. zł oraz łączną kwotę dofinansowania w formie pożyczek 135.334 tys. zł.

Do końca 2011 r. zakończono negocjacje dla 15. przedsięwzięć. Zarząd Narodowego Funduszu podjął indywidualne (warunkowe) decyzje o udzieleniu dofinansowania pod warunkiem zatwierdzenia przedsięwzięć przez Ministra Środowiska. Zgodnie z art. 29 ust. 5 ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji Lista rankingowa 15. przedsięwzięć, wstępnie zakwalifikowanych do dofinansowania ze środków zgromadzonych na Rachunku klimatycznym, została przekazana do zaakceptowania przez Ministra Środowiska w dniu 12 grudnia 2011 r.

W lipcu 2011 r. został ogłoszony III konkurs w ramach ww. programu. W ramach konkursu wpłynęły wnioski o dofinansowanie 233. przedsięwzięć na łączną wnioskowaną kwotę dotacji ok. 333.470 tys. zł i pożyczek ok. 385.200 tys. zł. Z uwagi na dużą liczbę wniosków, liczne prośby wnioskodawców o wydłużenie terminu uzupełnień dokumentacji na etapie ocen formalnych oraz merytorycznych, długotrwałą procedurą odwoławczą, do końca 2011 r. trwał II etap oceny wniosków pod kątem spełnienia merytorycznych kryteriów dostępu.

Niepełna realizacja planowanych do podjęcia w 2011 r. zobowiązań oraz wydatkowania środków wynikała, przede wszystkim, z:

- przedłużającej się oceny wniosków składanych w ramach poszczególnych konkursów, licznych wystąpień o zmianę terminów uzupełnień dokumentacji, na etapie ocen formalnych oraz merytorycznych, długotrwałej procedury odwoławczej, przedłużających się negocjacje z wnioskodawcami, braku niezbędnych dokumentów do podpisania umowy o dofinansowanie;
- ponownych negocjacji z wybranymi wnioskodawcami, którzy złożyli wnioski o dofinansowanie w ramach I konkursu w celu zmiany źródła dofinansowania na środki pochodzące ze sprzedaży jednostek AAU; z tego powodu nastąpiło przesunięcie planowanego terminu podpisania umów i rozpoczęcia realizacji przedsięwzięć oraz przesunięcie wypłat części środków na 2012 r.;
- niezakończonych przez beneficjentów procedur przetargowych, co uniemożliwiło realizację inwestycji; w związku z powyższym na wniosek beneficjentów kwoty, które nie były możliwe do wydatkowania, zostały przeniesione do wypłaty na 2012 r.

2. System zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme) Część 2) Biogazownie rolnicze.

Planowany budżet dla bezzwrotnych form dofinansowania programu wynosi 200.000 tys. zł ze środków pochodzących z transakcji sprzedaży jednostek przyznanej emisji albo innych środków Narodowego Funduszu, dla pożyczek natomiast 300.000 tys. zł.

Na 2011 r. zaplanowano zobowiązania w wysokości 150.000 tys. zł w formie dotacji oraz 225.000 tys. zł w formie pożyczek. Nie zostały zaplanowane wypłaty w 2011 r.

W ramach ww. programu został ogłoszony I konkurs, którego alokacja pochodziła ze środków z umów z EBOR/IE oraz EBOR/ES. W ramach konkursu wpłynęły 62 wnioski o udzielenie dofinansowania na łączną kwotę dotacji ok. 372.000 tys. zł i na łączną kwotę pożyczek ok. 573.000 tys. zł.

W październiku 2011 r. Zarząd Narodowego Funduszu zatwierdził Listę rankingową 11. Przedsięwzięć, wstępnie zakwalifikowanych do dofinansowania ze środków zgromadzonych na Rachunku klimatycznym, na łączną kwotę dofinansowania w formie dotacji do 49.271 tys. zł i w formie pożyczek do 63.550 tys. zł z innych środków Narodowego Funduszu.

Brak realizacji planowanych do podjęcia zobowiązań wynikał, przede wszystkim, z negatywnej oceny wniosków pod kątem spełnienia formalnych oraz merytorycznych kryteriów dostępu.

Ogłoszenie II konkursu planowane jest na kwiecień 2012 r. z naborem wniosków maj-lipiec 2012.

3. System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme) Część 3) Elektrociepłownie i ciepłownie na biomasę.

Planowany budżet dla bezzwrotnych form dofinansowania programu wynosi 50.000 tys. zł ze środków pochodzących z transakcji sprzedaży jednostek przyznanej emisji albo innych środków Narodowego Funduszu, dla pożyczek natomiast budżet wynosi 75.000 tys. zł.

Na 2011 r. zaplanowano zobowiązania w wysokości 40.000 tys. zł w formie dotacji oraz 60.000 tys. zł w formie pożyczek. Nie zostały zaplanowane wypłaty w 2011 r.

W ramach Programu przeprowadzono jeden konkurs w 2010 r., którego alokacja pochodziła z umów z EBOR/IE oraz EBOR/ES. W ramach naboru wpłynęło 11 wniosków o udzielenie dofinansowania na łączną kwotę dotacji ok. 59.000 tys. zł i na łączną kwotę pożyczek ok. 76.000 tys. zł.

W październiku 2011 r. Zarząd Narodowego Funduszu zatwierdził Listę rankingową 3. przedsięwzięć na łączną kwotę dofinansowania w formie dotacji do 17.482 tys. zł i w formie pożyczek do 29.635 tys. zł z innych środków Narodowego Funduszu. Jeden z wnioskodawców wycofał się z wnioskowania o udzielenie dofinansowania.

Brak realizacji planowanych do podjęcia zobowiązań wynikał, przede wszystkim, z negatywnej oceny wniosków pod kątem spełnienia formalnych oraz merytorycznych kryteriów dostępu.

4. System zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme) Część 4) Budowa, rozbudowa i przebudowa sieci elektroenergetycznych w celu umożliwienia przyłączenia źródeł wytwórczych energetyki wiatrowej (OZE).

Planowany budżet dla bezzwrotnych form dofinansowania programu wynosi 400.000 tys. zł ze środków pochodzących z transakcji sprzedaży jednostek przyznanej emisji lub z innych środków Narodowego Funduszu.

Na 2011 r. zaplanowano zobowiązania w wysokości 48.000 tys. zł w formie dotacji oraz wypłaty w wysokości 5.000 tys. zł.

W 2010 r. został ogłoszony pierwszy konkurs (alokacja konkursu pochodziła umowy z EBOR/ES), który został unieważniony. W ramach I konkursu do Narodowego Funduszu wpłynęły jedynie dwa wnioski o łącznej kwocie wnioskowanego dofinansowania poniżej założonej alokacji. Kupujący wniósł zastrzeżenia co do kwalifikowalności wnioskodawców.

W dniu 22 marca 2011 r. Narodowy Fundusz skierował pismo do Ministra Środowiska z informacją o przebiegu I konkursu i zaistniałych problemach oraz z prośbą o rozważanie możliwości jego anulowania. Minister Środowiska, pismem z dnia 30 marca 2011 r., uznał zasadność i wyraził zgodę na anulowanie przedmiotowego konkursu.

5. System zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme) Część 5) Zarządzanie energią w budynkach wybranych podmiotów sektora finansów publicznych.

Planowany budżet dla bezzwrotnych form dofinansowania programu wynosi 500.000 tys. zł ze środków pochodzących z transakcji sprzedaży jednostek przyznanej emisji lub innych środków Narodowego Funduszu. Budżet został podzielony na dotacje dla PAN PIK (Polskiej Akademii Nauk oraz utworzonych przez nią instytutów naukowych oraz dla państwowych instytucji kultury) w wysokości 100.000 tys. zł oraz na przekazywanie środków dla państwowych jednostek budżetowych (pjb) w wysokości 400.000 tys. zł z innych środków Narodowego Funduszu. W obecnym stanie prawnym finansowanie pjb możliwe jest jedynie ze środków krajowych.

Na 2011 r. zaplanowano zobowiązania w wysokości 25.000 tys. zł oraz wypłaty w wysokości 5.000 tys. zł.

W ramach działania ogłoszony został jeden konkurs w maju 2011 roku dla PAN i PIK. Alokacja konkursu pochodziła z umowy z NEDO. W ramach konkursu I wpłynęło 25 wniosków o udzielenie dotacji na łączną kwotę ok. 111.220 tys. zł. W październiku 2011 r. Zarząd Narodowego Funduszu zatwierdził listę rankingową 16. przedsięwzięć na łączną kwotę dofinansowania w formie dotacji do 69.404 tys. zł.

W związku z dużym zainteresowaniem wnioskodawców otrzymaniem dofinansowania, przekraczającym planowaną alokację, na planowane do realizacji przedsięwzięcia dokonano zmiany planowanych zobowiązań oraz wypłat.

W dniu 5 października 2011 r. został ogłoszony nabór wniosków dla państwowych jednostek budżetowych z terminem składania wniosków od 10 października 2011 r. do 10 lutego 2012 r.